

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

## Mandag den 11. september 2000 kl. 16.00

Budgetforhandlingerne med dagsordenen fra torsdag den 7. september 2000 fortsatte.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): God eftermiddag. Mødet er åbnet.

Jeg skal indledningsvis meddele, at jeg har modtaget meddelelse om, at Hellen Hedemann på grund af sygdom er forhindret i at deltage i mødet i dag, og at SF's Gruppe i den anledning har anmodet om, at Else Iversen indkaldes som stedfortræder for Hellen Hedemann. Jeg skal høre, om der er bemærkninger hertil? (*Ophold*). Det er ikke tilfældet. Så vil jeg byde velkommen til Else Iversen til dagens og aftenens arbejde.

*(Forsamlingen rejste sig)*

Så skal jeg samtidig sige, at min stemme, som de fleste kan høre, er af en beskaffenhed, så mit talearbejde i aften vil være af beskedent omfang. Derfor vil 2. næstformand, Bente Frost, i betydelig udstrækning substituere mig her i løbet af aftenen.

Vi skal i dag fortsætte førstebehandlingen af budgetforslaget for år 2001 samt forslaget for HS. Der er udarbejdet en foreløbig talerliste, der p.t. er på 27 talere. Listen er omdelt på medlemmernes pladser, og talerne vil få ordet i den rækkefølge, de er anført.

Medlemmer, som ikke har indtegnet sig på listen, men som alligevel ønsker ordet i første runde, vil, når vi er nået igennem talerlisten, kunne trykke sig ind på det elektroniske system.

Jeg vil herefter give ordet til den første på listen, nemlig Mona Heiberg. Værsgo.

**Mona Heiberg (A)**: Ja, jeg siger tak for det og er lidt ked af, at overborgmesteren ikke sådan kunne varme forsamlingen lidt mere op, inden jeg går i gang, men det kan han jo ikke med den stemme, han har.

I sidste uge fik jeg en invitation ind ad døren til et af vores teatre i Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab. I overskriften i invitationen stod der skrevet: »Det er lige så farligt ikke at gå i teater som at ryge«. Vi ved jo, alle vi rygere, at det er meget farligt, men at man i Sverige har lavet en undersøgelse over kulturtilbud, brugere og livskvalitet, er der vel ikke så mange af os her, der er bekendt med. Resultatet og konklusionen var altså, hvis man var flittig bruger af de kulturtilbud, der blev udbudt, fik man et længere og mere indholdsrigt livsforløb, kort sagt et liv fyldt med glæde og kvalitetsoplevelser.

Dette vil selvfølgelig have en afsmittende virkning på helheden, man vil være en sund og rask borger, og det synes jeg, Peter Martinussen skulle lytte efter, at man vil være en sund og rask borger, så bruger man ikke så mange penge på hospitalerne. Det belaster ikke det sundhedsmæssige ej heller det sociale budget.

Det kan derfor undre mig, når jeg læser de generelle bemærkninger i forhold til budget 2001 under Kultur- og Fritidsudvalgets budget i hovedtal, at vi vil bruge 25,4 mill. mindre

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

end i år 2000, 25,4 mill. mindre til kultur- og fritidsområdet, altså også idrætten, som det er nogles påstand, vi skal satse på.

Jeg er godt klar over, at dette ikke er nettoændringen, og at bl.a. forpligtelsen over for Det Storkøbenhavnske Teaterfællesskab er overgået til HUR. Men alligevel, en reduktion på kultur og fritidsområdet på over 25 mill. kr. er ikke, hvad byen København og dens borgere har fortjent i disse år, hvor byen, ja hele regionen er i rivende vækst og udvikling.

Når vi danskere tager på storbyferie, er det da som regel det første, vi undersøger, hvad den pågældende by har af kulturtilbud, hvad vi kan se og opleve i teatre, museer, musikarrangementer, udstillinger osv.

Og så er der også vigtigheden af at få regionens befolkning til primært at gøre brug af den brede vifte af tilbud, sekundært at flytte ind til byen i nogle af de udmærkede boliger, der bliver opført lige for tiden.

Dialogen med borgerne er vel noget af det vigtigste, en folkevalgt politiker kan beskæftige sig med. Det kan undre mig, at i det afsnit, der hedder »Dialog med byen«, i de generelle bemærkninger, er der ikke nævnt det af Folkeoplysningsudvalget besluttede Københavns Debatforum.

Vi har lige fået en ny, revideret lov på folkeoplysningsområdet. I denne lov har Folketinget besluttet, at 10 pct. af oplysningsforbundenes midler skal gå til debatskabende virksomhed ... Det er lidt svært, overborgmester, at trænge igennem heroppefra, men jeg prøver at tale lidt højere. Udvalget er derfor nu gået i gang med planer om at skabe et levende mødested, hvor alle i København kan være aktive deltagere i samfundsdebatten om globale, nationale og lokale forhold. Det er det moderne debatforum, hvor borgere kan deltage i foredrag, være aktive medspillere i debatter og studiekredse, lytte til fortællinger, se debatteater, bruge internetcafeen, gå på udstilling, høre musik eller blot møde andre mennesker i husets cafe.

Københavns Debatforum har som hovedformål at bringe mennesker sammen som aktive deltagere i åben meningsudveksling. Huset vil være rammen om foredrag og debatter af høj kvalitet og stor nyhedsinteresse. Det skal være et aktivitetsfyldt mødested, der skaber grundlag for deltagernes aktive medvirken i debatter, hvor man mødes på tværs af alder, baggrund og interesser.

Flere af ordførertalerne til første behandling af budget år 2001 i torsdags berørte idrætten og idrættens faciliteter. Det er bl.a. overborgmesterens påstand, at idrætten er kommet på den københavnske dagsorden, og det er jeg selvfølgelig enig i. Den Socialdemokratiske Gruppe vil også arbejde målrettet for at få idrætten sat på dagsordenen samt for at få facilitetsdiskussionen sat i fokus. Så sent som i torsdags præsenterede vi for pressen et samarbejde mellem folkeoplysningen, skolerne og Danmarks Idrætsforbund, således at skolerne kan åbnes for børnene også uden for skoletiden og børnene vil blive fortrolige med det at dyrke idræt. Mange københavnske børn har ingen tradition i deres familier for at dyrke idræt. Måske er dette mest tydeligt i vores mange nye indvandrerfamilier, så dette projekt skal gerne spredes til alle byens skoler.

De københavnske biblioteker står i de næste par år over for en meget stor opgave. Dels skal den nye bibliotekslov gennemføres, dels skal den nye struktur for landets centralbiblioteker lægges fast. Vi har allerede i Kultur- og Fritidsudvalget diskuteret, hvordan disse ting skal gribes an, og de kræver støtte og en del økonomi.

Biblioteksloven sætter det mål, at bibliotekerne inden 2003 skal stille alle medier til rådighed, og at Internettet skal stilles gratis til rådighed for befolkningen. Bibliotekerne er i

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

gang, men der skal endnu mere fart på den udvikling, så vi i løbet af et par år står med biblioteker, som er godt rustede til at understøtte en befolkning i det nye vidensamfund.

Og her i København lever vi af en befolkning, der er bedst uddannet og mest vidende. Det er derfor nødvendigt, at bibliotekerne får fart på, og at de nye medier kommer endnu hurtigere ind i samlingerne. Socialdemokraterne er parate til at understøtte denne udvikling.

Centralbibliotekerne er statsstøttet og fungerer som overordnede leveringscentraler for andre, mindre biblioteker. Der er vist ikke mange uden for fagfolkenes kreds, som ved, at denne overordnede struktur nu skal revideres. Et udkast taler om et mindre antal, 4-5 regionsbiblioteker, som efter 2003 skal være de store biblioteker, som får særlig støtte fra staten.

København er absolut en mulighed med den størrelse og kapacitet, vores biblioteksvæsen har, men det er ikke givet. Som ved andre strukturelle forandringer i hovedstadsområdet er der bestemt også andre muligheder. De københavnske biblioteker skal derfor gøres konkurrencedygtige, hvilket også kræver vores støtte.

Men også vedligeholdelsen af de københavnske bibliotekers lokaler lader meget tilbage at ønske. Ét eksempel: Her for ganske nylig var Arbejdstilsynet på tilsynsbesøg i stort set alle biblioteker. Dommen var ikke til ug, tværtimod. Der var mangler i skrankeindretning, arbejdspladser, manglende eller dårligt fungerende information osv. Sådanne ting må vi se at få styr på, så vi kan sige, at de kulturtilbud, hvor der kommer flere besøgende, i det mindste fungerer ordentligt.

Jeg tænker også her på den udvendige vedligeholdelse, som i de fleste biblioteker er et ikke eksisterende begreb. Jeg tror, vi skal have kommunens rådgivende ingeniører og arkitekter til at gennemgå hele bygningsmassen for meget hurtigt at få vurderet, hvad der skal laves nu, og hvad der kan vente til senere. Den Socialdemokratiske Gruppe er parat til at lade denne opgave indgå i vurderingen af, hvad vi samlet skal investere i vedligeholdelse i kommunen i de kommende år. Husk, at omkring 4 mill. københavnere kommer på bibliotekerne hvert år.

Og så kan jeg næsten ikke lade være med at sige noget om et nyt hovedbibliotek. Staten og Mærsk Møller bygger store kulturinstitutioner i København i disse år. De eneste, som ikke bygger, er os. Vi har et hovedbibliotek, som er lejet ind i et gammelt varehus, og som besøges af nær ved 1 mill. mennesker årligt. København har aldrig bygget et hus til sit eget hovedbibliotek, og vi skal snart til at diskutere muligheden.

Netop nu, hvor Det Kongelige Teater heldigvis må revidere sine planer om et skuespilhus, og der er meget åbent for nye planer, så burde vi være på banen med planer for, hvor et nyt hovedbibliotek skal placeres. Jeg synes, det er på tide.

Hvis jeg nu vender tilbage til ordførerne i torsdags, så er det forsvindende lidt, de har at sige om dette område, som er så utrolig vigtigt, og som de fleste af byens borgere er i kontakt med dagligt.

Enhedslistens ordfører har brugt hele 4 linjer på kulturområdet. SF's ordfører, som oven i købet er byens tidligere kulturborgmester, har overhovedet ikke berørt emnet. Byens nuværende kulturborgmester fra De Konservative er mere interesseret i at koble erhverv og kultur sammen, end i selve indholdet.

Der hvor man virkelig kan finde indhold og en holdning til kultur og fritidsområdet, er faktisk hos den radikale ordfører, så jeg ser meget frem til, Lars Jensen, et samarbejde her mellem Socialdemokraterne og De Radikale. Lige så vel som vi har det i Folketinget, kan vi også godt have det i landets største kommune.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

På fredag åbner projekt Kulturbro år 2000, hvor samarbejde regionerne imellem, Skåne og København, bliver en virkelighed. Den nye bro bliver således fra på fredag lavet om til en kulturbro i bogstaveligste forstand. Det bliver spændende at se, hvilken effekt det får.

Operaen og et nyt skuespilhus vil i København snart se dagens lys, store elitære projekter. Som vi kan se af den satiriske tegning i kultursektionen i en af dagens aviser, så har det fået både statsministeren og overborgmesteren til at interessere sig for kulturområdet. Det er utrolig godt for byen, at disse kulturinstitutioner finder vej hertil, og jeg mener, vi med stor glæde fra Borgerrepræsentationens side skal sige tak til hr. Møller for denne storslåede gave.

Samtidig vil jeg lige minde om, at det ikke må gå ud over det eksisterende kulturliv, at vi, dvs. overborgmesteren, har lovet at finde 40 mill. kr. årligt til driften af Det Kongelige Teaters nye operahus.

Men jeg vil slutte, som jeg begyndte, og minde jer sådan billedlig talt om, at det er lige så farligt ikke at gå i teater, som det er at ryge, så vi har alle en forpligtelse til at udvikle og satse på helheden i det københavnske kultur-, idræts- og fritidsliv.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Så er det Jens Kjær Christensen, der har byttet med Kaja Jacobsen.

**Jens Kjær Christensen (Ø)**: Det er så ved en af de lejligheder, hvor der er visse mennesker herinde i forsamlingen, man faktisk savner. Det er sjældent, at man hører det fra Enhedslisten, men man må sige, hvis der skal være lidt spræl i denne debat, så mangler vi Fremskridtspartiet herinde. Fremskridtspartiet var i alle de år, de var her, konsekvente i afviklingen af kulturlivet i byen, og de stillede konsekvent forslag desangående.

Det er jo noget af et skrabsammen af borgerlige partier, der er tilbage herinde. Der er ikke meget saft i dem, de siger næsten ingenting. Jeg har valgt at tage udgangspunkt dog i Søren Pind fra Venstre, som har forsøgt at ytre sig mest om virkeligheden her i byen set fra Venstres synspunkt. Det er selvfølgelig barsk læsning det her, for jeg fandt ét sted, hvor der står ordet »kultur«. Jeg vil have lov at læse op: »Det skal være slut med dårlig vedligeholdelse og nærmest skræmmende lokaler, der giver både børn og forældre et kulturchock.« Og så tilføjer han, at Venstre også gerne vil lave en kontrakt med børnene. Det synes jeg ikke lyder rart. Jeg tror slet ikke, det er tilladt i øvrigt, Søren Pind.

Så med andre ord, der er ikke ret meget i det. Søren Pind har til gengæld den fantastiske evne, at han gerne vil lave nogle stærke metaforer, nogle billeder, der brænder sig ind på vores nethinde. Må jeg have lov at citere igen, for jeg tror, folk her i torsdags, da vi hørte det, altså ikke rigtig fangede, hvad der egentlig blev sagt. Det kan være, det lød rimeligt, men, men. Må jeg have lov at læse op. Det er altså i forbindelse med børnepasningsområde og skole. Der har Søren Pind sammen med Venstregruppen sikkert afholdt nogle politiske knibeøvelser oppe på borgmesterkontoret for at nå frem til følgende resultat: »For foden er vigtigere end fodtøjet, afkommet vigtigere end anstalten, forældrene vigtigere end fagforeningerne.« Det er virkelig noget, man vil huske fremover, at Venstre mener.

Altså jeg skal ikke udtale mig om fødder og fodtøj i denne budgetdebat. Fødder er selvfølgelig voldsomt vigtige, hvis man har dem, men jeg vil da også antage, at fodtøj er meget væsentligt, det har jeg hørt meget om i forhold til holdning og rankhed og alle mulige andre sundhedsfremmende foranstaltninger.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Hvad angår afkommet og anstalter, så mener jeg nok, at jeg føler mig slynget tilbage mere end hundrede år. Hvor meget opfatter Søren Pind og Venstre, at børn er afkom og skoler og daginstitutioner er anstalter eller hvad? Mærkeligt billede.

Så kom den sidste, og der havde jeg så håbet, den der med forældrene, at forældrene er vigtigere end børnene. Hvis det var det, der havde stået, så var der ligesom en skæg diskussion. Men det var altså fagforeningerne. Og så er vi pludselig ude i noget helt andet, man egentlig ikke rigtig kan sammenligne. Mange af de forældre er sandsynligvis også medlemmer af en fagforening selv, og Søren Pind har da også selv været med til at lave personalepolitikken her i Københavns Kommune, der netop lægger op til et godt samarbejde med de ansatte og deres fagforeninger.

Væk med Venstre og tilbage til virkeligheden.

Der er mange, der har ytret sig omkring ting inden for kulturområdet, som de synes er væsentlige, og hvor der bør gøres noget. Man kan ikke bruge ret meget, at Mona Heiberg her fra talerstolen for et øjeblik siden skoser Enhedslisten for kun at have brugt 4 linjer, hvis man i øvrigt ser med alle de penge, vi har sat på. Det må vel være kvaliteten, der er væsentligere, især for en socialdemokrat, ikke mængden af ord. Jeg skal citere overborgmesteren om et øjeblik. Så kan man selv vurdere, om der er kød på det angående kulturen.

Angående idrætsanlæg og bygninger i øvrigt er der ingen tvivl: Kommunens bygningsmasse, hvor den end befinder sig, er i en elendig forfatning. Vores ordfører, Morten Kabell, har også været inde på de økonomiske konsekvenser af ikke at gribe markant ind nu, gælden vil vokse endnu mere.

Derfor er det selvfølgelig rart at se, at der er så mange af budgetordførerne, der interesserer sig for idrætsanlæg, det er jo så både i KI- og i KUC-regi. Der er ikke så mange, der snakker om kommunens bygninger, der er lidt med skolerne, men faktisk er der under Kultur- og Fritidsudvalget en lang række kommunale bygninger til alle mulige formål, som har det nøjagtigt lige så dårligt, og det ved Borgerrepræsentationen selvfølgelig godt på baggrund af det budgetseminar, vi holdt her i foråret.

Men hvad er så svarene? Der er nogle store vedligeholdelsesopgaver, der er også behov for at bygge nyt, og der er selvfølgelig ét grundlæggende problem, især når man skal bygge nyt her i København. Det er, at man skal finde et sted, hvor man kan bygge nyt, eller hvor man kan anlægge en fodboldbane. Alle ved udmærket godt, at det ikke er så let endda, i hvert fald ikke inden for brokvartererne, at finde nye fodboldbaner, i hvert fald ikke hvis man ikke først rager en del af husene ned. Så derfor er det selvfølgelig interessant, hvad man anser for det vigtigste.

Inden for idrættens verden har man jo sagt til os flere gange, det, der kaldes den organiserede idræt, at hvis man skal vælge, så er vedligeholdelsen vigtigere. Det er det budskab, der er kommet fra KI, og det hænger jo sammen med, at nu er vi i gang med at renovere eksempelvis Øbrohallen, svømmehallen, en meget dyr forretning. Man kan frygte for, hvilket anlæg der bliver det næste, der bliver lukket. Så mens man snakker om at bygge nye, bliver man nødt til at sikre, at det, man har, overhovedet ikke falder ned om ørerne på en.

Til det har overborgmesteren selvfølgelig en masse interessante, nej ikke en hel masse, en lille betragtning, som jeg da godt vil have lov at gøre opmærksom på.

Et af de centrale omdrejningspunkter, siger overborgmesteren, er, hvordan vi kan skabe et bedre samarbejde mellem kommunen, idrætsklubberne, erhvervslivet og andre interessenter.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Hvis vi skal løfte os op over det nuværende niveau, så kræver det, at vi er rede til at tænke mere.

Jeg vil godt give Enhedslistens håndslag på, at vi godt vil blive ved med at tænke, som vi hele tiden gør. Jeg vil også opfordre Socialdemokraterne til det. Fordi både hos overborgmesteren og hos flere andre ordførere ligger der disse ideer omkring partnerskaber, som involverer selvfølgelig det private erhvervsliv eksempelvis, men hvor det er noget uigennemskueligt, hvad virkeligheden består i, og hvordan man egentlig kan tænke nyt her.

De forskellige partiers repræsentanter, der færdes i KI-regi, ved udmærket, at det er blevet diskuteret ganske mange gange. Der har været mange forslag, hvor virksomheder har ønsket, og det, de har ønsket, er at købe anlæg, som vi ejer i forvejen, bygge dem om og typisk indrette kontor- og forretningslokaler, i forbindelse med, at de har renoveret anlægget, altså med henblik på idrætten.

Det er ikke så let endda, for nu er det jo sådan, at der ikke er nogen, der vil købe et nedslidt anlæg, hvis de ikke kan se chancen for også at tjene en del penge på det. Det er jo ikke filantropiske foretagender, vi snakker om, når vi snakker om de her developere.

Så derfor er det egentlig sådan set ikke lykkedes endnu at pege på ét konkret eksempel, hvor tingene hang sammen. Vi vil være åbne over for det, hvis det virkelig skulle kunne lade sig gøre. Altså man har besluttet i KI's bestyrelse, at betingelsen for at sælge anlæg er, at idrætten får bedre forhold, end den har i dag, og vi glæder os meget til at se, hvordan det kan lade sig gøre på de samme vilkår. Man skal huske på, at KI-anlæggene skal stilles gratis til rådighed, der skal ikke betales penge, det er præmissen. Så det bliver interessant, og vi vil gerne være med i den proces, men oplever, at det kan være lidt vanskeligt at forestille sig, hvordan det faktisk kan udføres.

Hvad angår svømmehal er der indtil flere ordførere, der helt specifikt har nævnt det. Og det er så et punkt, hvor jeg synes, at man skal til at tænke mere. Alle vil gerne have, at man får en svømmehal i Københavns Kommune med internationale mål, så man kan afholde internationale konkurrencer, og det er jo fint nok. Men ville det dog ikke med de økonomiske forudsætninger, vi trods alt ved, vi også har i de kommende år, være klogt på dette punkt at opfatte os som en region, som vi jo faktisk er, og som de tilsvarende partier hele tiden gør opmærksomme på, at vi er?

Ikke ret langt fra Københavns Rådhus ligger der en stor svømmehal med de rigtige mål – det er nede ved Køgelinjen, og det er før Køge, kan jeg godt afsløre – som ikke bliver brugt særlig meget. Jamen hvorfor skal vi bygge noget, der ligger ganske tæt på? Er det den rigtige prioritering? Det synes jeg, man også skal overveje, i stedet for bare at sige, at det skal være svømmehal absolut i Københavns Kommune.

Hvad angår biblioteksspørgsmålet har vi jo også ønsket at afsætte flere midler. Man kunne måske få den forståelse, at det kun er på grund af den nye bibliotekslov, at vi ønsker, der skal flere midler til området. Det er det jo ikke, fordi den er jo underlagt det almindelige DUT-princip, hvor der er en compensation. Men det er jo, fordi det københavnske biblioteksvæsen i udgangspunktet jo ikke er det biblioteksvæsen i landet, vi bruger flest penge på set i forhold til pr. borger. Det er virkeligheden, og vi mener faktisk, at det er så væsentlig en kulturinstitution og væsentlig for fremtiden, at man burde bruge flere penge på bibliotekerne.

Mona Heiberg har været inde på, at bygningsforfaldet også er fremherskende her, men der er også en kæmpeopgave inden for materialer og materialesiden som sådan, indretning af lokaler, IT-faciliteter, som bestemt ikke er særligt gode alle steder.

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Så det er baggrunden for, at vi ønsker, at der skal tilføres faktisk flere penge. Det er ganske få penge, og få penge i biblioteksvæsenet kan faktisk også gøre underværker, når vi snakker materiale- og indholdssiden.

Børnekultur. I øjeblikket er der et oplæg til en børnekulturpolitisk strategi ude i høring. Kultur- og Fritidsudvalget har ikke gennemtygget eller overhovedet forholdt sig til den, men der kommer en lang række svar tilbage.

Hvorom alting er, så er det jo noget, der er blevet diskuteret igennem de sidste år, også samarbejdet med skolen. Vi har også fået et børnekulturråd, der endda har en masse penge. Det er næsten som om det er lidt for meget. Vi kan godt udpege en lang række områder, hvor der faktisk mangler midler i Københavns Kommune. Lad mig nævne børnekulturhusene, hvor det ganske kniber med at have tilstrækkelige midler. Børnekulturhuse har vi som bekendt kun i enkelte af bydelene, så derfor har vi også med henblik på, hvad vi nu end skulle lande på her i løbet af efteråret, afsat en lille sum netop også med henblik på børnene.

Vigerslev Bibliotek har vi også specifikt nævnt, og det har vi gjort nu år efter år. Det hænger jo sammen med, at der sker en skoleudbygning derude, og at der lokalt har været rejst også fra bydelsrådets side og gjort et stort arbejde, krav om, at man samtidig kunne benytte anledningen til at få renoveret det ganske utidssvarende bibliotek, som i øvrigt heller ikke har handicapadgang. Det ude i Folehavekvarteret, som for så vidt jo lige så godt måske kunne have været et af byfornyelseskvartererne, men som ikke er blevet udpeget til det og heller ikke er blevet det.

Derfor, hvis man skal styrke området derude, mangler man præcis de fællesfaciliteter, som denne udbygningsplan giver mulighed for, at få et kulturelt centrum, et mødecentrum, også rent fysisk et sted at kunne være, som inkorporerer både skolen og biblioteket, og det ligger helt sammensmeltet. Det er et projekt med perspektiv i, som, hvis man ikke nævner det, sandsynligvis vil gå hen og blive glemt her i budgetdebatten.

Så vil jeg sige, at den eneste taler, som har vovet sig ud i at prøve at definere noget med kultur, er Benhaddou fra CD, og det skal vi nok få nogle morsomme snakker om senere. Jeg synes nu nok ikke, at definitionerne er særligt præcise. Må jeg have lov at citere: »Ægte kultur er folkelig, ikke elitær.« Den vil ikke holde til en historisk beskrivelse og heller ikke til virkeligheden.

Jeg tror godt, jeg ved, hvad Benhaddou mener. Han mener, at meget af det, der bliver besluttet, er for dem, han kalder kulturpingerne, det er ikke noget i Zoologisk Have, men det er sådan nogle andre, kulturpingerne, alle de, der nyder alle disse millioner, der ofres på noget, som jeg egentlig tror, at Benhaddou kalder finkultur. Det står der så senere, og der bliver man så forvirret, for der mener Benhaddou også, at der stadig er behov for bydelsoverskridende, større visionære samt finkulturelle aktiviteter. Det er interessant, hvad er nu det for noget? Er de elitære, må jeg så stille som spørgsmål, eller hvad er de?

Jeg tror ikke, vi skal fortsætte debatten her, men tage den videre i Kultur- og Fritidsudvalget.

Det, der har slået mig mest overhovedet ved det, der er sagt, er i den samlede budgetpolitik, hvordan partierne har forholdt sig, og der slår det jo en, at Venstre truer med visnepolitik. Det skulle vælgerne lige vide, som Thustrup Hansen ville sige, det skal vi nok sørge for, vælgerne får at vide. Visnepolitik, er det Venstres politik? Hvabehar? Hvad er det for en gang sludder og en gang vrøvl.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Men ikke desto mindre må man sige, der ligger jo nogle af de dybt reaktionære synspunkter begravet i de borgerlige partier stadig væk, det gør der. Det er kun på grund af, at de bliver presset til truget og ind i magtens centrum, at de overhovedet bøjer sig for en lang række af de aktiviteter, som faktisk gennemføres inden for det, vi kalder kulturområdet i denne by.

Af samme årsag ønsker Enhedslisten ikke at annoncere visnepolitik, selv om vi ikke måtte komme i et budgetforlig. Det ville være for tåbeligt at overlade kultur- og fritidspolitikken til de borgerlige.

**Bente Frost (V):** I Uddannelses- og Ungdomsudvalget fylder folkeskolen meget pengemæssigt set og tidsmæssigt set, kun på det sidste overgået, i hvert tilfælde tidsmæssigt, af sagen om samtænkning af skole- og fritidshjem, herunder morgenåbning. Og det er jo i grunden også en skolesag, selv om pædagogerne mener fritidshjemsdelen er den vigtigste. Men lad os gemme den sag lidt.

For Venstre er folkeskolen er meget vigtig sag. Her lægges grundlaget for børnenes fremtid, og, hvis man skal bruge store ord, også for samfundets fremtid. Den københavnske folkeskole er blevet stedmoderagtigt behandlet gennem de sidste 10 til 15 år. Jeg erkender blankt, at det var nemt ved de årlige budgetforhandlinger at sige: Vi starter genopretningen til næste år. Men nu kan problemet ikke skubbes mere, vi må tage alvorligt fat på folkeskolens bygningsmasse.

Der er jo noget rigtigt i borgmester Per Bregengaards påstand om, at bygningernes dårlige tilstand skal betragtes som gæld, og at det er en god forrentning at betale af på den gæld. Forfaldet vokser med rivende hast, så rentebyrden stiger og stiger.

Skolerne er også for små, vi mangler plads til alle de nye børn, der vælter ind i folkeskolen. Men lykken er stor, vi bygger nye skoler, en splitny på Skoleholdervej, en ombygning af eksisterende skolebygninger på Østerbro og endnu en ombygning, denne gang af en fabrik på Ydre Nørrebro til en overbygningsskole til de store elever.

Disse 3 tiltag sætter den vedtagne handlingsplan for udbygning af de københavnske folkeskoler tilbage i både tidsmæssig og bevillingsmæssig henseende. Det er selvfølgelig et problem, som har givet anledning til stor frustration blandt aktørerne omkring folkeskolen. Jeg mener, at vi, og dermed mener jeg udvalg og forvaltning, kunne have informeret meget bedre om udviklingen. Men, men, aktørerne ude på skolerne kan jo også læse indenad. Det er ikke gået stille af at vedtage disse store projekter, og pengene drysser jo ikke lige ned fra himlen. Så mistanken om, at planerne kunne ændres, må i hvert tilfælde have strejft de implicerede. Vi vil nu i udvalget gennemgå procedurerne for at se, om noget skal rettes op.

Det er desværre ikke kun bygningerne, der trænger til renovering. Undervisningsmaterialetrænger til fornyelse, og den centrale materialesamling har længe været holdt på vageblus. Den ekstra bevilling, de fik sidste år, skulle gerne gentages i år.

Venstre er utrolig glad for, at det er lykkedes at udvide skoletiden for de mindste elever, så de nu har 25 timer om ugen. Der skal være mere motion og bevægelse på skemaet, men også mere dansk og regning.

Venstre var også meget tilfreds med, at der ved sidste års budgetforhandlinger blev sat gang i samtænkning mellem skole og fritidshjemmet. Men jeg er lige ved at sige, at jeg nogle gange i sagens forløb har fortrudt, at jeg overhovedet kunne komme i tanke om et sådant forslag.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Jeg har aldrig oplevet en sag, der i den grad har været forkludret hele vejen igennem. Borgmesteren har brugt alle mulige og umulige tricks for at chikanere sagsforløbet, og Socialdemokraternes vægelsind har drænet selv min engleagtige tålmodighed. På sidste møde i Fællesrådet var selv forældrerepræsentanterne fra Skole og Samfund totalt kørt fast i Socialdemokraternes ubeslutsomhed og indbyrdes uenighed.

Omkring morgenåbning på skolerne kører forhandlingerne nu på, om et fritidshjem beliggende på en skoles boldbane kan betragtes som hørende til skolen som en bygning. Det er vist svært for andre end socialdemokrater at se fornuften i dette højere bureaukratiske skoleridt.

Udvalget har afleveret et budgetforslag til Økonomiudvalget, hvor der mangler 7 mill. på grund af denne sag. Økonomiudvalget har meget klogt afvist et sådant budgetforslag og har sendt det retur.

Vi skal så på onsdag i udvalgmødet finde de 7 mill., der mangler. Efter Venstres mening skal de findes ved, at Socialdemokraterne kommer til fornuft omkring morgenåbningen, nu kan den sag ikke klare mere opmærksomhed. Men selvfølgelig har det haft den gode sideeffekt, at forældrene ikke gider tale mere om den sag.

På udvalgets ønskeliste er opført mange gode ønsker. Venstre vil gerne pege på behovet for øgede bevillinger til børn og unge med vidtgående handicap. Det er et område med samme vækst som i folkeskolen, og behovet for udbygning er stort.

Jeg vil også gerne slå et stort slag for flere penge til Københavns Lærerforenings kolonier og Gabriel Jensens Ferieudflugter. Jeg syntes, det var meget synd for de flere hundrede børn, der ikke kom på koloni i sommer. Flere og flere institutioner holder lukket i uger i sommerperioden. Det ville være godt, hvis disse børn kunne komme på koloni eller udflugt. Mange børn kommer ikke med deres familie på ferie, familierne har ændret levevis, det bliver mere til plukferier spredt over året eller fridage til brug for løsning af familieopgaver. Børnene har et behov for at ændre levevis i et par uger i ferien. Samtidig er kolonierne fulgt med tiden og har ændret deres tilbud til børnene, så det er blevet mere eftertragtet for børnene at deltage.

Der skal lyde en stor ros og tak til lærerforeningens kolonier for det store arbejde, der gøres for at give københavnske skolebørn en god oplevelse.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ja tak til Bente Frost, der om få minutter vil afløse mig her på stolen.

**Jette Bergenholz Bautrup (A)**: Da min partifælle så udmærket og flot har talt om kultur og fritid over hele København, om hele København, så vil jeg holde mig til Amager og slå et slag for idrætten på Amager, da der mangler fodboldbaner i Sundby Idrætspark. Herudover bør eksisterende baner udbedres i Sundby Idrætspark og på Kløvermarken, da de er ikke alene lidt, men meget ujævne.

Fremad Amager oplever som flere andre fodboldklubber et sandt medlemsboom i disse år. Ifølge den nylig opdaterede medlemsstatistik for DIF er der 3 Amagerklubber mellem de 10 største klubber i København. Fremad Amagers ungdomsafdeling er ifølge DIF-statistikken på 437 medlemmer, men siden opgørelsen fra 15. maj 2000 er der kommet yderligere tilgang, så klubben nærmer sig de 500 medlemmer i ungdomsafdelingen ... Kunne man ikke lige gå udenfor og drøfte, de der ikke er så sportsvilde? Derfor er det største problem lige nu at skaffe baner nok til alle interesserede idrætsudøvere.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

I Sundby Idrætspark er problemet om end ikke større end i de 2 andre klubber, idet Sundby Idrætspark danner hjemmebane for flere andre klubber. Derfor er Sundby Idrætspark i dag et af de mest benyttede anlæg i København. Derfor er det et puslespil at få ca. 60 ungdomshold til at træne i tidsrummet fra kl. 16-20; det er faktisk en umulighed.

Banerne skal forbedres, da man ikke kan overskue en reovering af tidsmæssige årsager, på trods af at flere baner er uegnede til seriøst fodboldspil. Det er billigere for kommunen, så hvorfor ikke få gang i udbedring af de ujævne baner, der giver mange spillere ikke alene rygener, men også benskader?

Borgmester Hans Thustrup Hansen er altid positiv i medierne. Han beklager, at han ikke altid aner, hvordan det står til med banernes tilstand, men vil naturligvis meget, meget hurtigt sørge for, at der sker en udbedring. Det er jeg meget tilfreds med, men jeg vil se handling og ikke kun ord.

Hvis borgmesteren gerne vil se banerne, skal jeg nok sørge for en rundvisning, men jeg vil konkret vide, hvilke tiltag og hvor meget borgmesteren har tænkt på der skal afsættes på budgettet for år 2001 til Sundby Idrætspark.

Konkret har jeg følgende ønsker for fremtiden:

At banerne bliver udbedret i perioden fra 1. november 2000 til 28. februar 2001, og det vil sige, det er i den periode, hvor holdene spiller indendørs.

Udbygning af omklædningsfaciliteter og/eller klubfaciliteter, da det bl.a. kan forbedre klublivet.

Anlæg af flere fodboldbaner er naturligvis umulig i Sundby Idrætspark, og en udflytning et tilfældigt sted vil være meget problematisk og urealistisk. Men med udbygningen af Ørestaden og med de planer, der er for idrætsanlæg, kunne nogle af holdene i den mere professionelle afdeling godt flytte til ordentlige idrætsanlæg i Ørestaden.

Dette for at oplyse, at vil man se positivt på forholdene og finde en realistisk løsning i nær fremtid på grund af det stigende medlemstal, ja så kan det lade sig gøre. Det kunne derfor være givtigt, hvis anlæggelsen af idrætsanlæg i Ørestaden kunne blive fremrykket. Her kunne så både politiet, Københavns Universitet, Danmarks Radio og Fremad Amager samt B1908 gøre brug af et idrætsanlæg med 3-4 fodboldbaner i Ørestaden.

Indendørs træningsfaciliteter er en mangelvare. Der bliver trænet indendørs fodbold på samtlige Sundbyskoler om vinteren, på trods af det ikke er ideelle baner. Det kan gå for de små aldersgrupper, hvor der ikke er så mange på banen, men de større aldersgrupper mangler idrætshal. Derfor vil det lette meget i Sundby Idrætspark, såfremt der kom lidt mere skub på en idrætshal på Holmen, da mange af de håndboldspillere, der benytter hallen i Sundby Idrætspark, er fra CIK. Netop derfor vil det for denne klub være naturligt at træne på Holmen.

Herudover skal jeg komme med nogle nye tanker. Jeg mener, at Sundby Idrætspark vil være et godt sted for et idrætsprojekt, især nu, hvor der fokuseres mere på idrætten og det sociale i at dyrke idræt end på, hvilken klub der er den bedste og største.

Sundby Idrætspark har stort set alle idrætsgrene: Fodbold, tennis, badminton, volleyball, atletik osv. Hvis Københavns Kommune sammen med KI ville, kunne Sundby Idrætspark danne rammen om et værested à la Fremad Valbys projekt, hvor idrætsfritidshjem kunne danne rammen om et idrætssliv. Det er ikke, fordi jeg er tilhænger af idrætsfritidshjem, men når et flertal i Borgerrepræsentationen nu har splittet fritidshjemmene op i SFO-ordninger, er det vel nærliggende at give en større vifte af tilbud til børnene. Men det fordrer, at der er faciliteter i

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

Sundby på linje med Valby, hvilket vel ikke er så svært at forstå. Det kan ikke være rigtigt, at visse bydele hele tiden tilgodeses og andre skal overses.

Til sidst vil jeg komme ind på Kløvermarkens baner. Jeg skal ikke gøre mange bemærkninger om det, da jeg i Jyllands-Posten læste, at borgmester Hans Thustrup Hansen var meget positiv og straks vil gå i gang med at få udbedret de baner.

Jeg tror egentlig også, det vil være en god idé. I dag ser vi skader på fodboldspillere, ikke fordi de bliver tacklet, men fordi de næsten løber på en golfbane. De får ødelagt korsbånd, de får ødelagt ledbånd, og de får forstuede ben. Banerne er slet og ret ujævne, de er hullede.

Selvfølgelig kan man sige, at der er mange, der spiller lige fra kl. 12 middag og til så længe det i hvert fald er lyst, kl. 21-22 aften. Men man må alligevel sørge for, at banerne er, så der kan spilles på dem. Derfor er jeg selvfølgelig utrolig glad for, at borgmester Hans Thustrup Hansen i Jyllands-Posten har været så positiv. Jeg håber ikke kun det er ord i avisen, jeg håber så sandelig også, at der er handling bag, og det tror jeg rent faktisk på.

Derfor vil jeg appellere til alle politikere herinde i Borgerrepræsentationen, som jo også ønsker, at unge eller københavnere i al almindelighed skal dyrke mere motion og sport, om, at de også i budgetåret 2001 vil sørge for, at der er bedre betingelser fremover for idrætten i København.

**Hanne Nielsen (A):** Erhvervs- og arbejdsmarkedspolitikken er i høj grad i kommunens interesse. Det er bydende nødvendigt, at der er gode udviklingsmuligheder for virksomhederne. At der er vækst i virksomhederne betyder nye arbejdspladser og et større skattegrundlag. Så enkelt er det.

Gode erhvervspolitiske rammevilkår omfatter en bred vifte af områder. Det drejer sig bl.a. om en velfungerende infrastruktur, konkurrencedygtige forsyningsvirksomheder og myndighedsbehandling og ikke mindst adgang til velkvalificeret arbejdskraft.

De seneste tal fra Det Regionale Arbejdsmarkedsråd i Storkøbenhavn viser, at ledigheden fortsat falder. Fra juni 1999 til juni 2000 er ca. 8.000 personer kommet i beskæftigelse, og det forventes, at beskæftigelsen vil stige med 1 pct. om året over de næste 5 år.

Derfor er det uhyre vigtigt, at vi i kommunen har et tæt samarbejde med Arbejdsmarkedsrådet, således at vi kan sikre, at de projekter, kommunen tilrettelægger for de ikke-forsikrede ledige, er rettet mod de flaskehalsområder, der er på vej til at opstå.

Vi er netop nu i gang med i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget at lægge sidste hånd på en sektorplan for arbejdsmarkedsområdet, som opererer med en række mål og målsætninger. Den skitserer samtidig en profil af de ledighedsgrupper, der skal laves særlig tilrettelagte forløb for, der giver de ledige en hurtig og kvalificeret mulighed for at komme i arbejde. Det kunne være ret interessant, om vi i kommunen kunne medvirke til at skabe nogle jobåbninger for de ledige, der har sværest ved at få tilknytning til arbejdsmarkedet.

Derfor må jeg også advare på det kraftigste mod de af Enhedslisten foreslåede nedskæringer på CAB-området. Vi har allerede i det budget, der er lagt frem i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, omprioriteret 20 mill. kr. inden for CAB-området. At skære dem helt bort anser jeg for at være uansvarlig politik.

Derimod er jeg enig med hr. Morten Kabell, når han omtaler, at vi skal bringe undervisning for voksne indvandrere op som et fokusområde. Det kunne nu godt klæde kommunen, at vi kunne sikre en holdstørrelse, der giver deltagerne en reel mulighed for at lære dansk, såle-

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

des at de efterfølgende har mulighed for at komme videre i uddannelsesforløb eller ud på arbejdsmarkedet, hvor det at kunne tale et forståeligt dansk er et must.

Flere af ordførerne i torsdags var inde på, at vi med det budget, der nu skal forhandles, skal afsætte flere ressourcer til specialundervisningen, hvilket jeg ikke kan være uenig i. Den plan, som er udarbejdet i U- og U-forvaltningen, peger i den rigtige retning.

Men også de allermindste handicappede børn trænger vi hårdt til, at der bliver gjort en ekstra indsats for. Pasningsmuligheden er utroligt vigtig, men også at disse børn kan få en bedre stimulation i dagligdagen bør prioriteres højt. Vi kan ikke være bekendt kun at tilbyde disse børn fysioterapi 3 gange en halv time om ugen. Det kan og skal vi gøre meget bedre.

2. næstformand (**Bente Frost**): Tak til Hanne Nielsen. Så bliver det Charlotte Wieth-Klitgaard, og jeg vil bede borgmester Per Bregengaard holde sig parat, da Karen Hækkerup har meldt afbud.

**Charlotte Wieth-Klitgaard (F)**: Jeg synes, det var lidt kedeligt i torsdags. Forhåbentlig bliver aftenens møde lidt mere interessant. Det startede ellers godt forleden, overborgmesteren lagde ud med et fromt, tomt ønske om en vidtløftig debat for åbenbart hurtigt selv at glemme det og derpå havne i sit eget skrækscenarie med endeløs oplæsning af i forvejen kendte budskaber.

Budgettalerne i torsdags var i hobetal næsten lige så rige på ideer og visioner, som de julekataloger, vi sikkert snart får ind ad døren, er på budskaber. Og ikke nok med det, så havde de fleste ordførere valgt en stil, der i langt højere grad sigtede på selvpromovering end på nogen form for afklaring. Hos mange var der nærmest en surrealistisk dårlig harmoni mellem det talte og så den politik, partierne har ført hidtil i udvalgene. Værst hos Venstre.

Budgettalerne er den ene gang om året, hvor alle bekymrer sig om alt, og alt for mange lader det blive derved, hvor det indlysende bliver forsøgt ophøjet til indsigt. Men lad os nu prøve at se, det kunne jo være, løfterne denne gang kunne holde.

Alle vidste f.eks., at det står skidt til på skolerne med vedligeholdelsen, med faglokalerne, med udbygning, det er ret imponerende. Men hvorfor er vi så havnet i den situation, at der på skolerne er udskudt anlægsopgaver for i alt 59 mill. kr.?

Det er udmærket og nødvendigt, pædagogisk udviklende og mægtig prestigefyldt, at Københavns Kommune bygger nye skoler. Men når regeringen i sin aftale med KL åbner for låntilgang til skolebyggeri, hvorfor, spørger jeg så igen, er København havnet i den situation, hvor vi må tage penge til nybyggeri fra udbygning og forbedringer på andre skoler. Ikke fordi gennemførelsen af handleplanerne ikke haster for det stigende elevtals skyld og ikke mindst for kvaliteten i undervisningen, det var der vist konsensus om i torsdags. Men hvorfor så?

SF vil i budgettet for 2001 have afsat penge, så tempoet i handleplanerne kan holdes, penge, så vedligeholdelsen på skolerne kan forbedres og udbedres, penge til faglokalerne, også på de skoler, der af demografiske grunde ikke er optaget på handleplaner til istandsættelse og nå en standard, der lever op til intentionerne i folkeskoleloven. Ved fortrinsvis af koncentrere indsatsen på de skoler, hvor elevpresset er størst, risikerer vi at skubbe på en udvikling, hvor kommunernes skoler inddeles i A- og B-skoler. SF ønsker en kvalitetsudvikling på alle skoler.

Til bedømmelsen af kvaliteten af den københavnske folkeskole hører unægtelig også kvaliteten af de anvendte undervisningsmaterialer, og de lader desværre også noget tilbage at

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

ønske. SF finder det dumt, at BR sidste år og året før valgte at give ekstraordinære tilskud i stedet for at forhøje den generelle ramme for området. År til år-tilskud giver ikke den samme mulighed for langsigtede prioriteringer og hjemforhandling af gode kontrakter som et varigt løft. SF stiller forslag om flere midler til undervisningsmidlerne, men håber samtidig, at det bliver sidste år det bliver nødvendigt.

Men hvad vil det alt sammen nytte, hvis lokalerne var i orden og undervisningsmidlerne tidssvarende, hvis eleverne på grund af manglende penge til vikarer ikke får den undervisning, de har krav på, som det er blevet besluttet, de skal have? Et SF-krav om flere vikarmidler er også en gammel bekendt, men før I stemmer nej, så betänk dog, om I samtidig med de mange ord om skolens vigtighed og betydning kan være bekendt at sende elever hjem, eller at tolærerordningerne forringes.

Men nogle skal have timer, ja, det skal de. Det skal de små pus, sådan nogle som min dreng, der lige er kommet fra børnehavens frie liv til børnehaveklassens mere faste rammer og til tider kan have temmelig meget krudt i numsen.

Søren Pind m.fl. har åbenbart været på jeg ved ikke hvilket pædagogisk grundkursus og lært trods deres høje alder, at det er i de mindste klasser den vigtigste indlæring finder sted. Sådan, amen. Desværre tyder noget på, at de ikke nåede til at gøre sig nogen tanker om, hvilken indlæring der er bedst for de små, endside hvor det er hensigtsmæssigt, at denne finder sted.

SF tager skarpt afstand fra forslaget om en timetalsudvidelse for børnehaveklasserne til og med 3. klasse. For små børn lærer meget, og ja, de lærer hurtigt, men de lærer også overalt og har brug for det.

Fritidshjemmet spiller en betydelig rolle i børns socialisering og indlæring, og de små nyder den tid, de har alene i dag på fritidshjemmene, før de store får fri. På fritidshjemmene har de rum og tid og mulighed for udfoldelse også af sportslig karakter, som ligger nogle ekstra på sinde.

Desuden er også de timer, børnehavelederen i dag har i 1. og 2. klasse, og som udvidelsen vil umuliggøre, af stor betydning for at sikre en tryghed i indskolingen, den tryghed, som vi ofte i U- og U-udvalget har betonet vigtigheden af.

At forslaget endvidere trækker endnu en time fra det fuldtidsregnskab, der efterhånden ser uløseligt ud med hensyn til at skabe fuldtidsstillinger på fritidshjemmene, er endnu en anke. Godt nok stiger taksten på fritidshjemmene samtidig. Partierne bag forslaget finder åbenbart intet besynderligt i devisen: Betal mere, få mindre.

Men det er ikke det eneste besynderlige islæt i budgetforslaget fra U- og U. Der er også eksempler på, at den ene hånd forsøger at fange, hvad den anden kaster væk. Under besparelser finder vi 3 ugers sommerlukning af klubberne og 2 sider længere henne under ønskerne en post til koordineret indsats over for marginaliserede unge. Jamen det bliver der så sandelig også brug for, hvis klubberne lukker om sommeren. Det kræver ikke meget fantasi at forestille sig, hvem der er den hyppigste bruger af klubtilbud om sommeren, for at konstatere, at der nok er en vis sammenhæng.

SF ønsker en lidt bedre sammenhæng i tingene og stiller forslag om tilbagerulning af feriebesparelsen og samtidig en bedre indsats for truede unge. I en tid, hvor København med overborgmesterens kik på barometeret er på vej mod »Smukt«, må der være tid til forebyggelse af problemerne.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Forebyggelse kan man også bruge kosten til. Det må snart være banalt, at det er afgørende for vores sundhedstilstand og almene trivsel på både kort og lang sigt, hvad vi propper i munden. Men denne banale indsigt falder desværre ikke sammen med, at mange af de københavnske daginstitutioner på grund af kraftige nedskæringer ser sig nødsaget til helt eller delvis at afskaffe bispisningen til børnene, og at der kun på ganske få af byens skoler findes ordentlige madboder eller lignende.

I det oplæg til Københavns Kommunes folkesundhedsplan, der for et godt stykke tid siden var til høring i udvalgene, hed det: »Flere undersøgelser og projekter viser, at der er en sammenhæng mellem, hvad skolebørn spiser, og den trivsel, de har, herunder indlæring.« Der anføres desuden det kedelige forhold, at både de unges trivsel og kostvaner er blevet dårligere i løbet af de sidste år. Et synligt tegn er, at forbruget af frugt og grønt og groft brød er faldet, mens forbruget af sodavand i modsætning hertil er steget.

SF stiller forslag om madboder på skoler. Vi forestiller os den model, som kendes fra Århus Kommune. Her har de siden 1996 på alle byens folkeskoler haft etableret en madordning, hvor børnene får ensartet tilbud om sund skolefrokost, hvor menuen er styret fra centralt hold ud fra, at fedt og næringsindhold er korrekt sammensat.

I Århus har en del af skolerne kantine. Det har vi ikke her, men det kan laves centralt, og madboderne kan etableres. Ordningen hviler i dag i sig selv, hvilket typisk vil sige, at eleverne betaler 10-15 kr. for en frokost. Børnene hjælper mange steder med salg og rengøring.

Denne ordning må siges at være realistisk at gennemføre i København, da den ikke kræver de store kantineforhold, som stort set ingen af vores skoler har, men eventuelt blot et enkelt produktionssted, og desuden ud over initialinvesteringerne også her inden for en årrække må formodes at hvile i sig selv.

Penge skal der efter SF's mening også afsættes til forbedring af forholdene for de tosprogede børn og unge, til de tiltag, der er at finde på U- og U's ønskeliste, og som primært har et undervisningsmæssigt sigte: Forøgelse af elevfaktoren, tilbud til sent ankomne tosprogede unge, kurser for tilpasningsvanskelige unge og midler til psykisk udviklingshæmmede. Men også midler med et bredere sigte: Integrationsinitiativer, der kan fremme det positive kulturmøde, forsøg med etablering af venskabsklasser på tværs af bydelene, særlige tiltag for at få flere forældre til tosprogede børn engageret i skolebestyrelserne, udbygning af lektiehjælpscafeerne.

I forsommeren var Uddannelses- og Ungdomsudvalget så heldigt at komme på besøg på Ungdomsskolen i Utterslev. Ud over at se de undervisningstilbud, som de unge udviklingshæmmede autister tilbydes med sigte på at give dem de bedste forudsætninger for et godt ungdoms- og voksenliv, blev vi gjort opmærksom på en opgave, som Københavns Kommune på alle måder burde være stor nok til at løfte: Etableringen af skåne-skåne-job, at give de unge en mulighed til ud over de beskyttede værksteder, et alternativ på det rigtige arbejdsmarked. Derfor stiller SF forslag om en pulje under Økonomiudvalget til dette formål.

Mange taler i torsdags omhandlede lydhørhed over for borgerne. Nogle berørte vigtigheden af valgmuligheder for selv samme, og stort set alle var enige om at styrke indsatsen for de svageste borgere. Ved at støtte SF's forslag gør vi en pengemæssigt beskedent, men medmenneskeligt vigtig indsats på alle 3 områder.

Men det er nu et beløb af en helt anden størrelsesorden, der skal til, hvis Københavns Kommune for alvor vil levere en service til børn og unge med vidtgående handicap, som vi kan være bekendt. Det er ikke første år, SF og andre gør opmærksom på dette forhold, og

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

hvorfor skal vi igen ud i en situation i BR, hvor vi skal give ekstrabevilling på grund af akutte kapacitetsproblemer, hvor disse jo vitterligt ikke er mere, eller måske netop så akutte, at vi allerede nu kan forudse dem, hvis ikke området tilføres yderligere ressourcer? Det ville være glædeligt, om dette område til en afveksling for alle de kønne ord ville blive fulgt til budgetvedtagelse af økonomiske midler. Også dette stiller SF forslag om.

I overborgmesterens forglemmelige tale var den store nyhed dialog med borgerne. At denne landvinding ser dagens lys, knap et år efter massive protester over besparelser på daginstitutioner, SFO-ordninger, plejehjemslukninger m.v., har SF's budgetordfører, Jens Johansen, allerede ironiseret over. Måske kan vi bare nøjes med at konstatere, at Socialdemokratiet ikke så meget mangler evnen til at spørge, men snarere lysten til at lytte og forstå.

Ikke desto mindre er dialog en rigtig god idé, som vi også kan genfinde i den vedtagne målsætning for folkeskolen her i byen. SF vil gerne være med til at styrke folkeskolens position i det lokale miljø gennem en dialog med det omkringliggende samfund, sportsklubber, foreninger, erhvervsliv m.v.

Vi stiller forslag om en pulje, der skal udmøntes i projekter, der tager sigte på at udvikle lokale initiativer til samarbejde. Skolen har stor betydning for alle, ikke kun for dem, der aktuelt er elever, forældre til elever eller ansatte på skolen.

Vi kan umiddelbart forestille os råd til støtte af forældrebestyrelser. Undersøgelser har vist, at landets skolebestyrelser hovedsagelig har opnået indflydelse på det tekniske og på det økonomiske område, mens det kniber med at få indflydelse på skolernes pædagogiske linje og andre undervisningsmæssige prioriteringer. Inddragelse af lokale faggrupper i undervisningen, øget praktikmulighed osv. Vi synes, at vi skal lade den styrke, der ligger i lokale forskelle, komme skolen til gode. Det er økonomi, der er læren om allokering af knappe ressourcer. Politik er meget mere, stadig væk, heldigvis.

SF anviser finansiering til samtlige af vores forslag, og herefter er diskussionen politisk.

2. næstformand (**Bente Frost**): Ja tak til Charlotte Wieth-Klitgaard, og som jeg sagde før, så har Karen Hækkerup meldt afbud, så nu er det borgmester Per Bregengaard.

**Borgmester Per Bregengaard**: Enhedslistens budgetordfører, Morten Kabell, anslog 4 overordnede temaer i sin budgettale. For det første væk med vedligeholdelsesgælden, for det andet væk med efteruddannelsesgælden, service til københavnere og bedre kollektiv trafik. Det sidste vil jeg dog ikke komme nærmere ind på her.

Vedligeholdelsesgælden skal væk, og vi skal tage de første skridt i budget 2001. Det er dokumenteret, at skolerne har de alvorligste problemer med vedligeholdelsen blandt de kommunale ejendomme. Efterslæbet er det relativt største. Det årlige budget er utilstrækkeligt, selv hvis skolerne var velvedligeholdte, og så fremskrives vedligeholdelsesbudgetterne ikke med børnetallet. Så der er i princippet nul kroner til alle de ny- og tilbygninger, som kommunen har bygget gennem det seneste par år, og det lover bestemt ikke godt for fremtiden.

Jeg vil sige, at den eneste konkurrent til den kommunale bundplacering er muligvis idrætsanlæggene. Det er dyrt ikke at vedligeholde, for manglende vedligeholdelse accelererer. Populært sagt, man kan udskyde malingen af et vindue 1 år, 2 år, 3 år, og til sidst skal vinduet udskiftes. Det er dokumenteret, at bygningsforsømmelsesrenten på skolerne er 6 1/4 pct., hvilket kan sammenlignes med renten på kommunens økonomiske gæld, som ligger vel på 3-4 pct.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Så vil jeg sige, at det her handler ikke kun om økonomi, der er mange andre gode gevinster forbundet med velvedligeholdte bygninger. Det giver et bedre arbejdsmiljø såvel for børnene som for lærerne, det giver besparelse på energi og er dermed et led i en mere bæredygtig udvikling.

Det er for Enhedslisten en stor glæde, at repræsentanter for samtlige partier med nedfældet budgetordførertale omtalte, at de prioriterede at gøre noget ved skolernes vedligeholdelse. Der var lige én undtagelse, nemlig Dansk Folkeparti, jeg kan se, de sad og rynkede på næsen derovre, men det, jeg husker fra en af forårets debatter, var jo, at Dansk Folkeparti dér stillede forslag om en bevilling til skolernes vedligeholdelse på adskillige hundrede millioner kroner. Det er nok lige i overkanten, men det er i hvert fald tiltrængt, at vi får en del af beløbet.

Efteruddannelsesgælden blev også nævnt som et tema i overborgmesterens tale, og Enhedslisten håber, at han kan holde fast. Inden for uddannelses- og ungdomsområdet vil jeg nævne 2 områder, som har brug for et særligt løft på det her område og en særlig opmærksomhed. Det er indsatsen i forhold til den såkaldte samtænkning og i forhold til børn og voksne og unge med et andet modersmål end dansk.

Mellem partierne her i salen er der uenighed om SFO, morgenlukning af fritidshjem og andet, men ikke om, at skoler og fritidshjem skal samarbejde omkring de børn, de har, fordi det er jo de samme børn. Det er vigtigt, der udvikles en fælles forståelse af de forskellige opgaver, som er knyttet til skole og fritid. Det er vigtigt, at man har en indsigt i hinandens virke, og denne udvikling kan løftes gennem efteruddannelse, gennem ansporing af samarbejde via det.

Vores integrationspolitik både i forhold til børn, unge og voksnes uddannelse vil jeg sige er god og klar her i kommunen. Den faglige udvikling inden for dansk som andetsprog og også inden for modersmålsundervisning er rivende. Begge dele skal vi drage nytte af ved at ruste underviserne bedre til at løse deres opgave.

På voksenområdet er efteruddannelsen dokumenteret ringere end andre steder i landet. Vi har også problemer med unge andengenerations, og det kræver en mangeartet og en massiv og frem for alt en kvalificeret indsats i det opsøgende arbejde, som bl.a. foregår med udgangspunkt i klubberne. Vores indsats på disse områder skal også løftes gennem efteruddannelse.

Så er jeg nået til punkt 3, nemlig det med servicen, service til københavnernes. Så vil jeg jo sige, at servicekassen er stor og omfatter vel det meste af kommunens virke, og det er vel selve kommunens formål.

Inden for uddannelses- og ungdomsområdet har Enhedslisten prioriteret to særlige temaer, a) børn og unge med vidtgående handicap og b) indsatsen i forhold til de tosprogede børn, unge og voksne. Så er der det løse, undervisningsmidlerne, hvad man kunne sige den faste engangsbevilling og vikardækningen i folkeskolen.

De to sidste problemer har den radikale budgetordfører, Lars Rimfalk, været inde på i sin budgettale. Charlotte Wieth-Klitgaard har været inde på dem her og Bente Frost vedrørende undervisningsmidlerne, så der ser ud til at være håb forude på de her områder.

Væksten af børn og unge med vidtgående handicap tages der ikke hensyn til i den almindelige fremskrivning af budgettet. Derfor hænger det her område på samme måde som tidligere og svæver i de endelige prioriteringer. Det er dybt utilfredsstillende.

Men det er selvfølgelig en stor glæde for Enhedslisten, at overborgmesteren i sin budgettale havde et godt øje til de alvorlige problemer, det vil skabe, hvis behovene ikke bliver tilgodeset både på anlægs- og på driftsområdet, og det gælder såvel i fritiden som i undervisnin-



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

gen. Charlotte Wieth-Klitgaard har været inde på det, også Bente Frost i sin tale og Hanne Nielsen i sin tale, det lover godt for det her område.

Til Hanne Nielsen vil jeg gerne supplere med, at problemet med den fysiurgiske behandling ikke kun er noget, der gælder for de mindste børn. Det er også et problem i skolerne, at budgettet på dette område, som F- og A har ansvaret for, ikke følger med den demografiske udvikling på samme måde som handicap i øvrigt.

Jeg er på det seneste blevet orienteret om en sag med 2 unge psykisk udviklingshæmmede, som er handicappede, og som på grund af de bygningsmæssige forhold ikke kan komme ind på Ungdomsskolen i Utterslev. Man må spørge sig, om det ikke er rimeligt, at de på linje med andre unge kan få et ungdomsuddannelses tilbud. Det er det selvfølgelig.

Tidligere har det været sådan, at det har været let at købe pladser uden for kommunen. Det er det ikke længere, det gælder både de unge, og det gælder børnene. De andre amtslige enheder sørger naturligt nok for deres egne, før man giver sig til at sælge pladser og bygge nyt.

Som jeg tidligere har været inde på, er vores integrationspolitik i forhold til både børn, unge og voksnes uddannelse god og klar, men tilstrækkelige ressourcer er en mangel, og det svækker naturligvis indsatsen.

I et materiale, som for nylig såvel er tilgået Økonomiudvalgets som U- og U's medlemmer, er det dokumenteret, at den særlige indsats over for de tosprogede elever i folkeskolen i Københavns Kommune målt i timer udgør halvdelen af landsgennemsnittet, mindre end halvdelen af, hvad Århus giver, og kun en tredjedel af, hvad Ålborg og Odense giver. Så må man endda sige, at sidstnævnte sted, nemlig Odense, har lærerne faktisk været i strejke, fordi de ikke kan klare de afledede problemer.

På grund af DUT-reduktionen står området faktisk til at blive reduceret til næste år med det budgetforslag, der ligger der, og det kan vi simpelt hen ikke leve med. Derfor er det beklageligt, at det kun er Charlotte Wieth-Klitgaard, der har taget det aspekt op. Jeg tror, det er vigtigt, vi får set på det, og at det kommer til at indgå i forhandlingerne omkring budgettet.

Også hvad angår de voksnes danskundervisning viser nøgletal, at indsatsen i Københavns Kommune er ringere end andre steder i landet. Den socialdemokratiske ordfører, Hanne Nielsen, har været inde på det. Holdstørrelserne er større i København, og udgiften pr. kursisttime er 20 pct. lavere end det, der er normen på området. Det forringer udbyttet af undervisningen og fastholder kursisterne længere tid i undervisning, så i den sidste ende er det yderst tvivlsomt, om der er sparet noget som helst ved det lavere serviceniveau på området.

Det er ikke kun i Vollsmose og i Høje Tåstrup, der er problemer med de unge andengenerations, og de unge andengenerationsindvandrere, som der er problemer med, udgør en stor andel af det, man kunne kalde de marginaliserede unge, fællesmængden er stor.

Vi kender også problemerne fra København. Vores medarbejdere inden for klubområdet skal uddannes til at håndtere opgaven bedre, men kompetencerne gør det ikke alene. Vi skal satse på at være meget mere udfarende med at få de unge rødder forankret i andre aktiviteter end dem, der leder ud i kriminalitet. Det kræver øgede ressourcer til et udadvendt og til et op-søgende arbejde, og det gør det ikke mindst, hvis det skal fastholdes at lukke klubberne 3 uger om sommeren, således som der er lagt op til i budgettet.

Enhedslistens prioriteringer er i pæn overensstemmelse med udvalget, således som det er beskrevet i ønskelisten, som vi slutter op om. Jens Kjær Christensen har været inde på et enkelt punkt, nemlig spørgsmålet om Kirsebærhavens Skole og bibliotek.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Enhedslisten er som antydnet dybt betænkelig ved beskæring af klubbernes budget gennem en delvis sommerlukning. Beskæringen harmonerer dårligt med målet om at engagere de unge, der har problemer, går på gaden eller føler sig isoleret. Vi så gerne, at besparelsen blev opgivet, men den kan selvfølgelig også kompenseres med en mere massiv social indsats, således som jeg tidligere har beskrevet det i forhold til andengenerationsdanskerne.

Men en imødekommelse af det stigende behov for ophold på Lærerforeningens kolonier eller deltagelse i Gabriel Jensens Ferieudflugter, som begge to er på ønskelisten, Bente Frost har været inde på det første, er selvfølgelig også en måde at kompensere for på dette område.

Så står vi, som tidligere talere har været inde på, med et særligt problem i Uddannelses- og Ungdomsudvalget, nemlig de manglende 7 mill. Det budgetforslag, som er fremlagt, hviler på morgenlukning af fritidshjemmene, en overførelse af åbningen til enkelte skoler og ellers ét fritidshjem i skoledistriktet. Det hviler også på en lukning af fritidshjemmene i 5. lektion gennem udvidelsen af skoletiden. Enhedslistens holdning til de her ting er klar.

Det er et problem, at vi på den måde skærer ned i fritidshjemmenes åbningstid om morgenen og ved middagstid. Det er det, fordi vi dermed udelukker, at der kan skabes hele stillinger inden for området.

Det er selvfølgelig et problem for de ansatte og ikke mindst de ansatte, der er der i dag, og som har et fuldtidsjob og hvis økonomi selvfølgelig er afhængig af de her ting. Men jeg opfatter det så navnlig som et problem i forhold til børnene. Det er ikke noget med de ansattes tarv, der altid skal være styrende, men for børnene er det et problem, fordi man kan frygte, at området bliver et deltidsarbejdsområde, et område med ikke særligt attraktive arbejdstider, nemlig om eftermiddagen og så i skoleferierne på fuld kraft. Derfor bliver det et gennemtræk-område for personalet. Der er ikke arbejdsløshed i nævneværdig grad for pædagoger for tiden, så folk tager måske det her område, efter at de er blevet færdiguddannet, og når der er noget andet, noget mere varigt, noget mere givtigt, så søger de hen til det område. Det er ødelæggende for fritidshjemmene, sådan som vi kender dem i Københavns Kommune i dag.

Det er sådan, at Socialdemokratiet p.t. mener, at morgenlukningen kun skal gennemføres sådan at åbningen bliver placeret på skolerne i 8 distrikter. Det betragter Enhedslisten selvfølgelig som mindre graverende, end hvis man udvider det til et større antal eller gør det bydækkende.

De her problemer er af Økonomiudvalget henvist til Uddannelses- og Ungdomsudvalget, hvor vi har møde på onsdag. Men jeg betragter egentlig situationen på den måde, at det her problem vil indgå i budgetforhandlingerne. Det gør det jo, hvad enten U- og U-udvalget kommer med et bud på, hvorledes de manglende 7 mill. skal hentes ind, eller man siger, at det her er noget, der er op til de videre budgetforhandlinger, hvor budgettet selvfølgelig skal ende med at stemme, sådan at udgifter og indtægter stemmer overens.

Jeg skal ikke give andre talere karakterer heroppe, men jeg er måske særligt forhåbningsfuld i forhold til SF med den tale, som Charlotte Wieth-Klitgaard holdt. Der var gode initiativer, bl.a. på madområdet, omkring madboder osv. Der ligger jo faktisk i folkesundhedsplanen, den er der vist andre, der måske ikke er så hooked på i SF, muligheder for at tænke de ting ind.

Men hvis SF skal have finansieret deres forslag, så kan det ikke klares ved at nedbringe gælden, der må skattestigninger til, og jeg håber, at SF vil være med til at bære en finansiering igennem her.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

SF har også været inde på spørgsmålet om de udskudte investeringer på skoleområdet, altså gennem nybyggeri, og det er klart, at hvis vi ikke får flere midler her på det område, og det er mange midler, det er, som Charlotte Wieth-Klitgaard nævnte, udskydelser i størrelsesordenen knap 60 mill. kr., ja, så oplever vi altså en situation i de næste år, hvor hjemklasseprincippet ikke kan opretholdes, og hvor skolerne bliver overfyldt med børn. Så det er også noget, jeg synes, man skal fortsætte med at diskutere i budgettet.

**Kaja Jacobsen (F):** Jeg skal berøre 3 emner her. Jeg tror ikke, jeg taler så lang tid som den forrige taler. Det handler om nogle få bemærkninger om HUR's budget, det handler lidt om ungdomsboliger, og så handler det først og fremmest om kultur.

Egentlig synes jeg, at Københavns Kommune er god til kultur. Vi har nogle utrolig gode biblioteker. Det mærkes, når man deltager internationalt, hvor gode de egentlig er. Hvis der er nogle, der gerne vil vide det, så kan de komme hen og få en fuldgyldig beskrivelse af, hvordan der ser ud på et bibliotek i et palæstinensisk selvstyreområde. Det er helt anderledes, kan jeg godt love jer. Så jeg synes, vi har nogle fantastisk gode biblioteker.

For det andet synes jeg, vi har nogle utroligt gode diskussioner og en god udvikling inden for folkeoplysningsområdet, hvor vi nu skal have udmøntet den nye lov. Vi har nogle meget stærke foreningsfolk at samarbejde med, som har utroligt mange gode bud på, hvordan man kan udvikle området i fremtiden. Det er også noget af det, der har resulteret i dels at vi har fået ansat konsulenter, dels at vi har fået lavet udviklingspuljerne.

Så synes jeg for det tredje, at Københavns Kommune er ved at blive rigtig god til idræt, der er utroligt stor fokus på idrætten. Vi har fået et løft på flere områder af idrætten, nye anlæg, Holmbladsgade og på Nørrebro. Jeg synes, der er grund til at være glad for det.

Det betyder selvfølgelig ikke, at der ikke kan være nogle ting, man kan videreudvikle, og jeg tror, de andre kulturordførere har været inde på, at bibliotekerne skal vedligeholdes, selvfølgelig skal de det, at vi trænger til renovering af idrætsanlæg. Alle de der ting er vi i SF enige i.

Der er også andre mere vidtløftige diskussioner som eliteidrættens vilkår, som vi kan lægge arm om meget længe. Jeg deler meget Jens Kjær Christensens analyse af, hvorvidt man kan sælge ud og indgå nye partnerskaber på den ene og den anden måde, men jeg tror ikke, jeg deler udgangspunktet. Jeg deler ikke det udgangspunkt, at det i ethvert tilfælde vil være noget forfærdeligt ondt noget. Men jeg har svært ved som Jens Kjær at se, at det kan lade sig gøre her og nu.

Men det, som jeg synes er værd at lægge mærke til, er, at de områder, hvor København er god til kultur, på biblioteker, på folkeoplysning og på idræt, er det, som man kan kalde de kommunale kerneområder. Jeg tror også, jeg sagde sidste år, at hvad angår det spektakulære, hvad angår kunsten og kvaliteten i de oplevelser, som vi får, de ting, der skal få os til at grine og til at græde og til at blive overrasket og blive provokeret, tror jeg stadig væk, at vi har en kæmpe stor udviklingsopgave at løfte i København.

Jeg tror, man på kulturområdet kan kalde København for verdens største provinsby. Vi kan godt de ting, som kommuner skal kunne, men vi kan ikke det, en hovedstad skal kunne.

I den forbindelse er der to ting, der ligger mig utrolig meget på sinde. For det første tror jeg, at vi i fremtiden skal have en diskussion om vækstkulturen, om vækstlaget. Det ved de andre kulturfolk godt, at jeg synes er vigtigt, det bliver SF ved med at synes.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

For det andet tror jeg, at vi får brug for at diskutere i den forbindelse i forlængelse af, at vi har brug for at diskutere, hvordan vi støtter vækstlaget, også billedkunstens vilkår. I Berlin i sommer lavede jeg interview med faktisk 5 forskellige kunstnergrupper, som består af danske unge kunstnere. De har valgt at flytte til Berlin, for der er altså bare sjovere, der er altså bare mere at lave, der er bare bedre atelierer, der er bare bedre udstillingssteder, og der er bare mere kulturelt »move« på billedkunsten i Berlin. Det er en hel generation af billedkunstnere, vi taber, fordi de simpelt hen ikke gider være i København.

Det er nogle af de ting, jeg tror, vi skal se på, hvis vi skal være en hovedstad i fremtiden og ikke bare verdens største kulturprovinnsby.

Men som sagt, jeg synes på mange måder, at det går godt for især Kultur- og Fritidsudvalget. Vi har i foråret arbejdet med en ekstern og intern evaluering af vores arbejde, og det resulterede i to vigtige ting, synes jeg. For det første, at vi går mere systematisk i dialog med kulturens folk, idrætsfolk osv., som vi inviterer til temamøder, og for det andet, at vi er kommet væk fra at lave, hvad skal man kalde det, sådan mere ad hoc-politik, til, at vi går i gang med også mere systematisk at tage områder op, som skal diskuteres godt igennem og skal ses fra mange sider. Det er sket med idræt, det er også sket med biblioteker, det er sket med museerne. Vi har også diskuteret teatrene i forbindelse med, at vi har lavet den ordning for de små storbyteatre.

Nu kommer vi snart til børnekulturen, vi kommer også til billedkunst, musik og fritidspolitik, som jeg tror bliver en meget spændende diskussion, også en meget strukturel diskussion om, hvordan vi skal organisere hele fritidsområdet i fremtiden, hvad der sker, hvis vi får bydelsråd.

SF går ind i budgetdebatten med ikke mange, men få vigtige budgetkrav, som handler om for det første, at vi får udvidet kulturudviklingen med en ny kulturudviklingspulje, som skal være større, end den er nu, mener vi, hvor der skal være plads til særlige behov og særlige udviklingsområder som f.eks. det multikulturelle eller de etniske minoriteters kultur og børne- og ungdomskultur af høj professionel kvalitet. Det andet, renovering af idrætsanlæg og for det tredje bibliotekerne. Vi ser gerne, at vi får gang i udviklingen omkring Kirsebærhaven.

Så går jeg videre til emne 2, ungdomsboligerne. SF stillede før sommerferien en forespørgsel om, hvad man havde tænkt sig at gøre for at løse op for de problemer, der traditionelt skabes i september, når de videregående uddannelser starter. Vi fik i hvert fald ét godt, positivt svar. Det var, at man i hvert fald ikke ville bare direkte af med de unge, altså man syntes faktisk, at unge er positivt og tiltrængt i en storby, i en universitetsby.

Oven på det er der kommet et boligoplæg, eller sideløbende med, jeg kan ikke huske rækkefølgen, som hedder »Boliger for alle«, og det lyder også godt. Problemet er, at i det oplæg lægger man op til at skifte beboerne ud, altså man lægger faktisk op til at gøre det modsatte af det, man siger, man vil gøre. Der skal reduceres voldsomt i antallet af 1- og 2-værelses-lejligheder. Det samtidig med at vi står i en i virkeligheden mere katastrofal situation, end vi tidligere har gjort, lige for øjeblikket faktisk.

Det er fuldstændig indlysende, at der skal gøres noget. Argumentationen imod for alvor at gøre noget ved det har været, som jeg startede med, at man vil godt de unge, men vi har det samme antal boliger til unge, som vi har studiepladser. Til det er der at sige, at der findes kommuner omkring os, som har flere studieboliger end uddannelsespladser. Nåh, kunne man indvende, men det er jo også fordi de ikke har nogen universiteter i Hvidovre og Rødovre. Nej, netop. Dem har vi her, det skal vi være glade for. Det er os, der nyder godt af det.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

En anden ting, der har været bragt meget op, er, at de studerende, som går på RUC, vil bo i byen, de vil ikke bo i Roskilde. Til det er der at sige, at ventelisterne på Roskildes ungdomsboliger er forholdsvis lige så lange, som de er i København. Det er den ene ting. Og for det andet går man faktisk i gang med at bygge inden for de næste 2 år 300 nye ungdomsboliger. Jeg synes godt vi kunne lære af den måde, de gør tingene på i Roskilde.

Det er klart, at vi ikke kan løse problemerne med unges boliger med et snuptag. Men der er én ting, som jeg mener, at man umiddelbart kan tage fat på, og det er at finde en løsning på det problem, som opstår hvert eneste efterår, fordi når unge fra Jylland og fra Fyn kommer og skal starte på en uddannelse, så er det altså både ydmygende og uværdigt og utrygt i flere måneder at skulle bo hos måske en kammerat på en madras, måske en faster på Østerbro, måske et værelse på et herberg, eller hvad man kan finde på, et telt på en campingplads. Det tror jeg er noget af det, vi umiddelbart kan tage fat på.

Jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre, men en idé kunne være: Kunne vi med måske ganske få midler lave en aftale med vandrehjem og hoteller, hvor der tyndes ud i turisterne her sidst på efteråret, for at give folk en ordentlig start? Jeg synes ikke, det er nogen ideel løsning, men et eller andet synes jeg, der skal gøres for at få folk givet en ordentlig introduktion til byen.

Til sidst – nej, jeg stopper her.

**Martin Geertsen (V):** Med disse ord vil jeg koncentrere mig om hovedpunkterne i Venstres ønsker og prioriteringer inden for social- og sundhedsområdet og selvfølgelig også i den forbindelse komme ind på ældreområdet, eller man kan også sige, de prioriteringer og ønsker, som ligger inden for rammerne af Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og Sundheds- og Om-sorgsudvalget.

Lad mig starte med Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, som umiddelbart ser ud til at være det område, som vil skabe de færreste problemer af de 2 områder, de 2 udvalg. Lidt i modsætning til budgetlægningen sidste år, hvor specielt daginstitutionsområdet jo stod for skud, og hvor besparelserne fik kogt de københavnske forældre godt op, eller måske skulle man sige, at besparelsesrunden fik kogt Københavns Forældre Organisation godt op.

I år ser der ud til at være ro på området, i hvert fald indtil nu, og i hvert fald mere, end til-fældet var sidste år.

I Venstre støtter vi selvsagt strategien, som i al sin væsentlighed drejer sig om at få ud-bygget børnepasningsområdet. De københavnske forældre skal nærmere det, som vi har stillet dem i udsigt, nemlig pasningsgaranti.

Vi er i Venstres Gruppe ganske klar over, at en meget væsentlig del af at komme nærme-re det mål, ja det ligger i at udbygge de traditionelle kommunale daginstitutioner. Selv om vi stadig væk vil forbeholde os ret til at tage forbehold for de enkelte institutionsbyggerier, når de kommer op i udvalget, specielt hvad angår prisen, ja, så er vi helt på det rene med, at den pasningsform, den kommunale daginstitution, passer rigtig mange københavnske forældre rigtig godt. Ikke alene fordi de københavnske forældre rent faktisk synes, at det er en god ordning, en rigtig måde at få passet deres børn på, men også fordi det kommunale system fra høj til lav politisk og administrativt i mere eller mindre direkte vendinger og mere eller min-dre direkte form fortæller københavnerne, at den kommunale daginstitution er den rigtige pasningsform, fortæller dem, at alle andre pasningsformer er bare sådan nogle tillægsgydelser,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

fordi vi endnu ikke har fået udbygget helt det, vi i virkeligheden allerhelst vil, nemlig den kommunale daginstitution.

Men efter Venstres opfattelse bliver vi uanset politisk tilhørsforhold nødt til at gøre paletten bredere, endnu bredere. For det første fordi de københavnske forældre skal have andre tilbud, de skal vide, at vi ikke kun satser på den traditionelle kommunale institutionsløsning, men også fordi byggegrundene her i kommunen enten er møgdyre, eller også er de møgforureneede.

Derfor skal vi enten til i højere grad at acceptere, at københavnske børn skal køre en lille bitte smule uden for byen, enten i form af institutioner bygget på den anden side af kommunegrænsen, eller også skal vi have flere busløsninger under den ene eller den anden form, og det skader jo heller ikke noget med lidt frisk luft. Eller også skal vi satse endnu mere på de private pasningsordninger. Forældrene er f.eks. glade for ung pige i huset-ordningen, hele 97 pct. er enten tilfredse eller meget tilfredse, og det synes vi faktisk i Venstre, at Borgerrepræsentationens partier, uanset på hvilken fløj man måtte befinde sig, burde lytte til.

Især er det afgørende for Venstre, at vi gør det endnu nemmere for forældrene at administrere ordningen. Det skal være nemmere at være arbejdsgiver, det administrative bøvvl skal væk. Det bøvvl, vi selv kan afskaffe, skal væk nu, og det bøvvl, vi ikke selv er herre over, skal vi appellere til regering og til Folketing om at få fjernet hurtigst muligt, så ordningen fungerer mere smidigt.

Vi er sådan set i Venstres Gruppe med på det hele. I modsætning til venstrefløjen har vi ikke nogen former for ideologiske kvababelser ved at prøve at gennemføre hele paletten. Vi er med på det, fordi vi ved, at københavnerne, også de københavnske forældre, er forskellige og efterspørger noget forskelligt.

På børnepasningsområdet er kvalitet ligesom på så mange andre områder selvsagt ikke ligegyldig. Det er ikke kun den kvalitet, som vi bliver enige om her i salen og i fagudvalget, som er vigtig. Det er også en, havde jeg nær sagt, egendefineret kvalitet, den kvalitet, som forældrene er optaget af, og den kvalitet, som forældrene definerer.

Vi har i de senere år med rette fokuseret meget på at få udbygget kapaciteten, og det er vigtigt, det er meget vigtigt. Men i Venstre ønsker vi ikke af den grund, at fokus på kvalitet bliver fuldstændig glemt. Venstre ønsker, at der indføres nogle kvalitetskontrakter på børnepasningsområdet. Såvel forældre som institution skal sådan rent praktisk ved barnets eller børnenes indskrivning i institutionen underskrive en form for kvalitetskontrakt. Kontrakten skal skitsere, hvad det enkelte barn og forældrene kan forvente, og kontrakten skal indeholde hårde, men også bløde omsorgsmæssige mål. Ikke alene hårde mål, som selvfølgelig går på sådan noget som de fysiske rammer, men også mere bløde mål såsom pædagogik og omsorg skal under lup og skal med i en kontrakt mellem institution, barn og forældre.

Det er imidlertid efter vores opfattelse ikke nok med kontrakter. Løbende, f.eks. 1 eller 2 gange årligt, skal forholdene på institutionerne evalueres og indgå i, hvad man kan kalde en samlet profil af den enkelte institution efter devisen: Det og det er vi gode til, mens vi her på vores institution er knap så gode til det og det.

Og så skal evalueringen selvfølgelig offentliggøres, således at københavnerne kan se forskel på deres institutioner, se, hvem der er gode til det ene, se, hvem der er gode til det andet, se, hvem der er dårlige til det ene, se, hvem der er dårlige til det andet.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

I Venstre er vi opmærksomme på, at overborgmesteren er endog meget optaget af handicapområdet. Det er en opmærksomhed, som jeg gerne vil sige vi deler i Venstre. Vi finder, at handicapområdet er mere end presset, sådan som vi læser budgettet.

Specielt hjemmehjælpsområdet ser ud til for så vidt angår de handicappede at være klemmt. Derfor vil vi meget gerne være med til i de kommende budgetdrøftelser at diskutere og drøfte, om ikke det område skulle tilføres flere midler. Hjemmehjælpsområdet for denne gruppe har formodentlig en tendens til at blive klemmt i snakken og diskussionen om det store hjemmehjælpsområde, hjemmehjælpsområdet for de ældre, så det vil vi meget gerne være med til at diskutere og drøfte i de kommende budgetforhandlinger.

Ud over disse områder, som jeg allerede nu har skitseret, så vil Venstre også i den kommende tid lægge stadig mere vægt på aktiveringsområdet, som bl.a. Hanne Nielsen var inde på. Og så synes vi, det er på tide, at vi tager en diskussion op helt grundlæggende om stofafhængighedsområdet, stille os selv spørgsmålet, om vi nu bruger pengene rigtigt på de her områder, både aktiveringsområdet og stofafhængighedsområdet, og i særdeleshed i forhold til stofafhængighedsområdet, om vi har konsekvens nok i vores politik, om vi i virkeligheden når det, som vi gerne vil, med de penge, som vi bruger.

Jeg vil nu vende mig en smule mod Sundheds- og Omsorgsudvalget, som i forhold til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og området generelt må siges at være en lille smule mere politisk sprængfarligt. Ikke mindst selvfølgelig diskussionerne om lukningen af 850 plejehjemspladser skaber ravage og, hvad man sådan mildt sagt kan kalde intense drøftelser.

I Venstre er vi enige i, at der skal tages hensyn til demografien, at man tilrettelægger kommunens samlede budget ud fra, hvorledes den københavnske befolkning er sammensat. Er det en rigtig, og er det en økonomisk ansvarlig politik og prioritering? Tallene viser, at i modsætning til resten af landet bliver der relativt færre ældre og flere yngre i vores kommune. Det må og skal vi tage hensyn til.

Men selv om vi nu bruger så mange kræfter på at tage hensyn til demografien, så bør vi selvfølgelig ikke glemme, at en af pointerne med at tage disse hensyn er, at vi så netop skal gøre det bedre for de ældre københavnere, som trods alt stadig befinder sig i kommunen og forhåbentlig vil blive ved med at være her længe endnu.

De har specielt i en situation, hvor vi skærer på antallet af pladser, krav på en service, som er lige så god som den, som de har oplevet hidtil. I Venstre mener vi faktisk, at de har behov for en endnu bedre service.

Forleden dag blev jeg ringet op af en meget, meget sur dame – som i det her tilfælde ikke var min mor – og hun fortalte mig i et noget ophidset toneleje, at hendes far var flyttet fra Granbo til et af de øvrige plejehjem i kommunen. Da vi sådan var kommet over de første meget fornærmende bemærkninger, så drejede snakken sig ind på, hvad hendes far så havde fået i stedet for Granbo. Og det var ikke godt, i hvert fald ikke i forhold til, hvad hun fortalte mig.

På Granbo var der mad, som vor mor lavede den. Der duftede, som damen sagde til mig, altid af nylavet mad, når hun besøgte sin far på Granbo. På det nye plejehjem, hvor hendes far så var kommet hen, ja, der fik de plasticmad serveret i plasticbokse.

Det er ikke rimeligt, det er faktisk fornærmende, i første omgang over for de ældre, som bliver sat ned i serviceniveau, helt på tværs af det, vi går og bilder dem ind er pointen med omlægningen af ældreområdet. Det er også fornærmende i forhold til de politikere, som har været med til at træffe beslutning om, at der skal tages hensyn til demografien her i kommunen.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Vi har aldrig nogen sinde skrevet under på, at pointen med omlægningen og nyorienteringen af ældreområdet er, at servicen skal være ringere. Tværtimod skulle færre pladser netop være ensbetydende med højere service, højere kvalitet på de resterende hjem og for så vidt også i hjemmeplejen. Der har vi det sådan i Venstre, at det må vi så tage konsekvensen af, når der lægges budgetter i Københavns Kommune. Vi vil gerne være med til under den ene eller den anden form at bruge midler på at højne serviceniveauet, dels på plejehjemmene, dem vi har tilbage, dels i hjemmeplejen.

I Venstre lægger vi også vægt på – for det handler jo ikke kun om midler – at hjemmepleje- og plejehjemsområdet i det hele taget underlægges mere kvalitetsstyring og mere kvalitetskontrol, ikke af kommunens embedsmænd, men af de ældre selv.

I lighed med daginstitutionsoverområdet vil vi også på ældreområdet i højere grad, om jeg så må sige kontraktstyre. Der skal indgås kontrakter mellem den enkelte, mellem den ældre og hjemmeplejen eller plejehjemmet, kontrakter, som indeholder hårde og bløde mål, kontrakter, som både den ældre og kommunens personale kan og skal forholde sig til, kontrakter, som skal tages op løbende, og som løbende skal evalueres. Og resultaterne skal evalueres og offentliggøres. Københavnerne, unge som gamle, skal vide, hvad det er for en service, kommunen leverer. Hvor gør vi det godt, og hvor gør vi det skidt? Københavnerne skal vide, hvordan københavnerne oplever kommunens service.

Ikke nok med det. Før overborgmesteren på forsiden af Berlingske Tidende lancerede sin idé om en ombudsmand for alle københavnere, havde vi allerede i en ganske vist lidt mindre avis, nemlig Jyllands-Posten her i København, præsenteret vores idé om en ombudsmand for de ældre, som man kan klage til, og som selv skal undersøge og grave i, om vi nu lever op til de mange fine servicemål, vi har på ældreområdet.

Vi er sådan set helt på det rene med, at hvis overborgmesteren vil videre end det, så er vi selvfølgelig med på at tage en drøftelse af det, men på ældreområdet synes vi i særdeleshed, at det er mere end påkrævet.

Jeg vil afslutningsvis også berøre Hovedstadens Sygehusfællesskab, som sandt at sige aldrig bliver Venstres kop te. Men vi accepterer selvfølgelig, Lars Hutter, tingenes tilstand. Vi må leve med, at sygehusområdet her i København er drevet efter nogle principper, som man i Sovjetunionen gjorde op med i forbindelse med perestrojkaen. Men det må vi notere os og så ellers gradvis forsøge at bevæge os i den rigtige retning, lave de små skridts politik.

Vi har noteret os, at kun et par procent af HS' udgifter går til behandling uden for HS' egne institutioner. Det er ikke nok. Ikke fordi det ikke kunne være nok, det kunne det, hvis vi ikke havde ventelister i HS-systemet, men det har vi.

Venstre medvirker gerne til, at vi kommer nærmere en afskaffelse, eller i første instans i hvert fald bare en minimering af ventelisterne, selvfølgelig ikke mindst vedrørende de livstruende sygdomme, selvfølgelig gør vi det. Men vi gør det under forudsætning af, at opgaverne bliver løst der, hvor de løses billigst og ikke mindst bedst, eller sagt på en anden måde: Vi vil gerne være med til at lægge op til at diskutere flere penge til Hovedstadens Sygehusfællesskab, hvis det følges op af udbud og efterspørgsel og i det hele taget mere markedsorientering.

Det skal være en opfordring til salens største parti, Socialdemokratiet: Prøv at se lidt ud over HS-systemet. Der er andre hospitaler og institutioner i det hele taget, offentlige og private, som kan løse opgaverne lige så godt og lige så billigt som HS-systemets hospitaler og institutioner.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

For en patient indlagt på et af vores HS-hospitaler er det allervigtigste vel at mærke, hvis man er syg, at blive rask så hurtigt som muligt, og at den faglige behandling er tilfredsstillende. Men det med det faglige, det med at blive rask, er ikke det hele. Et ophold, og i særdeleshed dem, som har en længerevarende karakter, er for de mennesker, som har et sådant ophold, også et spørgsmål om omsorg, sådan helt konkret et spørgsmål om at blive nusset i nakken og under tæerne, at maden er i orden, og at der er nogenlunde rent på gangene og nogenlunde rent på stuerne. Et ophold på et hospital er efter vores opfattelse meget mere og meget andet end blot behandling. Det er også pleje, det er også omsorg.

Hvordan står det så egentlig til med den der pleje og omsorg på vores hospitaler? Ja, hvis man læser sit Ekstra Blad eller sit B.T., så ser det slemt ud. Den ene historie efter den anden fremmaner et billede af et sygehusvæsen i akut og meget dyb krise, hvor omsorgen er noget nær ikke-eksisterende, og så er der i øvrigt møgghamrende beskidt på såvel gange som stuer og selvfølgelig ikke mindst i ismaskinerne.

Men ved vi noget om, hvorvidt det er det rigtige billede? Skal vi hellere holde os til HS-formandens ord om, at det er slet, slet ikke det rigtige billede, der fremstilles i medierne, og det hele går da egentlig meget godt?

I Venstre vil vi godt prøve at se, om vi ikke kan komme et skridt nærmere sandheden, og for at nå sandheden kunne vi godt tænke os at spørge patienterne, og ikke kun dem, der bliver ringet op af eller selv ringer til formiddagspressen. Derfor vil vi også på sygehusområdet i lighed med daginstitutionsområdet og ældreområdet have indført kontrakter, kontrakter mellem patient og afdeling.

Ved indlæggelse skal man præsenteres for en kontrakt, som fortæller, hvad man kan forvente behandlingsmæssigt og omsorgsmæssigt på den pågældende afdeling. Alle og enhver skal kunne se, hvad vi byder københavnernes i HS-systemet. Kontrakterne skal følges op af evalueringer. Hver gang en patient udskrives, skal han eller hun helt konkret udfylde et spørgeskema eller lignende, som anskueliggør over for systemet, om patienten føler sig ordentligt eller det modsatte behandlet. Var behandlingen som forudskikket, og var plejen og omsorgen, som HS-systemet rent faktisk lovede mig som patient?

Hvis man så gerne vil drive Hovedstadens Sygehusfællesskab, HS, som en forretning, jamen så skal patienterne jo selvsagt også behandles som kunder. De skal være tilfredse med den service, som vi tilbyder i butikken, og det aner vi jo egentlig ikke en drønende hatfis om, hvorvidt patienterne er. Det skal der laves om på, og de evalueringer skal selvfølgelig offentliggøres, så alle, inklusive de københavnske politikere både her og i HS-systemet, kan følge med i, hvordan vores patienter synes, at vores sundhedssystem fungerer.

Venstres tankegang i forbindelse med budgetforhandlingerne er faktisk, som jeg her har lagt op til, et spørgsmål om at lave en kontrakt med københavnernes, hvor kommunen på den ene side stiller service til rådighed for københavnernes, men hvor vi så også spørger københavnernes, om de nu også rent faktisk er tilfredse med indholdet af den service, som vi leverer.

Ikke mindst på social- og sundhedsområdet og ældreområdet skal vi et skridt nærmere sandheden, og vi skal indtil flere skridt nærmere i bestræbelserne på at levere den service, vi har lovet at levere. Alt andet er enten penge ud af vinduet, eller også er det at stikke københavnernes blå i øjnene.

Med de her betragtninger går Venstres Gruppe også på familie- og arbejdsmarkedsområdet og på sundheds- og omsorgsområdet fortrøstningsfuld ind i budgetforhandlingerne for budgetåret 2001.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

**Marlene Krogh (F):** Venstre mener, at vi skal et skridt nærmere sandheden. Det var ikke sådan, jeg ville have startet, men jeg bliver voldsomt provokeret af den tale, som Martin Geertsens har holdt heroppe, når vi på forhånd og vi, der måske sidder i bestyrelsen, jo kan se, hvad udliciteringer på en lang række områder betyder, især på rengøringen.

Det må vi jo konstatere, at rengøringen på Rigshospitalet har været udliciteret i årevis, længe før HS blev dannet, men det er Martin Geertsens åbenbart ikke vidende om, eller hvad er det nu? HS har inden for det sidste år lavet nye retningslinjer for rengøringen på hospitalerne, og det har også medført, at et flertal i HS-bestyrelsen har vedtaget at sende rengøringen ud i licitation.

Vi er stærkt bekymrede i SF for denne udvikling. Vi ved, og vi har set, at på Rigshospitalet har det skabt store problemer med rengøringen og hygiejnen. Vi ved også, at der har været bakterier, som man ikke har kunnet fjerne, og som man ikke har kunnet få gjort rent, uden at man skulle betale ekstra penge for det, fordi selskaberne har fået nogle dårlige vilkår at skulle have den her licitation på.

Derfor står vi i et problem. Hvis vi skal have gjort ordentligt rent på hospitalerne, og det fortsat skal være folk udefra som Jysk Rengøring og ISS, så må vi betale et millionbeløb for at nå op på en rimelig standard. Det er dybt katastrofalt, hvad der er sket på Rigshospitalet. SF har også i den forbindelse forlangt, at der skal ligge en ordentlig redegørelse for, hvordan det her kan ske, og at man i forbindelse med akkrediteringen, som også er vedtaget, skal kunne lave nogle standarder, så det her ikke sker igen.

Det var nu lidt forkeret, jeg kom ind på min tale, men jeg blev meget provokeret af hr. Martin Geertsens udlægning af rengøringen på Rigshospitalet, som er en katastrofe.

Mit udgangspunkt skulle egentlig være, at de ældre i København har det skidt. De har det så skidt med at være i København i hvert fald, så de vælger at bo på andre plejehjem. De vælger at søge ud, fordi de må konstatere, at der ikke er ligebehandling, når det handler om tildeling af hjemmehjælpstimer, ligebehandling, når det handler om tildeling af forskellige ydelser som tilskud til medicin og briller og forskellige andre ting. Ligeledes er der heller ikke ens regler for, hvornår man kan komme på et plejehjem.

Nogle af de ting har vi jo forsøgt her igennem årene, eller det sidste års tid, at ridse op i Sundheds- og Omsorgsudvalget, og vi ønsker alle, tror jeg, det er ikke kun SF, der ønsker det, at der skal gøres noget. Men det er kommet som en overraskelse, tror jeg, i hvert fald for SF er det kommet som en overraskelse, at der har været så lidt styr og så lidt styring af, hvad det var for nogle ydelser, vi egentlig talt havde i kommunen på dette område.

Det er også, tror jeg, med den i baghånden, at vi andre efter længere tids overvejelser måtte konkludere, at vi ikke havde tillid til den siddende direktør til, at han løftede denne opgave. Det var lidt svar på, hvad Lars Hutters rejste i torsdags i sin tale: Hvorfor har vi egentlig talt været med til at gøre de her ting? Vi følte ikke, at tilliden var i orden, vi følte ikke, at de ting, som skulle udføres i kommunen, blev udført. Vi følte os ført bag lyset, når vi lige pludselig skulle opleve, at vi skulle til at diskutere forskellige standarder, som vi reelt troede, vi havde. Det havde vi ikke, der var ingen standarder, der var masser af huller.

I og med at vi så ikke blev orienteret om nogen af de her ting, så skete der jo også det, at vi fik et kæmpeunderskud på Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget. Det er yderst beklageligt, og det har været meget, meget frustrerende at sidde i et udvalg, som skal arbejde med så grove og så forfærdelige nedskæringer konstant.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

En af de ting, som måske har været endnu mere frustrerende, er jo så hele denne plan om lukningen af de 850 plejehjemspladser. Fordi hvad er det for en baggrund, man gør det på? Baggrunden er jo forskellig. Baggrunden er i hvert fald ikke ens visitationsregler over hele kommunen og heller ikke ens hjemmehjælpstildeling af timer. Det er forskelligt. Det er også et forskelligt sprog, har vi hørt, man får tildelt en plejehjemsplads på.

Derfor synes vi i SF, at der mangler nogle overordnede linjer, en overordnet handlingsplan for, hvordan og hvorledes man bør sikre, at de ældre også får en ordentlig behandling. Det er de godt i gang med i Sundheds- og Omsorgsudvalget, det skal siges, og jeg synes, det er rart, at vi får de diskussioner, men de tager lang tid. Vi ved også, at de koster penge, og derfor er det et af de områder, som SF klart vil satse på, at der skal bruges penge på, en vis form for plejegaranti.

Når vi siger plejegaranti, så mener vi, at den ældre selvfølgelig må gøre op med sig selv, hvordan man vil leve den sidste del af sit liv. Er det, at man helst vil bo i eget hjem og få tildelt en masse ressourcer på den ene eller den anden måde? Jeg kan være i tvivl, jeg tror, man et eller andet sted kommer til den konklusion, at når man har det så skidt og har det så svært, så ønsker man også at være i et fællesskab med andre. Der er det vigtigt, at vi er i stand til i Københavns Kommune at bygge et fællesskab op for de ældre, når man bliver så dårlig, at man ikke kan klare sig selv.

Det handler både om et aktivt liv i forhold til dagtilbud, det handler om et liv, hvor man får noget ordentlig mad at spise, hvor vi sikrer, at de indkøb, der bliver foretaget, er i orden, og ikke ud fra, at man bor lige i nærheden af Aldi eller en eller anden forretning, hvor man i øvrigt ikke kan få nogle ordentlige økologiske produkter, så man har en valgmulighed på et eller andet plan, også hvad man putter i sin mund.

Ud over det mener vi, det er vigtigt, at når man så endelig har taget stilling til, at man ønsker at komme på plejehjem, så bør den plads være her. Vi mener også, at man på sygehusene bør kunne tage stilling til, at man ønsker at komme på plejehjem, og ikke, som det er i øjeblikket, at man først skal hjem i sit eget hjem og tage stilling til det.

Vi tror, der er mange ressourcer, der går tabt i den gamle, fordi man vil ryge ud og ind af sygehussystemet på grund af usikkerhed. Det tror jeg også er det, vi ser i Kongens Enghave i øjeblikket, hvor man på grund af også nogle andre omstændigheder har problemer med hjemmehjælpen. Det tærer de ældre op, at vi behandler dem på denne måde. Det er stærkt uacceptabelt, og derfor må vi sikre, at der bliver afsat midler til dette område.

Så vil jeg vende tilbage til HS. Det har jo været også fortvivlende at sidde i HS, fordi vi på længere sigt kan se, at der jo er nogle millioner, vi konstant flytter foran os. SF er vidende om, at vi har sparet mange penge i HS-regi. Vi er også kommet dertil, at vi har sparet nok. Vi sparede omkring 800 mill. kr. knap og nap, det er mange penge.

Jeg synes også, når man tager rundt på hospitalerne, at man kan se, at vi har nået bunden. Så er spørgsmålet, hvad ønsker vi så, fordi det er også en pengetank uden bund, det må vi også indrømme, der kommer nye behandlingsformer, der kommer garantier fra staten om, at vi skal overholde nogle behandlingstider for kræft og andre sygdomme, hvad vi selvfølgelig skal.

SF mener i den sammenhæng, at HS har spillet fallit på den måde, at vi kan se, at man ikke kan blive ved med at kaste penge i det her. Vi må gøre noget andet, en hovedstadsreform på et eller andet plan må og skal gennemføres inden for de næste par år. Der skal i hvert fald ligge nogle linjer, således at HS ikke kommer i den situation, at det bliver så uværdigt at være

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

der og sådan en kedelig arbejdsplads også for dem, der er der i øjeblikket, at tingene ikke længere hænger sammen.

Vi har foreslået mange gange, at der er ting, man kan lave med amtet, men vi må ligesom også erkende, at der også er nogle ting, amtet ikke vil lave med os. Det er dybt beklageligt, og der må åbenbart være nogle politiske, nogle holdningsmæssige, nogle følelsesmæssige blokeringer i forhold til at lave et større samarbejde i større regi.

Hvordan vi kommer videre, synes jeg er et stort spørgsmål, og jeg er glad for, at vi i det sidste år fik vedtaget, at vi skal arbejde med det her spørgsmål i Sundheds- og Omsorgsudvalget: Hvem skal tage sig af hvilke områder? Jeg glæder mig til diskussionen, fordi jeg tror, at det er vigtigt, at vi får prioriteret, og at vi får set, hvordan og hvorledes tingene hænger sammen.

Hvis man læser Jyllands-Posten, hvis man læser aviser, kan vi jo se, at de i amtet har stor mangel på pladser inden for geriatriområdet, ja geriatriske pladser. På Hvidovre Hospital vil de i øvrigt lukke 22 pladser. Det er fuldstændig uacceptabelt, når man ser på, at vi konstant har så mange liggende på sygehusene, som gør, at vi bruger mere end det. Det er en af de ting, som SF vil kigge på, de 22 geriatriske pladser. Vi mener ikke, at vi kan lukke dem her og nu, ikke så længe vi ser den udvikling, som er i gang i forhold til ældreområdet.

Jeg vil slutte af med at sige noget om, at HS også har andre problemer. I det budgetforslag, i de ønskeforslag er det meget uigennemskueligt på nogle områder at se, hvad de indeholder. Der er bl.a. et punkt, hvor man kunne sige: Burde det ikke være inde i budgettet? Psykiatrien på Amager, et område, som vi har vidst vi skulle have en udgift til, lige siden vi startede med at bygge det. Men det er åbenbart en forglemmelse, eller hvad er det? siden det ikke er budgetteret, og nu står det så på en ønskeliste. Altså SF må ligesom betragte det som en nødvendighed, at man får pengene, men man kan undre sig over måden, det er skruet sammen på. Og sådan er det med flere andre områder.

Men selvfølgelig vil vi glæde os til at komme i dialog om, hvordan og hvorledes vi skal udvikle området. Vi har også et forslag til en opprioritering af nogle områder, bl.a. psykiatrien. Vi mener, vi er godt på vej. Vi ser med glæde den måde, som psykiatrien har udviklet sig på, og vi ser, at distriktskykiatrien bl.a. får udvidede pladser og pladsmuligheder ved at lave en langt mere individuel behandling, som også kommer til gode ude i Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens enheder.

Det glæder vi os til at se nærmere på, og har også forslag til, hvordan og hvorledes vi måske kunne spare ressourcer på længere sigt.

**Bente Møller (Ø):** Der er noget, der ikke stemmer. Nu har vi år efter år haft en statsminister, der fortæller, hvor godt det går i Danmark, hvilken fremgang der er, hvordan vi bliver rigere og rigere, hvordan arbejdsløsheden falder. Vi har haft en overborgmester, der har sagt, at det går godt med København, vi er ved at komme på fode. Og samtidig er der en stor del af befolkningen, for hvem forholdene bliver ringere og ringere, som ikke får gavn af noget opsving.

Det er rigtigt, at jeg har fået råd til dyrere og dyrere sommerferier, men det hjælper jo ikke den fattige kontanthjælpsmodtager, folkepensionist eller andre, der aldrig har opdaget, at der er kommet et opsving til Danmark.

Venstres svar er kundemodellen eller kontrakter. Det første år, jeg havde fornøjelsen af at sidde i Sundheds- og Omsorgsudvalget sammen med hr. Martin Geertsen, var vi inde og be-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

søge et plejehjem på Vesterbro, der nu er lukket, et plejehjem, der havde meget usle fysiske rammer. Vi drak kaffe ved samme bord med en ældre dame, der tydeligt havde svært ved at huske, hun spurgte os i hvert fald om det samme hele tiden: Er I af familien? Vil I have en sodavand? Vil I have en cigaret? Det var tydeligt, at hr. Martin Geertsen følte sig meget usikker i det selskab og ikke rigtig vidste, hvor han skulle gøre af sig selv, men det er den slags damer, han nu vil indgå kontrakter med om, hvordan deres forhold skal være på plejehjemmene.

Eller er det patienten, der kommer på Rigshospitalet akut med en hjerteinfarkt, som ikke kan få behandlingen, før kontrakten er indgået, eller hvad er det? Nogle gange må man overveje, om de ord, man bruger, har nogen mening i virkeligheden.

Jeg har fået lov til at prøve at være kunde her de sidste uger, og jeg føler mig privilegeret, fordi jeg har råd til at være kunde. Jeg bruger 500 kr. om ugen på at gå til fysioterapi. Det er egenandelen, når sygesikringens andel er trukket fra. Jeg glæder mig hver gang over, at jeg ikke er kassedame eller studerende eller har små børn og flere daginstitutionsudgifter, for så havde jeg været nødt til at vente på, at diskusprolapsen kom, og jeg så kunne få gratis behandling i sygehussystemet.

Det er ikke mange år siden, vi faktisk havde gratis fysioterapi i København ved de fysiurgiske klinikker. Noget helt unikt, fordi vi var det eneste sted i landet, hvor også de fattigste var garanteret hjælp. Sådan er det ikke mere, og jeg er glad for, at Venstre ikke har fået magten endnu. Jeg håber, hvis de nogen sinde får den, at folket vil rejse sig, for det kan ikke være meningen, at der er mennesker, der ikke kan få den behandling, de har behov for.

I Enhedslisten har vi erkendt, at vi i år må melde ud med en skatteforhøjelse for at få budgetønskerne til at hænge sammen. Det er ikke sådan, at vi elsker skatteforhøjelser og slet ikke kommuneskatteforhøjelser, fordi de jo rammer forholdsvis slemt også på de små indtægter. Men vi synes, der er så mange sociale og bløde områder, hvor vi er nødt til at have rettet op, hvis vi skal sige, at denne kommune er et sted, som vi anstændigt kan byde borgerne. Vi tror også, at borgerne i den forbindelse godt vil acceptere en skatteforhøjelse.

Hovedstadens Sygehusfællesskab er som altid i pengenød, men hvis vi kigger på det, så har Frederiksberg og Københavns Kommune jo, siden HS blev oprettet, sparet ganske mange penge på sundhedsvæsenet, nemlig statstilskuddet hvert eneste år. Havde statstilskuddet ikke været der, så havde man jo selv skullet betale pengene.

Jeg kan godt forstå, at Marlene Krogh fra SF undrede sig over, at Amagerpsykiatrien er på ønskelisten og ikke en del af det faste budget. Det er det, der i Enhedslisten hedder »En tredobbelt Winnie«. Men på den anden side vil jeg ikke undlade at sige, hvad jeg sagde på HS-bestyrelsesmødet, nemlig at jeg faktisk mente, at direktionen med de midler, der var til rådighed, altså den ramme, man havde givet dem at lægge budget inden for, havde lagt det bedst mulige. For skulle Amagerpsykiatrien også have været der, så skulle der have været skåret 14 mill. kr. et andet sted, og jeg kan i hvert fald ikke finde dem.

I Enhedslisten vil vi gerne give HS 70 mill. kr. ekstra i år. De skal gå til psykiatrien, til kræften og til fokus på de bløde områder. Så vil vi gerne give HS en mulighed for ekstraindtægter, som f.eks. kan bruges til at lade være med at lukke geriatrien, nemlig ret til at opkræve strafbetaling for færdigbehandlede patienter, som venter på plejehjem. Det er noget, Enhedslisten tidligere har været imod, men efter at have set, hvordan især 2 af forsøgsbydelene figurerer på topscorerlisten over ældre, der venter på plejehjemsplads, og samtidig set, hvordan det indvirker negativt på det samlede sundheds- og omsorgsbudget, så synes vi, at nu kunne tiden være til at gribe til det middel.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Mandag den 28. august havde vi sidste møde i Sundheds- og Omsorgsudvalget. Bagefter mødtes sidste års forligspartier. Det var dér, de udmøntede resten af 3-års-planen om plejehjemslukningerne, er der en lille fugl, der har sunget. Jeg ved ikke, om det er rigtigt.

Heldigvis har vi jo ikke set resultaterne, hvis der skulle være lavet en aftale endnu. Det synes jeg er dejligt, for så kan Socialdemokratiet jo nå at rive den i stykker, stoppe den i lommen og sige: Desværre, vi ville ikke alligevel. Det vil i hvert fald være resultatet, hvis man vælger at indgå budgetforlig med Enhedslisten.

I Enhedslisten vil vi ikke være med til at lukke plejehjem, før vi kan se et reelt overskud. Vi benægter ikke, at antallet af ældre falder i København, men der er ikke noget, der tyder på, at efterspørgslen efter plejehjem er faldende, sådan som det er nu. Det er klart, at det er en situation, man må følge, og i det øjeblik der bliver et overskud af plejehjemspladser, vil vi også gerne være med til at lukke.

Hvad vi derimod godt vil være med til at kigge på, er at få ombygget nogle af de utidsvarende plejeboliger til tidssvarende ældre- og plejeboliger, ligesom det var skitseret i plejeboligplanen, som vi jo støttede i sin tid. Derfor er der også i vores budgetforslag afsat økonomiske rammer, der gør, at det ikke bliver nødvendigt at lukke flere plejehjem næste år end dem, der blev besluttet på mødet før sommerferien.

Et af vores andres fokuspunkter er hjemmeplejen. Hjemmeplejen har været hårdt belastet. Vi havde for nylig i Sundheds- og Omsorgsudvalget foretræde af Forretningsudvalget for Lederforaet. Det er ganske unikt i hvert fald for mig, nu har jeg jo godt nok kun været kommunalpolitiker i 6½ år, men jeg har aldrig før set ledelsen på den måde samlet komme og give udtryk for de samme frustrationer. De taler jo ikke bare på egne vegne, men på medarbejderens og på kundernes, de ældres vegne, hvordan det er, situationen bliver oplevet ude på første skanse. Derfor vil vi gerne give hjemmeplejen en vitaminindsprøjtning i form af at droppe den besparelse, demografien i øvrigt lægger op til.

Hjemmeplejen er blevet voldsomt belastet bl.a. af HS-aftalen om færdigbehandlede patienter. Det kan vi se på, at antallet af nødkald er steget med 150 pct., og antallet af faste natbesøg er steget med 250 pct., og det var endda en opgørelse fra foråret. Hvordan tallene er nu, ved jeg ikke, men jeg tvivler på, at de er bedre.

Vi vil også gerne lave serviceudvidelser og samtidig skabe rigtige job. Da der blev vedtaget finanslov sidste år, var vi sammen med Socialdemokratiet, CD, Radikale og SF med i en aftale om servicejob, rigtige job til ledige, der er ved at nå op i den alder, jeg har, og samtidig mulighed for serviceudvidelser.

Vi vil gerne i Enhedslisten bakke op om det forslag, der er på Sundheds- og Omsorgsudvalgets ønskeseddel, om 60 servicejob, som skal bruges til forebyggende aktiverende arbejde med de ældre. Det vil sige, at det kan blive en rigtig god forebyggende investering, at man kan vedligeholde de ressourcer, de har, give dem større livskvalitet. Det kan såmænd godt være, at det er noget, man kan spare penge på på sigt, selv om det er svært at sætte kroner og øre på det her og nu.

Det kan også have den fidus, at vi via servicejobbene får en mulighed for at rekruttere personale til et område, det er svært at rekruttere personale til. Godt nok skal man være 48 år for at få et servicejob, men er man 48 år og først går fra, når man bliver folkepensionist som 65-årig, så har man 17 år at arbejde som f.eks. social- og sundhedshjælper, hvis resultatet bliver, at man bliver rekrutteret til det og får den uddannelse. Jeg tør sige, at det er der ikke mange af dem, der forlader folkeskolen og tager social- og sundhedsuddannelsen som en ung-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

domsuddannelse, der gør. Der er ikke mange af dem, der drømmer om at være hjemmehjælper eller på plejehjem de næste 17 år. Så der er mange muligheder i at udnytte det.

Der var andre ting på forebyggelsesområdet, vi gerne ville have kigget på, bedriftssundhedstjenesten f.eks. Vi håber, at det lykkes at vride armen om på arbejdsministeren inde på Christiansborg. Han lavede nemlig en aftale med Enhedslisten sidste år på arbejdsmiljøområdet, der betød, at der skulle laves bedriftssundhedstjeneste på sundhedsområdet. Vi har ikke set den BST endnu, men da den socialdemokratisk-radikale regering jo bryster sig af, at de aldrig er løbet fra noget forlig, regner vi selvfølgelig med, at den kommer.

Vi ville også gerne have kigget på den og kigget på arbejdsmiljøet for medarbejdere i København. Jeg vil sige, at da jeg fik rygproblemer, var jeg glad for, at jeg ikke var ansat i København, fordi så havde jeg næppe uden videre kunnet få sådan et bord, hvor man bare trykker på en knap, og så kan jeg stå op arbejde, når det er det, jeg har brug for. Så havde jeg formentlig på grund af de budgetter, der er, været nødt til at nøjes med, hvad kontoret kunne byde på.

Vi ville også gerne have kigget mere på vores folkesundhedsprojekt. Jeg var i torsdags som andre udvalgsmedlemmer nede og snakke med Lars Lundgaard fra Lars Lundgaard Management, der skal prøve at lave en stillingsprofil af den nye sundhedsdirektør. Så spurgte han mig: Hvad er du stolt over? Jeg ved ikke, om han havde forestillet sig, at der slet ikke var noget, jeg synes, man kunne være stolt af på sundheds- og omsorgsområdet i København.

Så sagde jeg, at jeg var bragende stolt af vores folkesundhedsarbejde. Jeg synes, vi får smaddermeget for ganske lidt penge, og når man er udenlands, så kan man også se, folk er ved at falde om over, hvor meget vi kan få for så lidt penge. Hvis man kigger på, hvad de f.eks. bruger i Sverige, hvor de har Folkhälsoinstitut og andet, hvor der både af stat, amter og kommuner er hældt ganske mange penge i det, så er de imponerede over, hvad vi kan her for de skaldede midler, vi giver.

Jeg er stolt over vores ældrebespisning. Jeg mener, at den madordning, vi har – selvfølgelig kan der være ting, der skal justeres op og ned, men jeg har ikke hørt om andre kommuner, der har et koncept, der er så godt som vores. Jeg ved ikke, om andre medlemmer af Borgerrepræsentationen ved, at vi oven i købet har landets eneste certificerede storkøkken.

Sådan var der mange ting, jeg kunne nævne, jeg var stolt af. Jeg er også stolt af vores plejehjem. Rent bortset fra en historie fra De Gamles By, som vi skal snakke videre om i udvalget snart og mødes med de pårørende om, så hører vi mest ros, synes jeg. Altså der er selvfølgelig kritik, når der bliver lukket pladser, men når man er ude på plejehjemmene og taler med dem, der bor der, taler med personalet, taler med de pårørende, så er det mest ros og glæde, man ser. Det samme med vores pensions- og omsorgskontor. Kommer man der, siger folk, at de føler sig venligt modtaget.

Jeg tror, at det er noget af det, vi i vores udvalg, der jo har været igennem et traumatisk halvår, kan man godt sige, ud over at få styr på økonomien, få sørget for, at der faktisk er penge til det, der skal bevilges, også skal begynde at tænke på, at oven i alt det triste er der faktisk rigtig mange ting, som er gode.

**Grete Henius (C):** År 2000, et total og tre nuller. Hvis man lægger trykket lidt anderledes, så bliver det »total nul nul nul«, og det er nogenlunde sådan, det forholder sig med Københavns finanser, nul, nul, nul kroner. Bevares, der er lidt penge på bankbogen, men det er jo

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

besluttet, at de skal bruges til afbetaling på den gigantgæld, vi har akkumuleret her i København på grund af mange års socialdemokratisk vanrøgt.

Og hvorfor nu denne vanrøgt af en by, som kunne fortjene det bedre? Er det dumhed i Socialdemokratiet? Det tror jeg såmænd ikke. Men er det ond vilje? Det tror jeg heller ikke. Er det manglende evner, manglende formåen? Ja, det tror jeg. Men hvorfor formår man ikke mere i det parti?

Jeg tror, vi skal tilbage i tiden for at få svaret, tilbage til dengang Socialdemokratiet blev stiftet i slutningen af 1800-tallet, dengang hvor der virkelig var fattige mennesker til. Det var mennesker, der blev udnyttet, og børn, der blev vanrøgtet i en grad, man slet ikke har fantasi til at forestille sig i dag. Det var dengang der blev arbejdet i mindst 60 timer om ugen, hvor folk var uoplyste, fordi uddannelse var noget uopnåeligt, hvis man var fattig.

Nostalgi kan jo være meget rørende, men den bliver latterlig, hvis man ikke vil indse, at verden og dens mennesker har forandret sig i løbet af de 125 år, der er gået, siden Socialdemokratiet blev stiftet.

Socialdemokraterne i København – nej, jeg tror nu, jeg tager hele landet med – behandler stadig borgerne, som om det var en bande bønder eller en flok fattiglus, som kommunen føler sig forpligtet til at belære og varte op i alle ender og kanter. Men Socialdemokraterne må lære at indse, at mange borgere både kan læse og skrive og tænke selv. De kan tjene deres penge selv, de kan betale deres husleje, de kan holde sig ude af fængslerne, og de kan og vil først og fremmest gerne have lov til at være i fred og have lov til selv at træffe nogle beslutninger om, hvad deres tilværelse skal indeholde, og hvad deres penge skal bruges til.

Men de kan ikke få lov til det, fordi Socialdemokraterne i København har gjort vores by til en stor vuggestue og ophøjet sig selv og deres ledere til pædagoger, der har gjort Frederik VI's ord til deres: »Vi alene vide«.

Nu skal der jo nok være nogle, der tænker: Jamen hvad er det dog det konservative medlem står her og siger? Har vi måske ikke udvalgsstyre, har vi måske ikke timelange debatter om selv den mindste ting, og har vi måske ikke høringer, hvor folk kan komme og give deres mening til kende? Jamen det har vi da, i timevis endda. Men det udvikler sig næsten altid til »Viel Geschrei und wenig Wolle«.

Når det f.eks. gælder sundheden i København, ja, så har vi i årevis talt og talt, alt imens sundheden er dalet ned på samme niveau som Somalias, og det er ret langt nede. Jeg har meterhøje stabler for tusinder af kommunale kroner, og nu har jeg til overflod lige fået en til i aften, af brochurer, blade, hæfter, bøger, redegørelser, undersøgelser, statusrapporter, sundhedsrapporter, evalueringsrapporter, og hvad man nu ellers kan finde på at ødelægge det pæne papir med. Og i dem alle sammen ser man den der løftede pædagogpegefing, der fortæller om bål og brand, hvis vi fortsat ryger, æder og drikker og rører os for lidt. Og lige meget hjælper det. Vi kan jo bare kigge os omkring her i vores egen kreds.

Her er det jo manglende mod hos det socialdemokratiske pegefingefolk, vi må give skylden for, at sundheden er så ringe, som den er. De tør ikke gå i spidsen på deres egne institutioner og ansvarsområder og hos deres eget pegefingerpædagogfolk.

Pengene bliver på den måde spenderet ud i den blå luft aldeles uden konsekvens. De millioner, der bliver givet ud på disse Sund By-kampagner og hvad det nu hedder alt sammen, ville såmænd være givet bedre ud på plejehjem, hvor tusinder af gamle medborgere trives alt for dårligt, og hvor den mad, der bliver serveret, ofte er af alt for ringe ernæringsmæssig lødighed.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Bedre er det ikke, når vi kommer til hjemmehjælpen. De gamle københavnere, der ikke kan komme på plejehjem, og det bliver jo efterhånden mange, nu hvor der skal lukkes plejehjem ...

2. næstformand (**Bente Frost**): Lige et øjeblik, Grete Henius. Kunne vi lige få dæmpet det. Det er godt nok, I er kommet ind i salen, men I skal ikke komme herind for at lave snakkeklub.

**Grete Henius (C)**: Det har ikke generet mig et øjeblik. Fortsæt bare for min skyld. Jeg synes virkelig ikke, det har været så slemt.

Nå men altså jeg synes, at det bliver meget værre, når folk så skal have hjemmehjælp derhjemme, og mange af de gamle københavnere kan jo ikke komme på plejehjem nu, hvor vi skal lukke nogle af dem. Det kunne man så bære over med, hvis man vidste, at den pleje, de mennesker ville få i deres eget hjem, ville være til at holde ud.

Hjemmehjælpen er bare utilstrækkelig, hvad angår både tid og faglig kunnen. Jeg kommer faktisk i flere hjem, hvor orden og renlighed tidligere var en naturlig ting i hverdagen, men hvor der i dag ser så horribelt ud, til trods for at der kommer en hjemmehjælper flere gange om ugen. Flere steder er det faktisk ved at være en sag for sundhedsmyndighederne. På en del plejehjem er det tilsyneladende ikke meget bedre, hvis man skal tro de pårørende, som nu heldigvis tager til orde.

Og lad mig tilføje, at det er mit indtryk, at man roligt kan stole på, hvad de pårørende har berettet i de tilfælde, hvor de har følt, at der var noget, der skulle berettes om.

Løsningen er efter De Konservatives mening en ændring i udgiftsmønstret og i ledelsesformen i kommunen. De ledere, der gemmer sig på deres kontorer, skal sparkes op af stolen og ud på gulvet, hvor tingene foregår. De skal ud og se, hvor usselte mange gamle københavnere har det. De skal ud og agere i stedet for at stikke hovedet i papirer eller lignende og signere regninger på dyre møbler eller indretninger på plejehjem eller kontorer, dyre ting, som intet som helst har at gøre med omsorg for gamle mennesker.

Og det er omsorg og omtanke, vi har brug for i København, og ikke brochurer, seminarer, kurser, konferencer, symposier og hvad man ellers har fantasi til at kalde al den megen snak, som er kommet til at erstatte handling.

**Henrik Morgen (B)**: Det har jo været et stormfuldt år i Sundheds- og Omsorgsudvalget og på sundheds- og omsorgsområdet. Jeg vil ikke her gøre flere kommentarer til det, der er sket. Det kan man jo læse i vores ordførertale, som ligger på Internettet.

Jeg vil dog blot sige, at vi har altså måttet konstatere én gang for mange og én gang for alle, at det har været så som så med den økonomiske styring og gennemsigtigheden af styringen på sundheds- og omsorgsområdet. Det har vi jo som så mange gange før betragtet med stor alvor, fordi det budgetmæssigt jo er et så tungt område, og fordi vi ikke kan leve med, at man behandler skatteborgernes penge på den måde.

Men det er nu tid at kigge fremad, og det er så også, hvad jeg vil gøre i resten af mit, Det Radikale Venstres indlæg her omkring sundhed og omsorg. Vi har nemlig forventninger om, at vi er slået ind på en ny og mere frugtbar kurs, både det politiske samarbejde i udvalget og sandelig også de forbedringer, den vilje, vi sporer, der nu er kommet til stede i forvaltningen til at få gjort noget ved de grundlæggende styringsmæssige problemer, og det er nødvendigt.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Vi kan på den baggrund tilslutte os de overordnede linjer, som ligger i budgetforslaget på sundheds- og omsorgsområdet. Det samme kan vi i øvrigt vedrørende HS-budgetforslaget, som det ser ud. Men jeg vil så komme med nogle bemærkninger om nogle detaljer, som jeg håber, vi kan diskutere videre i en forhåbentlig meget bred forligskreds.

På HS-området, for at gøre sygehusområdet færdigt først, vil jeg sige, at vi må være meget imponerede af den oprydning, der er sket, ud fra et rent økonomisk styringssynspunkt, som HS-direktionen har foretaget. Der er altså gennemført en betydelig form for effektivisering af styringen, men også, og det er vigtigt som politiker, en gennemsigtighed i styringen. Det er vi meget tilfredse med, og derfor har vi også fuld tillid til det arbejde, som direktionen i HS har foretaget.

Men vi må også konstatere, at det stadig væk halter på så mange andre områder i HS, og jeg tror alle, der har været i berøring med sygehussystemet, kan snakke med, når vi taler om tilfælde med aflyste operationer, bortkomne patientjournaler, ineffektiv personaleplanlægning og i det hele taget en usammenhængende organisation, som stadig væk desværre er kendsgerninger, og som alt for mange hospitalsbesøgende har stiftet bekendtskab med.

Jeg tror ikke, at flere penge i sig selv vil løse de her problemer. Det, der skal til, er en helt anden organisations- og en helt anden servicekultur inden for vores sygehusvæsen. Det er jo lettere sagt end gjort, men vi tilslutter os stærkt den målsætning, at det danske sygehusvæsen igen skal op i den internationale top, og også, at HS skal være det behandlings- såvel som forskningsmæssige fyrtårn blandt alle danske sundheds- og hospitalsvæsenere.

Så vi støtter altså også en forsigtig udbygning af det psykiatriske område, som der er lagt op til, og stiller os naturligvis bag regeringens kræfthandlingsplan.

Men kort sagt: Mere omsorg ind i HS – tak, og kunne jeg fortsætte, mere økonomisk styring ind i resten af sundheds- og omsorgsområdet i Københavns Kommune. På ældreområdet og det øvrige sundhedsområde i Københavns Kommune, altså det, som Sundheds- og Omsorgsudvalget beskæftiger sig med, ønsker Det Radikale Venstre at fastholde og også gradvis at højne serviceniveauet over for kommunens ældre medborgere.

Kvaliteten af de servicetilbud, som vi tilbyder, hvad enten det er ældre på institution eller ældre i eget hjem, må under ingen omstændigheder forringes yderligere. Tværtimod må vi udbygge både i bredden og i dybden. Det gælder i hjemmeplejen, det gælder på plejehjemmene, og det gælder for alle de øvrige aktiviteter under Sundheds- og Omsorgsudvalgets domæne.

For at fastholde og også forbedre kvaliteten og bredden i servicetilbuddene til borgerne er det også nødvendigt at fastholde det politiske flertal, vi har haft hidtil, for en fortsat forsvarlig institutionspolitik på plejehjemsområdet. Jeg taler selvfølgelig her om den i mine øjne nødvendige tilpasning af plejehjemspladser i forhold til den faldende ældrebefolkning i Københavns Kommune. Fordi kun på den måde er vi jo i stand til at udbygge kvaliteten og bredden i ydelserne til de ældre, vi har. Derfor må vi tilpasse også på institutionssiden for at få fokuseret ressourcerne, hvor der er behov for dem.

Jeg er derfor ikke enig i Enhedslistens anskuelser om, at et mål i sig selv må være at eliminere enhver form for kødannelse til plejehjem f.eks. Selvfølgelig er det yderst beklageligt, når man som ældre må leve med en ventetid på en given institutionsplads, men på den anden side må vi også erkende, at der altid vil være kø til plejehjemspladser, uanset om halvdelen af Københavns boligmasse så var plejehjem. Det ligger jo i sagens natur, at når der er en ud-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

skiftning af antallet af plejehjemsbeboere, og det er der jo i plejehjem, så vil der også være en kødannelse, og det er sådan set ikke et kapacitetsmæssigt spørgsmål.

Vi må derfor kraftigt anbefale, at vi fortsætter med en forsigtig og omtankefuld tilpasning af plejehjemskapaciteten, og det skal ske med måde, således at vi ikke udsætter nogen for urimelige ventetider. Og det skal også ske med omtanke, således at vi tager de bedste institutioner og arbejder videre med dem og sikrer dem en fremtid, som borgerne også kan være tryk ved, og altså ikke gå hen som i Granbosagen og lige pludselig lukke institutioner ned.

Men vi skal også gøre det, at vi samtidig må holde øje med det, der sker inden for hjemmeplejen, og der kan jeg godt tilslutte mig de bekymringer, der har været talt om her fra talerstolen: Får vi tilstrækkelig værdi ud af de ressourcer, vi investerer i hjemmeplejen? Jeg er ikke et sekund i tvivl om, at de ansatte, vi har i Københavns Kommune i hjemmeplejen, gør et fantastisk stort stykke arbejde. Jeg tror endda, mange løber stærkere, end rimeligt er. Men om vi så får den fulde valuta for de mange penge, vi faktisk har investeret og puttet ekstra i hjemmeplejeområdet, kan jeg have mine tvivl om. Det vil jeg komme tilbage til om et øjeblik.

Men i hvert fald må vi holde fast i demografien, altså befolkningsudviklingen, må altså diktere plejehjemspolitikken, fordi det faldende antal ældre må nødvendigvis være dér, hvor vi kan hente de nødvendige midler til at investere, hvor det er nødvendigt, og det er jo nødvendigt i de her år, heldigvis, på skoleområdet, på børne- og institutionsområdet, hvor vi jo oplever et sandt fødselsboom.

Men hvis vi kan blive enige om det eller i hvert fald et ansvarligt flertal af Borgerrepræsentationens partier kan blive enige om, at demografien fortsat må være et nøgleparameter i vores fortsatte tilpasning af plejeboligerne, så må jeg altså også spørge sundhedsborgmesteren, hvordan søren det kan være, at der i sundhedsforvaltningens budget lægges op til en udvidelse af antallet af administrative medarbejdere, altså flere administrative medarbejdere i sundhedsforvaltningen til at administrere færre ældre og omsorgskrævende medborgere. Det vil jeg meget gerne bede om en forklaring på.

I det hele taget vil jeg sige, at vi på ældre- og det kommunale sundhedsområde generelt i Københavns Kommune savner en samlet målsætning, en samlet plan med vores ældre- og omsorgsområde. Vi mangler med andre ord en langsigtet politik.

I den forbindelse vil jeg rose borgmesteren og forvaltningen for at have spillet med på udvalgets idé om at arrangere en stor ældrepolitisk konference, som afholdes her til november, jeg tror ikke, indbydelserne er gået endnu, men en konference, hvor vi i forum af mange brugere og interessenter inden for ældre- og omsorgsområdet, herunder selvfølgelig især de ældre selv, diskuterer, hvad er egentlig Københavns Kommunes målsætninger og interesse på pleje- og omsorgsområdet.

Jeg tror, vi får en meget, meget interessant konference, som skal strække sig over en hel dag, og jeg er også glad for, at der har været så bred opbakning i Sundheds- og Omsorgsudvalget til, at vi bruger den konference som afsæt til at sætte os ned og få diskuteret nogle målsætninger helt klart på det her område, som vi så kan erklære os mere eller mindre enige i, men som i hvert fald vi og forvaltningen kan arbejde hen under og i retning af de målsætninger, vi stiller op.

I forbindelse med behovet for en mere langsigtet politik helt generelt, så kunne vi godt fra radikal side tænke os flerårige aftaler og i hvert fald flerårige udmeldinger omkring de institutioner, vi nødvendigvis må lukke. Vi kan nok alle sammen være enige om, at det, der er sket i Granbosagen, er yderst uheldigt og under ingen omstændigheder bør ske igen.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Men på den anden side er der jo også et flertal, som står ved, at det er nødvendigt fortsat at lukke plejehjem, fordi vi får færre ældre til at bo på plejehjemmene. Her må vi altså fra radikal side efterlyse det politiske mod, der skal til at gå ud og sige, jamen det drejer sig om dette og dette og dette plejehjem, og så har både pårørende og de ældre selv naturligvis, men også personalet, den sikkerhed at træffe sine egne valg og dispositioner på.

Men desværre lader der altså ikke til at være et flertal for den slags langsigtede udmeldinger, i hvert fald ikke så tæt på det kommende kommunalvalg, som jo finder sted om bare halvandet års tid. Det synes vi er meget, meget trist. Vi synes i det hele taget nok, at valgkampen til næste Borgerrepræsentationsvalg er gået i gang et nummer for tidligt, og det vil jeg vende tilbage til allersidst her i mit indlæg. Men vi mener altså, at det vil skabe mere tryghed for de ældre, mere tryghed for de pårørende, at vi går ud og melder ud ærligt og siger, hvad det er for konkrete hjem, der er lukningstruede, hvis vi skal bruge det udtryk.

Når vi nu ikke kan nå til enighed om en langsigtet lukningstilpasningsplan på plejehjemsområdet, så må jeg her fra talerstolen slå til lyd for, at det samme flertal måske revurderer de ting, der er lagt op omkring ombygningerne af de eksisterende plejeboliger.

Det har fra forskellig side faktisk været nævnt, at det ikke nødvendigvis er 2-værelsesplejeboliger, der har den allerhøjeste prioritet, som er af allerstørste vigtighed for de ældre, der faktisk bor i dem. Jeg har allerede hørt mange andre ting, hvor ældre selv siger, det her er faktisk vigtigere for os, det kan være kosten, det kan være de terapeutiske muligheder, det kan være muligheden for udflugter, og det kan være den sundhedsmæssige behandling i relation til ældreplejen.

Jeg synes måske det var værd, at vi genovervejede, om ikke vi har sat en for ambitiøs strategi, for ambitiøse målsætninger op omkring ombygningerne af plejeboligmassen. I hvert fald vil jeg meget gerne diskutere det. Under alle omstændigheder kunne jeg godt tænke mig en nærmere belysning af, om det i virkeligheden er det, der giver den velfærd til de ældre, som vi i virkeligheden gerne vil give dem.

Vi mener i Det Radikale Venstre, som vi jo kan trætte forsamlingen med til hudløshed, at der er behov for en meget, meget stærkere grad af effektiv styring på sundhedsområdet i Københavns Kommune. Derfor er vores overordnede udmelding også, at vi ikke fra radikal side kan anbefale yderligere tilførsel af midler til sundhedsområdet generelt, ud over HS, som jeg nævnte, indtil vi har fået vished for, at styringen er kommet på rette spor igen.

Hermed vil jeg så vende mig til Venstre og i særdeleshed Søren Pinds budgettale for Venstre, som den blev holdt i torsdags.

Søren Pind omtalte i sin budgettale, at VKR-partierne ønsker en kontraktstyring af hospitalerne. Der må jeg både som mit partis sundhedsordfører og også i samråd med mit partis budgetordfører sige, at det kender Det Radikale Venstre absolut ingenting til. Vi har ikke haft nogen drøftelser, mig eller budgetordføreren bekendt, om kontraktstyring af hospitalerne, og vi er i hvert fald meget, meget forsigtige med at bevæge os ind på den grund.

Så jeg vil gerne stille det direkte spørgsmål til Venstre og til Venstres leder, hvad det er for konkrete kontraktstyringstiltag, som VKR-partierne i givet fald vil fremkomme med. Det er vi meget spændte på at høre i Den Radikale Gruppe.

Søren Pind oplyste ligeledes, at VKR agter at stille forslag om flere midler til hjemmeplejen. Jeg har lige antydnet, at vi ikke fra radikal side finder det særlig formålstjenligt at hælde yderligere penge i et stort, sort hul, sådan som sundhedsforvaltningen jo ser ud i dag med den manglende økonomiske styring, vi jo har været vidne til. Vi taler altså om næsten 1/4 mia. kr.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

i efterregninger, vi har fået præsenteret over det sidste år, så mon dog flere penge egentlig er det, der skal til?

Nej, vi mener måske, at løsningen med at sende flere penge ikke er god. Selv om det snart er valgår, så er der ingen som helst perspektiv i det, som tingene står. Men vi vil meget gerne være med til at kigge på, om vi egentlig får det for pengene, som vi gerne vil, f.eks. på hjemmeplejeområdet.

Her må jeg sige, at jeg kan heller ikke se perspektivet i alene at hælde flere penge i hjemmeplejeområdet, men jeg kan godt se perspektivet i at indrette vores hjemmepleje på en smartere måde, således at de kommunalt ansatte, der løber rundt ude i marken, ikke behøver at løbe så stærkt for at nå de samme ting.

Her var det måske naturligt at kigge på den besynderlige konstruktion, vi jo har valgt imellem de her 2 forvaltninger, der har med hjemmeplejen at gøre, nemlig familie- og arbejdsmarkedsforvaltningen på den ene side og sundheds- og omsorgsforvaltningen på den anden side. Det er jo således, at sundheds- og omsorgsforvaltningen styrer hjemmeplejen til alle ældre, alle pensionister over den givne pensionsalder, mens familie- og arbejdsmarkedsforvaltningen har et fuldstændigt parallelt bureaukrati, som styrer lige præcis det samme, bare for den gruppe af hjemmehjælpsmodtagere, som tilfældigvis ikke har nået den ærværdige alder.

Kan det være særlig smart, at gamle fru Jørgensen, som bor 1. sal til højre, får besøg af sin hjemmehjælper, som er ansat af sundheds- og omsorgsforvaltningen, og hjemmehjælperen løber op og ned ad trapper for at nå ind til fru Jørgensen og af sted igen. På vej ned ad trappen møder hjemmehjælperen så sin kollega hjemmeplejersken, som er ansat i den anden forvaltning, som skal op til hr. Jensen, som bor lige over for fru Jørgensen, men altså til venstre. Hr. Jensen er ikke pensionist. Så der har vi altså et eksempel på en dobbeltadministration, som forekommer fuldstændig hul i hovedet.

Det ville være interessant at få kigget på det område, om ikke vi kunne indrette tingene lidt smartere uden at sende flere penge efter det.

Når det er sagt, så må vi sige, at vi forholder os meget positivt over for Venstres udspil omkring, at serviceniveauet skal holdes og også, at kvaliteten må i centrum. Jeg tror ikke, ret mange partier kan være uenige i det.

Men vi vil også gerne holde Venstre meget, meget, meget fast på det, som Venstre tidligere har sagt, nemlig at skatten skal holdes i ro. Der er det igen jeg mener, der måske er gået lidt for meget valgkamp i det, i hvert fald i Søren Pinds følelseladede indlæg, som jeg mener måske ikke hører hjemme i BR-forhandlingerne, men nærmest i et Anders And blad, fordi der er så mange fantasillioner i spil. Som onkel Joakim ville sige: Hvor er dækningen for alle de her store regninger, som Venstre har skrevet ud i VKR-partiernes navn? Hvis ikke i et Anders And blad, så ville jeg måske henvise Søren Pinds budgettale til et mere eller mindre underligt ugeblad, for jeg synes, det var følelssporno af værste skuffe. Jeg synes, det var meget ubehageligt at blive taget til indtægt for det for mit partis vedkommende.

Jeg vil i hvert fald gerne sige til Venstre, at vi fra radikal side vil meget gerne samarbejde med Venstre og med alle andre, men vi vil gerne frabede os Søren Pind og andre Venstrefolk som talsmand for radikal politik.

Skatten skal holdes i ro, det vil jeg gerne bede Venstre om at bekræfte fra talerstolen. Jeg vil også gerne bede Venstre og andre ansvarlige partier om at bekræfte fra talerstolen, at gældsafviklingen, som der er lagt op til, og som vi har kørt over de senere år, skal fastholdes,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

og at vi altså må få høvlet af den her store gæld, som vi har gået og betalt til i årevis på grund af socialdemokratisk misstyre.

Jeg vil også godt holde de ordførere fra alle partier, der har nævnt noget om omstilling og effektivisering af kommunen, fast på det. Det er ting, vi må kunne enes om at arbejde videre med, omstilling og effektivisering hele vejen igennem på tværs af alle forvaltningerne. Og så sidst, men ikke mindst, en styrket økonomistyring, nogle forvaltninger mere påkrævet end andre. Med dette og hermed også en, skal vi sige meget afvisende holdning til kontrakttanken som helhed, hvor vi fra radikal side i modsætning til Venstre ikke tror på, at kontrakter eller offentliggørelse på Internettet løser alverdens problemer.

Med de ord vil jeg gerne kvittere både over for Venstre og over for de andre partier og Socialdemokratiet for de ting, der er lagt op til. Vi er sikre på, at vi kan nå til et forlig, og vi håber, det bliver et bredt forlig, tværs over midten, gerne med alle Borgerrepræsentationens partier.

Vi føler i hvert fald, at København ved mere eller mindre fælles hjælp er ved at komme på fast kurs. Men nu gælder det altså om at holde fast, nu gælder det om ikke at lade stå til, fordi vi er inde i et midlertidigt opsving.

**Borgmester Peter Martinussen:** Budgettaler og budgetdebatter handler meget om tal, det er der jo ikke noget at sige til, om balance, om skattetryk, prioriteringer, indtægter, egenbetaling, overskud og underskud, om gæld og afbetaling, kort sagt om alle de almindelige og kendte økonomiske udtryk. Det er der som sagt ikke noget at sige til – og alligevel. Faktisk burde denne type debatter jo i høj grad handle om mennesker, om københavnernes vilkår og om den service, de ønsker fra deres fælles by. Uden at se bort fra, at der er grænser for indsatsen og for økonomien, så bør vi vel alle tage udgangspunkt i, hvad københavnernes ønsker, og hvilken vej vi gerne vil udvikle København.

Derfor er det velgørende, at talerne i torsdags, hvor partiernes ordførere gav bolden op til den kommende tids budgetdebat, også og faktisk ganske meget handlede om service, om indsatsområderne, hvor københavnernes har en forventning til os herinde om hurtig og effektiv service, men også om pleje og omsorg. Det gik jo så også igen i de taler, vi lige har hørt fra udvalgsmedlemmer fra Sundheds- og Omsorgsudvalget og bestyrelsesmedlemmer fra HS.

Netop Sundheds- og Omsorgsudvalgets område, og herunder hvad der foregår i HS, er karakteriseret ved at være vigtigt, følsomt, kendetegnet af behov for pleje og omsorg, et område, hvor alle har en mening og alle har erfaringer, enten fra sig selv eller fra pårørende. Derfor vil det altid være et område i fokus, ikke mindst i disse år, hvor vi her i kommunen er inde i en stor og svær omstilling af vores indsats på ældreområdet, og hvor hospitalsområdet ligeledes, jeg var nær ved at sige som altid, er præget af omstilling og mange nye krav.

I en presset økonomisk situation er det ikke mindst vigtigt at prioritere og satse på service, at søge at finde politiske løsninger, som er holdbare også på lang sigt. Det er i dag vigtigt at få skabt den nødvendige arbejdsro for alle parter, en ro, som er vigtig for, at vi kan samle kræfterne om at levere en god service til vores medborgere.

Regeringen har i et forsøg på at forstå og imødekomme de ældres ønsker afholdt folkehøringer om ældres vilkår og ønsker. Interessen har overgået alles forventninger. Der har været et udbredt ønske om at være med til at sætte dagsordenen for de ældres fremtid.

Meget summarisk kan man sammenfatte høringerne til, at de ældre ønsker mere værdighed, flere valgmuligheder, nogle vil bruge ordet »valgfrihed«, og mere respekt. Debatten

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

handler derfor ikke kun om penge, den handler især om holdninger, om holdninger hos medarbejderne, de pårørende og i sidste ende beslutningstagerne, altså os politikere.

Vi er på ældreområdet i Københavns Kommune i en meget foranderlig tid. Hvad skal være endemålet med den store omstilling, og hvad vil den københavnske ældrebefolkning, herunder dem, der bliver ældre om nogle år, gerne have fra Københavns Kommune?

Det er væsentlige spørgsmål, og som Henrik Morgen her var inde på, så har vi i Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttet at afholde vores egen, vi kalder det så ikke folkehøring, men konference om det at blive gammel i Københavns Kommune.

Jeg vil i den forbindelse sige til Grete Henius, at den nyeste brochure, fru Grete Henius har fået i hånden, er udkast til den invitation, Grete Henius kan komme med kommentarer til. Jeg er sikker på, Grete Henius ikke vil finde mange løftede pegefingre i den, men derimod en fremstrakt hånd, og den er jo værd at tage imod.

Vi vil nemlig i november indbyde alle interessenter på ældreområdet til en konference om København som ældreby. Men vi går længere end bare at afholde en konference, for hvis jeg må citere Grete Henius: Der skal handling til. Samarbejdet skal fortsætte i de kommende år. I et unikt samarbejde mellem forvaltningen, ældreorganisationerne, borgerne og politikerne skal vi sammen skabe rammerne for den kommende ældrepolitik i Københavns Kommune. Jeg er ikke sikker på, at vi bliver enige om alt, men jeg håber, vi får en god debat og sammen kan lægge nogle af de rigtige rammer, en langsigtet ældrepolitik, der skal sikre, at vi kan tilbyde de ældre vished om og et målrettet tilbud om, hvad de kan forvente af hjælp i deres alderdom.

Det kan jo konkret handle om at sikre, at ældre f.eks. kun skal flytte én gang højst og gerne sammen med naboer og personale, når vi bliver nødt til at lukke plejeboliger for at tilpasse vores aktivitet til faldet i ældrebefolkningen. Men det kan også handle om at udvikle et fornuftigt afstemt og fleksibelt boligudbud på ældreområdet, som matcher ældrebefolkningens fremtidige boligønsker. Fremtidens ældre vil mere end blot at vælge mellem eget hjem og plejebolig. Der skal flere strenge på instrumenterne, så der er mere at vælge imellem, når man skal planlægge sin alderdom.

En ældrepolitik skal også sikre, at hjemmeplejen er gearret til det store pres, som området bliver udsat for. Dels stilles der generelt stadig mange og stigende krav til hjemmeplejen, dels er der et øget behov for genoptræning særligt efter hospitalsophold. Og det er en tendens, der er blevet mere tydelig efter aftalen med HS.

På hjemmeplejeområdet skal vi drøfte, og det er vi godt i gang med, hvad det er der er det offentlige basale opgave, og hvad der er et rimeligt serviceniveau, vel at mærke naturligvis et serviceniveau afstemt med de penge, der er til rådighed.

Vi har med den aftalte konference sat en meget vigtig proces i gang, som vi i Den Socialdemokratiske Gruppe meget håber vil betyde, at ældrepolitikken bliver forankret blandt mange politikere og ikke mindst de ældre.

I forbindelse med vedtagelsen af Københavns Kommunes budget for 2000 besluttede et politisk flertal, at der i perioden 2001 til 2003 skal lukkes 850 plejeboliger. Målet er at tilpasse vores kapacitet på området til, at der i de kommende år bliver færre ældre, endda meget færre ældre. Herudover er det et mål at muliggøre en omstilling fra det institutionsprægede plejetilbud til at have mere fleksible tilbud også i hjemmeplejen.

Antallet af ældre i kommunen har nu i en årrække været faldende, og befolkningsprognoserne viser, at denne tendens fortsætter de kommende 10 år.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Konkret råder vi i København over mange utidssvarende boliger til ældre. Jeg tror, det gælder, Henrik Morgen, uanset hvordan vi definerer, hvad tidssvarende og utidssvarende er. Skal vi kunne noget mere på dette område, så er der mange boliger, der er utidssvarende. Hertil kommer, at vi generelt har en højere institutionsdækning sammenlignet med andre større kommuner.

Lad mig understrege her, når man så snakker økonomistyring, at i relation til regnskabs-sagen omkring 1999 har det vist sig, at en væsentlig del af underskuddet – jeg var nær ved at sige: Der nu var blevet opdaget – kan forklares med, at Københavns Kommune faktisk har købt flere pladser udenbys, end vi har solgt.

Hertil kommer, at forsøgsbydelene har forstået at tilpasse deres plejeboligforbrug. Det har betydet et klart mindrekøb af plejeboliger i kommunen, og dermed bliver der flere boliger til rådighed for kommunens borgere.

Vi står nu altså der, at sundhedsforvaltningen har vurderet, at der er 200 ekstra boliger beboet af københavnere, altså 200 pladser mere end dem, denne forsamling har valgt at betale for, og alene af den grund et underskud på den konto, en noget anden virkelighed end den, nogle partier fremstiller, hvor man får indtrykket af, at der er færre og færre pladser til rådighed og derfor behov for strammere visitation.

Faktisk er det jo en væsentlig forøgelse af serviceniveauet, og sundhedsforvaltningen har i et oplæg, vi sikkert alle kender, også peget på, at der er grundlag for at lukke yderligere boliger. Jeg tror, vi alle har det sådan, at lukning af plejeboliger er en svær og tung beslutning. En række partier herinde har gjort det som et led i budgetforlig og med baggrund i det stærkt faldende antal ældre i byen, men at lukke endnu flere pladser er nok ikke umiddelbart på noget partis dagsorden.

Jeg nævner det bare for, at man ikke skal forveksle manglende økonomistyring og så de reelle problemer, der faktisk er på dette område, og som vi vel alle må forholde os til.

Må jeg ikke i den forbindelse rette den lille appel til SF, både budgetordføreren og sundhedsordføreren: Lad nu være at stå her og sige, at der bliver lukket plejehjemspladser på grund af underskud i sundhedsforvaltningen. I ved jo godt, at det ikke passer. Der er kun lukket de plejehjemspladser, som man har besluttet lukket på grund af det faldende ældretal, og ikke flere. Men måske kunne man her nå et resultat ved, at vi forpligter hinanden og forvaltningen til at sikre et acceptabelt serviceniveau, som kunne måles gennem ventetiden på at få en plejebolig. Det var i hvert fald én måde at undgå serviceforringelser på.

Indtil videre er det besluttet, Bente Møller, at lukke 251 plejeboliger pr. 1. januar 2001. Jeg havde gerne set, at vi politikere allerede nu havde taget beslutning om lukning af de i alt 850 boliger over de næste 3 år, ikke fordi plejehjemslukninger er min hobby, men fordi det havde givet en mere sikker viden for de ældre og deres pårørende om vores planer for de kommende år. Men budgetforliget består selvfølgelig.

I Københavns Kommune er der også et forholdsmæssigt stort antal hjemmehjælpsmodtagere, der til gengæld gennemsnitligt modtager færre timer, end det er tilfældet i resten af landet.

Blandt de omstillinger, vi laver på ældreområdet, ja målet med dem er som bekendt bl.a. at sikre bedre service til de ældre gennem styrkelse af hjemmeplejen og træningsindsatsen, og en del af midlerne hertil kommer faktisk fra lukning af de utidssvarende plejeboliger.

Som nævnt før, fremtidens ældre bliver mere forskellige og ønsker i højere grad at fastholde samme livsstil hele livet. Parolen om længst muligt i eget hjem skal ændres, men hvad



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

er det så, de ældre ønsker? Er det oldekoller, seniorbofællesskaber, er det 2-værelseslejligheder, eller er det noget helt andet? Ja, det bliver vi jo forhåbentlig klogere på i den kommende tid, og sundhedsforvaltningen har allerede været i kontakt med en række ældre i København. Konferencer og andet vil hjælpe os med svar på det spørgsmål. Men, og det skal nævnes i denne sammenhæng, i budgetforslaget er der, inden for rammen endda, på nuværende tidspunkt afsat midler til en forsøgsordning med dannelse af bofællesskaber for ældre.

Meget af det nye, som forhåbentlig vil finde sted i 2001 på ældreområdet, har været under udvikling længe. Kundevalgsordningen med friere valg mellem private og offentlige leverandører skal igangsættes. Det har taget tid, men den kommer.

Opdelingen efter bestiller-udfører-modellen skal være helt på plads og er det snart. Sideløbende hermed arbejdes der med at sikre de ældre mere ensartede ydelser. En række talere har været inde på de forskelle, der er. Nogle kan forklares ved lokale forhold, men udgangspunktet bør være et ensartet serviceniveau. Redskabet hertil er fælles sprog, som de nye visitationskriterier skal opbygges omkring. Formålet er at sikre, at alle ældre tildeles nødvendige ensartede ydelser.

Ved den politiske behandling af visitationskriterierne, som vi har til gode, vil det være muligt at fastsætte forskellige serviceniveauer for de enkelte ydelser. Det er vores opgave. Vi politikere vil vide besked om, hvad de ældre tilbydes, og i sidste ende kunne sikre borgeren klare og begrundede afgørelser.

Så skal det også nævnes, at der er en gevinst ved det nye system i, at det ikke længere skal være muligt at øge effektiviteten ved at løse opgaverne hos borgeren hurtigere end den tid, det er planlagt, borgeren skal modtage. Det tror jeg er noget, vi kender i dagligdagen i dag.

Såvel den private som den offentlige udfører, hvem det end er, vil kun blive aflønnet for den tid, som er brugt hos borgeren. Det er en måde at sikre kvaliteten på. Så altså bedre muligheder for at fastlægge ydelsen og indholdet af ydelsen, som kommunen ønsker at prioritere inden for den givne økonomiske ramme.

Vi har, som alle ved, et meget alvorligt økonomisk problem på dette område. Ubalancen er efter den seneste opgørelse i august opgjort til 107 mill. kr. Det svarer faktisk til hele 4,3 pct. af Sundheds- og Omsorgsudvalgets budgetramme. Og det vel og mærke efter Borgerrepræsentationens beslutning i foråret om, at der både ydes interne lån og særtilskud, gennemføres de annoncerede samdriftsbesparelser inden for ældreplejen, sikres effektiviseringer i hjemmeplejen og udmøntning af den pålagte demografibesparelse i hjemmeplejen samt også lukning af de 251 boliger, og endelig besparelser på vedligeholdelse på institutionsområdet. Så det er noget af en opgave at gå i gang med.

Pålægges udvalget selv at finansiere ubalancen, betyder det, at aktiviteterne skal reduceres med noget, der svarer til 8,4 pct. Regnet ud svarer det til 720 fuldtidsansatte. Det er én måde at gøre det på.

Jeg tror, at vi både, vil jeg sige til de talere, der har været heroppe, skal kigge på, hvad vi får for de penge, vi bruger på området, og så drøfte, hvad et rimeligt serviceniveau er, og se, hvad det koster. Det ene udelukker jo ikke det andet.

Den meget negative blæst, der har været og er om ældreområdet, gør det selvfølgelig ikke nemt at prioritere her. Hjemmehjælperne beskyldes jo undertiden for at drikke kaffe og efterlade de gamle i deres eget skidt. Ja, mediernes billede af ældreområdet er meget ubehageligt

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

### Mødet 11. september 2000

---

at blive konfronteret med, og det gør det selvfølgelig ekstra svært at være den politiker, der i denne her pressede situation skal beslutte at lukke plejehjem og rationalisere området.

Jeg tror ikke, vi skal lade medierne alene sætte dagsordenen. Vi skal som politikere turde fastlægge serviceniveauet, for det er vores opgave, og så tage fat om de sager, hvor der svigets i forhold til dette, og det gør vi så også.

Der er som sagt sat mange skibe i vandet for at dække i hvert fald dele af underskuddet, men det kræver noget tid. Man ændrer jo f.eks. ikke fra en dag til en anden køkkenfunktionerne, indfører tvungen brug af indkøbsordninger eller centrale vaskeriordninger i hjemmeplejen, for blot at nævne nogle eksempler på de tiltag, der arbejdes med. Mange medarbejdere og ældre er eller vil blive involveret, og der er også tale om helt nye arbejdsformer, der skal udvikles. Og målet er ikke kun besparelsen i sig selv. De nye arbejdsgange skal også gerne sikre borgerne de rette ydelser og vores medarbejdere gode arbejdsvilkår.

De ændringer af visitationsmetoden, jeg var inde på tidligere, er ikke sat i værk bare for at spare penge, men også for at sikre borgerne de ydelser, de har behov for.

Vi har som sagt pålagt sundhedsforvaltningen at finde yderligere muligheder for at spare, og de nye initiativer på det område ser ud til at skulle findes inden for den praktiske hjælp. Jeg tror ikke, der er nogen, der vil pille ved den personlige pleje. Der er til gengæld gode grunde til at se på, hvordan vi organiserer indkøb og tøjvask m.v. Når jeg nævner disse områder, så er det også fordi det kan betyde, at hjemmehjælperne vil bruge mindre tid på gader og stræder, som i stedet kan bruges sammen med den ældre. Det er jo også en måde at sikre mere omsorg på, hvilket jo er, hvad alle efterlyser.

Så skal vi sikre, som flere har været inde på, at vi fremover får styr på økonomien på området, og der er helt specifikt i budgetforslaget også afsat midler til en styrkelse af sags- og økonomistyringen.

Størrelsesordenen af de samlede besparelser på de nævnte områder er vel i virkeligheden afhængig af, i hvilken udstrækning der kan opnås politisk enighed om tilpasning af servicetilbuddene. I den sammenhæng tror jeg, det er særdeles vigtigt, at vi sætter nogle realistiske og holdbare mål ud fra erfaringerne omkring ældreområdet. En af de erfaringer viser f.eks., at der er tale om ubalance mellem de midler, vi har på området, og de faktiske behov på hjemmeplejeområdet. Der er brug for klare retningslinier på alle områder og i særdeleshed omkring forbruget af boliger, som der heller ikke er budget til. Så der bliver nok at lave i den kommende tid.

Nu er der andre elementer i Sundheds- og Omsorgsudvalgets budget end ældreområdet, selv om det fylder meget med rette. Det skal lige nævnes her, at også børne- og ungdomstandplejen faktisk giver os et problem. Børn bliver der jo flere af i denne by, og væksten i børnetallet har stået på i længere tid. Derfor bygges der skoler, og på skolerne gøres der klar til nye eller ombyggede tandklinikker. Derfor indgår der også på Sundheds- og Omsorgsudvalgets ønskeliste et ønske om 8 mill. kr. til etablering af disse klinikker, så vi er med her.

På forebyggelsesområdet har vi fokus på en række af de indsatsområder, der har betydning for københavnernes sundhedstilstand. Jeg synes i virkeligheden, Bente Møller gjorde flot reklame for dette område og vil sige, at jeg synes, vi kan være stolte af de aktiviteter, der laves.

Jeg mener også, det er et område, som på den ene side samtidig skal udvikles, og hvor der måske alligevel er behov for, at vi også kigger kritisk på, hvad vi laver, selvfølgelig, på må-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

den, vi har organiseret arbejdet på, på vores fokusområder og på vores samarbejdspartnere i lokalområderne. Men fortsat indsats på området skal til.

Et andet fokusområde, som vi gerne vil have udviklet yderligere fremover, er de forebyggende hjemmebesøg. Det har været svært at få kørt ordningen helt på plads, ikke kun i København, men faktisk i hele landet. Vores ønske er, at København bliver det sted i landet, hvor ordningen fungerer bedst. Vores mål er derfor at få deltagerprocenten i top, så stort set alle over 75 år i København tager imod et tilbud om et forebyggende besøg. Også her skal der fokuseres på indholdet i besøget, og vi skal selvfølgelig også se nærmere på effekten af besøgene.

Så nogle kommentarer til budgetforslaget for HS, der også har været omtalt en del her.

Jeg skal sige, at baggrunden selvfølgelig er den rapport om HS' økonomiske grundlag for de kommende år, som Borgerrepræsentationen fik tidligere i år. En af rapportens væsentlige konklusioner er, og det bør nok også nævnes ved denne lejlighed, at sygehusudgifterne i København og Frederiksberg, dengang HS blev dannet, var høje i forhold til resten af landet, men at nettodriftsudgifterne faktisk nu er på niveau med de andre amter i landet, når man altså tager hensyn til den særlige alderssammensætning, de sociale forhold og ikke mindst det store antal psykisk syge i hovedstaden.

Jeg vil gerne sige, det ikke er en konklusion, der bare er lavet inde i HS' hovedsæde. Det er en konklusion, som en embedsmandsgruppe, hvor Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Sundhedsministeriet og Finansministeriet har været med, er nået frem til.

Det er derfor ret forkert, når Jens Johansen fra SF påstår, at HS ikke har leveret varen, og flere også i aften er inde på, at opgaven ikke er løst så godt. Det skyldes vel i virkeligheden, at SF fejlagtigt tror, at hensigten med oprettelsen af HS bl.a. var, at HS skulle spare 1 mia. kr. i rationaliseringer i forbindelse med, at vi fik det her særlige statstilskud på 1 mia. kr., der aftrappes med nu ca. 125 mill. kr. årligt.

Jeg tror nu aldrig det helt har været hensigten. Formålet, som jo fremgår af bemærkningerne til loven om HS, var bl.a. at sikre, at borgerne i Københavns og Frederiksberg Kommuner fik adgang til sygehusbehandling på et højt og tidssvarende kvalitets- og serviceniveau, samtidig med at man sikrede en mere effektiv udnyttelse af de til rådighed stående ressourcer.

Det vil sige, at hospitalerne i HS har hele tiden og må fortsat forholde sig til, at der indføres nye behandlinger, konstrueres nyt og bedre apparatur m.v. Faktisk synes jeg, HS har leveret varen og har rationaliseret ganske meget.

Som nævnt er sygehusudgifterne nu med de særlige forhold, der gør sig gældende i byen, på landsgennemsnittet. Det betyder også, at vi må forholde os til den situation, at de forbedringer, som f.eks. er aftalt med regeringen på sygehusområdet, ikke kan gennemføres kun ved effektiviseringer, selv om der selvfølgelig kan nås noget endnu.

Budgetforslaget indeholder som forudsætning, at der gennemføres besparelser svarende til 2 pct. af lønsummen i HS både i 2001 og i 2002. Det kræver nogle besparelser. Der er i budgetforslaget forsøgt at spare på områder, der i mindst muligt omfang rammer patienterne, og det synes jeg faktisk er lykkedes ganske godt. Men det skal ikke nægtes, at budgetterne er blevet stramme, og at det stiller betydelige krav til hospitalerne at overholde dem i år og næste år.

Ordet »kontrakter« fylder meget i den politiske debat i aften. Venstre vil gå så vidt som næsten at lave kontrakter med hver eneste kunde – undskyld, jeg kan nu bedre lide ordet »borger«, men skidt nu med det – på både hospitaler og plejehjem m.v. Og De Radikale me-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

ner ikke at have forhandlet det på plads med Venstre endnu, men det skal jeg selvfølgelig ikke blande mig voldsomt i.

Jeg vil bare sige, at der er indført resultatkontrakter med hospitalerne, det tror jeg er en god ting, hvor mål og aktivitet synliggøres, og hvor der bliver fulgt op på, om målene nås. Det gør det ikke nødvendigvis nemmere for hospitalerne, men til gengæld giver det både HS-bestyrelsen og denne forsamling større synlighed om, hvad vi får for pengene, og det er jo ikke så skidt endda.

Når man så efterlyser måling af patienttilfredshed, vil jeg sige ja, også det er vi i gang med. Det kan udvides, vi deltagerne gerne. Men faktisk er der nu sat en stor undersøgelse i gang af patienttilfredsheden hos folk, der netop har været på sygehuset, og der er også metoder til at få det målt, jeg var nær ved at sige ved udgangen, hvis man må sige det på den måde uden at blive misforstået.

Noget får vi altså for pengene. Jeg skal ikke trætte forsamlingen med en opremsning af alle aktivitetstillene. Jeg vil bare nævne det ene, at de fleste af hospitalerne i HS faktisk mere end lever op til målet om, at 85 pct. af patienter på venteliste behandles inden for 3 måneder. Det er flot, og sammenlignet med resten af landet, når man taler ventetider, er det endog meget flot.

Men som sagt, der er nye udfordringer på vej. Et statstilskud, der aftrappes med 125 mill. kr. om året, på den ene side, og på den anden side en aftale med regeringen og befolkningens berettigede forventninger, som medfører store udgifter på en række områder.

Også derfor er der i det budgetforslag, der er fremsendt til forsamlingen her, en række ønsker fra HS' bestyrelse, som første prioritet, at der tilføres de midler, der er nødvendige for at skabe langsigtet balance i HS' økonomi de kommende år. Det er ganske mange penge, der er brug for, også selv om noget måske kan klares ved effektiviseringer fortsat.

Samlet set knap 200 mill. kr. i 2002 og voksende til det svimlende tal af 430 mill. kr. i 2004. Det er faktisk den ubalance, der er, selv om man gennemfører besparelser i et vist omfang, fordi statens tilskud falder, og fordi der på den anden side er merudgifter. Det bliver også et emne for de kommende forhandlinger.

Jeg bliver nødt til at gøre opmærksom på, at selv om man forøgede HS' budget med disse beløb, og det er nok mange penge at finde, så er det ikke engang nok til nødvendigvis at leve op til alle de krav, som vi stilles over for med regeringsaftalen. Derfor er der også fremsat ønsker til budgetudvidelser på en række højt prioriterede områder, som jeg kort vil nævne her.

Kræftbehandlingen, nævnt af flere og tak for det, er et område, der kommer til at koste meget mere i de kommende år, både til investeringer i apparatur og til mere personale. Vi er godt med, der er sket personaleudvidelser, der er investeret i apparatur, og det har også ført til, at der nu behandles mange flere patienter end tidligere. Alligevel vil der også her blive brug for en ekstra indsats, og derfor var det velgørende, at den blev nævnt af mange budgetordførere i torsdags.

Det andet store område er psykiatrien, et område, hvor HS faktisk siden sin dannelse har gjort utrolig meget for at udbygge aktiviteten, selv om der, som jeg tror, Lars Hutteres så rigtigt gør opmærksom på i sin budgettale, kan gøres meget endnu. Der er en række ønsker omkring psykiatrien, som lige kort skal nævnes.

Først og fremmest vil jeg gerne rette den misforståelse hos både SF og Enhedslisten, Marlene Krogh og Bente Møller, at det var en fejltagelse, at psykiatrien på Amager nu stod på ønskelisten. Nej, det er det ikke. Det er noget så glædeligt som et byggeri, der bliver færdigt

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

før tiden. Det kan altså også ske, og jeg beklager meget, jeg var lige ved at sige, det skal ikke gentage sig.

Fordi faktisk havde man regnet med i planlægningen og dermed også i budgetønskerne, at det nye psykiatriske hospital på Amager, som jeg tror, alle glæder sig meget til, rent faktisk ville være klart til januar 2002, og derfor skulle der være driftsbudget til afdelingen der, og det er der i de langtidsplaner, vi har. Nu bliver det altså færdigt nogle måneder før, det bliver faktisk færdigt i august-september måned næste år. De 14 mill. kr., man så har spurgt om forsigtigt, går til eventuelt at starte driften lidt tidligere. Det kan man selvfølgelig vælge at lade være med, men det er bare for at sige, at det faktisk ikke er en fejl.

Der er også søgt om projektmidler til Sankt Hans Hospital, til Frederiksberg Hospital, til en række ændringer og forbedringer på psykiatriområdet, som jeg ikke skal gå igennem i detaljer, og penge til en kapacitetsudvidelse på børne- og ungdomspsykiatrien, hvor vi trods væsentlige forbedringer stadig har store ventetidsproblemer.

Så er der endelig, sidst, men ikke mindst, vil jeg sige, søgt penge til såkaldt opsøgende psykoseteam, en tværfagligt sammensat gruppe på ca. 10 personer, som skal have et samlet ansvar for ca. 100 svært psykisk syge og behandle og støtte dem i hjemmet. Erfaringer fra udlandet tyder på, at det er en spændende og god udvikling på psykiatriens område, som jeg håber, vi før eller siden kan tage fat i.

Må jeg så sige, at jeg er enig med dem, der har sagt, det var især Venstres taler, som handlede meget om det, men andre har også berørt det, at mange penge hjælper ikke nødvendigvis, hvis ikke holdningen også her er i orden, hvis ikke plejen og omsorgen også her er i top.

Jeg tror, jeg før fra denne talerstol har haft lejlighed til at nævne den akkreditering, som HS sætter i gang, akkreditering, en slags godkendelse, som i virkeligheden er en gennemgang af alle procedurer og den tilrettelæggelse, man har af arbejdet på de enkelte hospitaler. Jeg siger ikke, at den er svaret på alting, men jeg tror faktisk, det er en del af svaret på at nå det vigtigste mål af alle, at vi selvfølgelig også inden for rammerne af vores sygehussystem sikrer den pleje og omsorg, der skal være for vores patienter, og som beviseligt nogle gange svigter, også selv om det ikke er alle historier i Ekstra Bladet og B.T., der er lige sande. Det skal ikke være nogen generel undskyldning, bare en lille modifikation.

Samlet set er der tale om 2 områder, jeg nu har været inde på, der som sagt indledningsvis er præget af at være store, vigtige områder, følsomme, markant synlige i den offentlige debat. Netop derfor og fordi jeg tror, vi alle vil en god og hurtig service på områderne og lægger vægt på pleje og omsorg, er de centrale, også for denne debat.

Jeg synes, det var glædeligt, at mange ordførere nævnte området positivt, om end man kan have forskellige indgangsvinkler til det. Jeg forstår også, at man naturligvis vil stille krav til mål og indsats. Det vil vi også gerne i Den Socialdemokratiske Gruppe. Vi glæder os faktisk til de kommende budgetforhandlinger, selv om opgaverne er store. Vi håber, de vil vise politisk vilje og mod til at tage opgaven op, løse de økonomiske problemer, der er, og så vise vejen til den gode service, vi gerne vil give københavnernes, også og måske ikke mindst på disse centrale områder.

**Karin Storgaard (A):** Nogle af hovedoverskrifterne, stikordene i budgetordførernes taler i torsdags var bl.a.: København er ved at blive, hvad den var. Det var, så vidt jeg husker, overborgmesteren, der sagde det. Stabil økonomisk udvikling. Jeg kan til gengæld ikke rigtig

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

huske, hvem det var der sagde det ... (*Tilråb*). Det var også overborgmesteren, får jeg at vide. Jeg synes, det var en anden, der sagde det. Øresundsforbindelsen var der flere, der nævnte. Bilernes by, kontrakt med København. Det var Venstre. Og til sidst borgmester Thustrup Hansen, der nævnte overborgmesterens hokusfokus, hvad det så skulle gå ud på, om det er tryllekunst eller hvordan.

Overskrifter ændrer sig fra år til år, men indholdet har jeg lagt mærke til er næsten det samme. I år er der dog kommet nogle enkelte nye ord til, og det er servicebutikker, bydelsvalg og borgerpanel.

Vel er der mange aktiviteter i gang, og udviklingen går i den rigtige retning. Men efter min opfattelse har vi stadig alt for store problemer på de såkaldt tunge områder. Ingen er vist i tvivl om, hvilke områder det er. Det er f.eks. daginstitutionsområdet, skoleområdet, ældreområdet, sundhedsområdet. Og så skal vi ikke glemme alle de svage grupper, der også er inden for de nævnte områder. Ca. 36 mill. kr. fra omstillingspuljen er der til fordeling. Det forslår desværre ikke ret meget. De store huller, hvor vi kan bruge penge, fremgår da også tydeligt af udvalgenes ønskelister.

Et område, som også har brug for betydelig flere ressourcer, er idrætsområdet, hvor vi jo faktisk stadig er underforsynet med faciliteter inden for alle områder. Jeg er derfor glad for, at størstedelen af budgetordførerne nævnte vigtigheden af at tilgodese dette område. Så må vi jo se, om der også er reel vilje til at sætte pengene af.

På daginstitutionsområdet stiger børnetallet stadig. I budgetforslaget er der, som man ved, kalkuleret med etablering af nye pladser for 88 mill. kr. og drift af pasningsstilbud for ca. 46 mill. kr., og dette, skal man være opmærksom på, er alene for at bevare pasningsgarantien på ca. 12 måneder i gennemsnit. I øjeblikket har vi denne garanti i gennemsnit over året, selv om der kan være forskel fra bydel til bydel. Men for at beholde pasningsgarantien og eventuelt udvide den kræver den med det stadig stigende børnetal en indsats også i de kommende år.

Desværre har vi problemer med at finde egnede grunde og bygninger til nye pladser. Der er jo det, at der er mange af grundene, der er meget forurenede i byen, og når vi endelig finder nogle grunde, skal de renses op, og det fordyrer også byggeriet. Andre steder kan vi ikke få daginstitutionspladser, hvad skal vi sige, nede ved jorden, men oppe i højden, og det er altså ikke altid, det er så smart at have børnene på de øverste etager. I hvert fald er de nødt til at have en elevator, hvis de skal ned med alle de små børn.

I øvrigt har vi jo et problem fælles med Bygge og Teknik, fordi hver gang der skal bygges nye institutioner, så er der problemer med manglende parkeringspladser, hvor vi bliver spurgt, om friarealet til institutionen kan beskæres. I sidste uge var det Sigurdsgade, hvor det drejede sig om 2 m<sup>2</sup> for at anlægge 5 parkeringspladser inklusive tilkørselsareal. Det er et problem, som er alvorligt, og jeg mener, vi skal have klaret det af. Vi kan ikke have den diskussion hver gang. Jeg håber så, vi i det fælles møde, som vi har bedt om i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, kan få en fornuftig ordening også for fremtiden.

Det er vigtigt også i de kommende år for børnefamilierne, for forældrene at vide, at der er pasning, og også hvornår der er pasning til deres børn. Hvis vi i 2001 vil ned på 11 måneder, så skal der ca. 1.000 ekstra pladser til. Hvis pasningsgarantien over en 5 års periode skal nedsættes til 6 måneder, koster det flere hundrede millioner kroner.

Jeg har bemærket, at et af de få forslag, som SF kom med i budgetordførertalen, var, at pasningsgarantien skulle nedsættes til 6 måneder. Det tror jeg, der er mange, der gerne vil, men man skal være opmærksom på, at det koster utroligt mange penge, og det må vi så veje

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

op i forhold til så mange andre ting, om det er 6 måneder, vi skal have pasningsgarantien på. I hvert fald kan det ikke klares, hvis vi ønsker traditionelle pasningstilbud.

Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at vi i de sidste 5 år har oprettet 5.900 pladser. Jeg tror somme tider både nogle af politikerne og nogle af københavnernes glemmer, at der trods alt er sket noget på området.

Venstres budgetordfører anker over, at der kun er få private børnepasningsinstitutioner og ca. 1.000 offentlige og omtaler i den anledning frihed til forskellighed. Jeg synes nu nok, vi i de seneste år har givet flere frie valgmuligheder. Alt er selvfølgelig ikke privat, og det skal det heller ikke være.

Jeg skal gøre opmærksom på, at Socialdemokratiet sidste år var med til at søge dispensation fra Socialministeriet til et 3-årigt forsøg, som i øvrigt nu er blevet udvidet, med adgang til privat pasning fra barnet er et halvt år, og som de fleste ved, har vi fået den dispensation og er i fuld gang med forsøget.

Der er også lavet en tilfredshedsundersøgelse, som viste 97 pct.s tilfredshed med ordningen, og det er jo noget, man kan forstå. Jeg kan også forstå, at Martin Geertsens gerne ser undersøgelsen gentaget en gang om året. Nu har vi jo lige sluttet den første undersøgelse, og det koster jo penge, hver gang vi skal have en ny undersøgelse, men vi kan da kun være positive over for, at vi en gang imellem tager det op og vurderer det.

Til borgmester Søren Pinds sammenligning med tidligere tiders skoproduktion i Sovjetunionen må jeg sige, at det finder jeg fuldstændig irrelevant.

Venstre oplyser videre, at VKR i næste uge – det er så denne uge – vil fremlægge finansierede forslag, der bl.a. vil gøre hverdagen friere og skaffe yderligere pasning.

Jeg ser med interesse frem til, hvad forslaget konkret går ud på, men skal gøre opmærksom på, at præmisserne/betingelserne ikke er ligegyldige. Det er måske øget anvendelse af udbud og privatisering samt yderligere fleksibilitet i børnepasningen, som jeg ved, at der står i Venstres program.

Martin Geertsens nævnte her i aften, hvordan verden på dette område ser ud med Venstres øjne, men det varslede forslag kunne jeg ikke skimte i dette. Paletten skal være endnu bredere, ikke kun traditionelle tilbud, men er det ikke det, vi allerede har gjort de sidste 2 år, Martin Geertsens? Socialdemokratiet har da også vist, at vi er med på nytænkning. Og så skal jeg i øvrigt sige til Martin Geertsens, at jeg er enig i, at kvalitet ikke er ligegyldig.

Som overborgmesteren også nævnte i sin budgettale, er Socialdemokratiet indstillet på at prioritere dagpasningsområdet. Ventelisten skal ned, og pasningsgarantien skal sikres. Det er klart nok, så det kan enhver forstå.

Det er da også rigtigt, at overborgmesteren er meget optaget af handicapområdet. Det er de øvrige medlemmer af Socialdemokratiet herinde i øvrigt også.

De fleste områder inden for Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har behov for aktivtidsudvidelser og flere penge. Desværre er det umuligt at komme ind på alle områderne. Så var I alle sammen gået hjem, tror jeg. Men jeg tager bare et enkelt. I øvrigt er de nævnt i budgetforslaget, som Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget langt hen ad vejen er meget enig i.

Et af de mange områder, som jeg vil pege på, er de udviklingshæmmede. På området er der vedtaget en udviklingsplan over 5 år, som bl.a. indebærer hjemtagning af københavnere fra Københavns Amt, som selv skal bruge pladserne. København må således stadig købe 527 dagtilbud i andre amter, og prisen er ikke blevet billigere. Tværtimod er det blevet dyrere for os. Til gengæld køber Københavns Amt kun 64 pladser i København.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Vi har jo tidligere besluttet, vi skal have tømt Spaniensgade på Amager, det byggeri, der er ved at falde sammen derude. I år der har vi så bygget i Thomas Laubsgade på Østerbro, og på det sidste møde i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget principgodkendte vi 50 pladser til udviklingshæmmede voksne ude på Musvågevej/Glentevej i Nordvestkvarteret. Når disse pladser er færdige, så skulle Spaniensgade også være tømt. Hvis der er nogle, der ikke ved det, så er ejendommen altså ikke Københavns Kommunes, så hvad der videre skal ske med den, ved vi ikke. Men der er i det hele taget stadig behov for nye boliger til både bofællesskaber og dagtilbud, og det gælder i øvrigt også til psykisk syge.

I København har vi igennem flere år haft forskellige projekter inden for det sociale område, hvor Socialministeriet har afsat penge. Fint nok, udmærkede projekter, men efter et par år, hvor finansieringen gradvis nedsættes, bortfalder denne helt, og Københavns Kommune må så tage stilling til, om projektet skal fortsætte eller lukke. Der er desværre ikke økonomi til at videreføre alle. De projekter, man ikke kan videreføre, medfører desværre altid, at vi bliver meget upopulære i Københavns Kommune.

På kultur- og fritidsområdet nævnte både overborgmesteren og CD samarbejdet mellem kommunen, idrætsklubber, erhverv og andre. Jeg tror, det er ganske vigtigt, at det er et område, man skal se noget mere på.

Jens Kjær har opfordret Socialdemokratiet til at tænke, og det vil jeg sige, det gør vi hele tiden, men jeg kunne måske opfordre mange andre til at tænke hurtigt, så der også kunne ske noget, jeg synes, det går lidt langsomt, og ikke kun tænke, men også bevilge nogle penge til området.

Der er stor efterspørgsel efter og brug af vore idrætsanlæg, det giver tilsvarende stor nedslidning af anlæggene. I forvejen ved alle jo, fordi der har været en undersøgelse fra 1997, at København i forhold til de andre store byer i Danmark, altså Århus, Odense og Ålborg, er betydeligt bagud. Og jeg tror, at hvis man går ind og ser på tallene i dag, vil man se, at vi er kommet endnu mere bagud.

Men selv om alt ikke er helt, som vi kunne ønske det, så sker der dog spændende initiativer i København. Man kan f.eks. se på Boldklubben Skjolds initiativ, hvor de den 1. august startede projektet Idrætsfritidsklubben Skjolds overbygning på idrætsfritidshjemmet. Og så var der første spadestik til Bevægelseshuset i Valby Idrætspark.

Jeg er derfor meget glad ved at konstatere, at de forskellige partier næsten alle henviser til, at området skal

styrkes, og det kan vel heller ikke undre nogen, at det er det samme, som Kultur- og Fritidsudvalget har taget højde for i budgetforslaget. Heri indgår også renovering og vedligeholdelse af bestående haller, anlæg og baner, for det er ikke nok at bygge nyt, der skal altså også penge til de gamle anlæg, og det halter gevaldigt.

I øvrigt skal jeg henvise til udvalgets ønskeliste, hvoraf problemerne fremgår.

Til slut vil jeg sige, at jeg håber ikke, at det kun er ord fra de forskellige budgetordførere, men at man også i forhandlingerne vil være indstillet på at bevilge penge til idrætsområdet. Jeg mener, det er et af de områder, der er meget forsømt i København.

**Marie Jeppesen (Ø):** Nogle vil sikkert sige, at i år er der ikke de store problemer i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets budget, problemer i at få det til at hænge sammen.

På baggrund af den store besparelse i ét hug på daginstitutionerne sidste år er der blevet skabt en privat lille omstillingspulje i forvaltningen med udvalgets vidende og med flertallets



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

accept. Jeg mener, at det var som at tisse i bukserne, og selv om det ikke er blevet helt koldt lige med det samme, så kommer det snigende, især til næste år, hvis altså politikken om at spare 2 pct. på lønsummen skal fastholdes igen. Så er det nemlig slut med den private pulje i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Hvad der også har bidraget til at få et budget til at hænge sammen i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, er, at der fra staten er tilflydt Københavns Kommune ca. 57 mill. kr. i integrationsstøtte. En del af disse penge er selvfølgelig anvendt til integration af etniske minoriteter, men pengene er også brugt på at supplere den slunkne kasse, således at det hedder sig, at selvfølgelig bruges pengene på integration, men da det er en almen opgave i forvaltningen, så beder vi også lige om at få lavet noget andet end det for de samme penge, f.eks. på børneanbringelsesområdet og på hjemløseområdet.

Om kort tid tager københavnerne stilling til, om vi skal etablere bydelsråd i hele byen. Uanset hvad udfaldet bliver, er der et flertal herinde for, at der skal etableres servicecentre i hver bydel. Borgerne skal kunne serviceres nemt og hurtigt i deres egen bydel er argumentet, og det uanset hvilken ydelse der er behov for. Det lyder da fint og flot. Men faktisk kan borgerne allerede godt finde ud af, hvor de skal henvende sig, også når det er centrale formål såsom skat eller personregistrering, de har behov for at få behandlet. Der er dygtige medarbejdere i centrale kontorer placeret i centrum, hvis speciale det er at vejlede borgerne i disse specifikke spørgsmål.

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen har lige været igennem en kæmpemæssig omstrukturering af hele forvaltningen. Især de decentrale led er blevet berørt hårdt af den her omstrukturering. Jeg tør slet ikke tænke på, hvad der vil ske, hvis vi atter en gang siger »omstrukturering« til disse medarbejdere, hvis de skal indgå i et servicecenter, hvor det ikke kun er sociale ydelser, der skal vejledes i, men et sted, hvor borgere henvender sig med alskens spørgsmål.

Jeg mener, det er urimeligt, at vore medarbejdere ikke får en mulighed for at komme sig nu og stabilisere arbejdet i lokalcentrene, der i forvejen er alt for hårdt trængt. Mange medarbejdere flygter ud af de københavnske lokalcentre, fordi arbejdsbyrden er alt for stor. Vore ansatte sidder tilmed og fører journaler på papir og gemmer dem i arkivskuffer. Det er altså bare for gammeldags.

Igen i år har Enhedslisten stillet et krav om, at der sættes penge af til opnormering i lokalcentrene. Mange steder er det kommunens ansigt over for borgerne. Det nytter ikke noget, at den service, vi giver, er for ringe, fordi der ikke er penge til at ansætte tilstrækkeligt personale.

Overborgmesteren har tidligt i år været ude med, at nu skal der arbejdes på pasningsgaranti af de københavnske børn. Det er vi også i Enhedslisten glade for at høre. Vi mener også, at de københavnske børn skal have retten til anstændig pasning.

Undersøgelsen af privat børnepasning er rosende omtalt i flere af budgetordførernes taler. De påstår, at undersøgelsen fortæller, at de københavnske forældre er glade for ordningen. Jeg tror nu mere, de har læst undersøgelsen, som en vis herre læser Bibelen. Af de forældre, der bruger ordningen, siger de fleste, 97 pct., at de er glade for ordningen, men at de hellere vil have en daginstitutionsplads. Læser man lidt længere ned og også giver sig tid til at læse diagrammerne i undersøgelsen, kan man se, at på Amager, hvor der næsten er pladsgaranti, børnene får ofte tilbudt daginstitutionsplads, når de er ca. 7 måneder gamle, ja, der bruges ord-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

ningen overhovedet ikke, men forældrene har mulighed for det. De vil altså hellere have deres børn i daginstitution.

Derudover vil jeg gerne sige til Martin Geertsen, at de årgange, som står over for at skulle ud på arbejdsmarkedet i de kommende år, er meget små, de kan vælge og vrage blandt job, og så tror jeg ikke, at et job som ung pige i huset er særlig attraktivt.

Nej, hvis vi skal gøre noget effektivt og positivt for børnepasningen her i København, er jeg overbevist om, at forældrene selvfølgelig allerhelst vil have en daginstitutionsplads til deres børn, og skal de vente på den, vil de allerhelst selv passe deres børn. Derfor må vi genindføre tilskuddet til forældre på børnepasningsorlov. Det vil være en løsning, som langt de fleste forældre vil være glade for, og en model til at passe mange børn på tilfredsstillende vilkår for både forældre og for os som ansvarlige politikere.

Til Venstre kan jeg sige, at også her gælder »pengene følger barnet og familien«-princippet, bare på nogle bedre vilkår, end vi tilbyder på nuværende tidspunkt.

Sidste års forligspartier havde ingen skrupler over at skære ned på den kvalitet, som vi vil tilbyde de københavnske børn, når de passes. Selvforvaltning betød, at det var forældrebestyrelserne, der sammen med personalet selv skulle bestemme, hvor pengene skulle spares. Brugere skulle selv vurdere, hvor det kom til at gøre mindst ondt. Langt de fleste valgte så at spare på kolonien og på maden, og spare skulle de jo.

Nu skal mange vuggestuebørn selv medbringe mad. Intet er så galt, at det ikke er godt for noget, siger et gammelt ordsprog. Her kan det bruges, fordi man skal være godt og vel et år for at kunne tygge rugbrød, hvad de fleste madpakker består af. Men så er det jo også heldigt, at børnene mange steder er op mod 18 måneder, inden de med en madpakke i hånden bliver sendt i vuggestuen.

Enhedslisten vil gerne tilbageføre den besparelse, som daginstitutionerne blev udsat for sidste år. De små børn skal tilbydes mad, som de kan spise i daginstitutionen, og de lidt større børn skal have mulighed for at tilbringe lidt tid hvert år i luft, der er renere end det, vi kan tilbyde her i byen, hovedsagelig på grund af forurening fra en stadig stigende trafikmængde. Der er meget lang vej igen, før København kan kaldes en børnefamilievenlig by, sådan som en del af budgetordførerne i torsdags lagde vægt på, at det skulle vi udvikle os til.

Venstre snakkede om kvalitet og kvalitetskontrol. Kvalitetskontrol og offentlighed om daginstitutionernes virke mener jeg allerede vi har i form af de årsplaner, som daginstitutionerne hvert år udarbejder og evaluerer efterfølgende, hvilket vi som politisk udvalg også stiller krav om, at de skal gøre.

Vi har i København nogle gevaldige problemer for børn på anbringelsesområdet. Det medfører, at der efter al sandsynlighed fjernes for få børn i København. Det lyder nok som en underlig snak i manges ører, og mit personlige udgangspunkt er da også, at børn skal være hos deres forældre. Men er familien så langt ude, at det er nødvendigt at anbringe barnet uden for hjemmet, så skal det ikke være pengene, der forhindrer det.

Der kan f.eks. være misbrugsproblemer hos forældrene eller en psykisk syg forælder, for hvem det kan være umådelig svært at tage sig af sit barn. Det kan medføre, at barnet bliver omsorgssvigtet, hvilket igen medfører tidligt skadede børn. Et barn med en tidlig skade er umådelig svært at rette op på. Og en meget stor forudsætning for, at det lykkes, er, at barnet bliver anbragt et sted uden for eget hjem med nogle omsorgsfulde, forstående og professionelle voksne til at hjælpe barnet.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Det er vigtigt, at også en familie, hvor børnene er anbragt, kommer i en eller anden form for behandling, for hvordan skal forældrene ellers lære, hvordan de skal opfostre deres børn? I enhver anbringelsessag skal der arbejdes på hjembringelse af barnet, siger loven. Derfor er det også umådelig vigtigt, at dette område prioriteres. Enhedslisten har i sit budgetforslag foreslået, at der sættes penge af til dette område. Pengene skal kunne bruges til anbringelse, men også til efterværn.

Hvad skal der ske med børnene, når de ikke længere er anbragt, fordi de er for gamle eller fordi det vurderes, at forældrene igen kan varetage barnets tarv tilfredsstillende? Men ingen anbringelse forbigås, uden at den sætter sig spor i hele familien. Derfor er det også vigtigt, at der er penge til at støtte disse familier med forskellige former for efterværn efter en anbringelse eller allerbedst til, at en anbringelse kan forebygges.

Det har vist sig, at et sted, hvor der åbenbart har været penge nok, og oven i købet for mange penge, i København, er i Center for Aktivering og Beskæftigelse, herefter kaldet CAB. Af en eller anden grund skal københavnere udsættes for tvangsaktivering, og selv om centret garanteret har gjort sit bedste, så er det ikke lykkedes at bruge alle de penge, som politikerne har sat af til at tvangsaktivere arbejdsløse medborgere for.

Jeg har tidligere fra denne talerstol sagt, at lige netop CAB er et sted, hvor man for min skyld gerne må spare, bare pengene bruges på at skabe ordinære job. Det kniber også med at skaffe folk til de projekter, som CAB står for. I Den Brune Kødby er renoveringen ikke gået så hurtigt, fordi det har knebet med at skaffe folk, der er kvalificeret nok til at tvangsaktivere dem med at reovere bygninger.

Vi er nået ned til den gruppe af arbejdsløse i København, som kaldes »tungt aktiverbare« eller folk med andre problemer end arbejdsløshed. Det går nemlig godt i København. Det er sikkert rigtigt. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor vi så skal spare så meget hele tiden. Det ville da være meget bedre, frem for at bruge så mange penge på CAB, at bruge nogle penge på at opnormere, altså ansætte mere personale i vores daginstitutioner eller i døgninstitutionerne, for slet ikke at tale om hjemmeplejen, på plejehjemmene eller på hospitalerne. Lad os gøre passive penge aktive, lad borgernes livskvalitet stige, ikke alene de arbejdsløses, men også børnenes, de ældres og de syges.

Jo flere vi har i arbejde, jo flere penge får vi i kommunekassen i form af øgede skatter. Beregninger har faktisk vist, at det ikke koster ret meget mere at ansætte folk i ordinære job med en løn til at leve af, frem for på særlige ordninger med løn til det personale, som skal stå for aktiveringen.

Sidste års finanslov åbnede mulighed for at gøre det billigere at få flere i arbejde på vilkår, der næsten ligner det ordinære arbejdsmarkeds vilkår. Der er tilskud til at ansætte folk på over 48 år i servicejob, et tilskud på 100.000 kr., og det er lige før tilbuddet er: Tag 2 – betal for 1. Jeg mener, det er et tilbud, vi skal gøre mere ud af at bruge her i vores kommune.

I Enhedslistens budgetforslag har vi sparet på CAB. Desværre må vi også gøre en dyd af nødvendigheden og bruge pengene på andre områder end på jobskabelse. Så kan man jo nok sige, at en øget service i lokalcentrene og på anbringelsesområdet burde være jobskabende. Jeg kan forsikre Hanne Nielsen om, at vi ikke tager det hele fra CAB, men vi tager nogle af pengene.

Psykisk syge misbrugere og hjemløse har jeg endnu ikke sagt så meget om, og jeg vælger at tage det hele under ét og sige noget generelt.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Det er bestemt ikke et område, der er problemløst at beskæftige sig med, heller ikke i budgetsammenhæng. Omstillingsplanen for hjemløseområdet er sat i værk. Fra mange sider, også fra skeptikere, da planen blev udarbejdet, lyder det, at det går godt, at tilbuddet på nogle områder er blevet bedre end det, vi havde før.

Det ændrer ikke på, at vi har skåret ned på antallet af tilbud i en tid, hvor der i forvejen er mangel på boliger i København. Så det er ikke givet, at alle, der er klar til at bo i egen bolig, også har fået et tilbud om en bolig. Vinteren står for døren, og det vil vise sig, om omstillingsplanen er bæredygtig.

Vi har i årets løb udarbejdet en sektorplan for området for psykisk syge. Her er det også et problem med boligmangel i København. Der er p.t. indlagt ca. 100 patienter på Sankt Hans Hospital, som er parat til udskrivelse, hvis der altså var et tilbud at udskrive dem til. Det vil givetvis være billigere, at disse mennesker boede i et bofællesskab eller i egen bolig, frem for at vi opbevarer dem på et hospital. Hertil kommer de menneskelige omkostninger ved at være indlagt så længe på et hospital uden egentlig at have et behov for det. Der er begrænsninger i et liv på hospitalet frem for i egen bolig.

Det er forsøgt i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets budgetforslag at tilgodese en rimelig fordeling af væresteder i alle byområder, således at der i hver bydel er et tilbud om væresteder til psykisk syge eller til hjemløse.

På stofafhængighedsområdet er der etableret rådgivningscentre rundt om i byen. Det har absolut ikke været problemløst. De fleste københavnere vil gerne hjælpe og mener, at der skal være et tilbud om hjælp, men det skal ikke være i deres naboejendom, ej heller for synligt, at nogle mennesker har disse problemer.

Det 5. ambulatorium og rådgivningscenter er under etablering under samme tag. Det blev ikke de mest optimale vilkår, vi fik skabt ved at løse problemerne på denne måde, men det var det muliges kunst, og det lever vi så med.

Men jeg er da enig med Venstre i, at det er da et område, vi skal kigge i kortene, om vi har fået nok for vores penge med entreprisepuljen, for hvilken vi køber behandling i private foranstaltninger, eller om vi kan få mere og bedre behandling ved at gøre det selv.

Enhedslisten er parat til at indgå i et samarbejde om at få et budget også for disse såkaldte svage grupper, som rummer alt fra børnene til de arbejdsløse, til at hænge sammen. Vi har finansieret vores forslag, men vi har desværre ikke kunnet gøre det, uden at der må ske en skattestigning i København. Det mener vi, at vi kan stå inde for, fordi vi mener, det er en måde at løse nogle finansieringsproblemer på, men at forudsætningen også er en bedre service til københavnere.

**Louise Frevert (O):** Ja, så står vi her igen, den samme procedure hvert år, og jeg er sikker på, at mange af jer her i salen har stillet det samme spørgsmål, som jeg stiller mig selv hvert år, nemlig om det overhovedet har en mission, eller om det parlamentariske grundlag i virkeligheden er blevet ødelagt. I mørke stunder kan man hælde til den teori, men som den optimistiske og positive sjæl jeg er, vil jeg helst blive ved med at bevare troen på, at man som folkevalgt indgår i et demokrati og dermed kan have indflydelse.

I budgetordførernes taler var det i år en yderst yndet indledning at starte med at citere et vers fra en sang, og de 11 mænd syntes åbenbart, at ved at bidrage til underholdningen på denne måde ville det blive mere spiseligt at sluge deres budgetvisioner eller, skal vi sige, mangel på samme, netop ved at sætte musik til.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Jeg tror dog ikke, at vælgerne er så naive, at de lader sig spise af med det. Men man bliver noget bekymret over denne fremgangsmåde, for pludselig har vi tilstande, som da det gamle romerske rige var ved at gå sin undergang i møde. Den store kejser Nero sagde: Giv folket brød og skuespil. Hermed havde Nero klaret sig fri fra undergangstruslen, men det var kun en stakket glæde.

Overborgmesteren har gang på gang fremturet med, at det aldrig har gået bedre i København. Jeg må dog medgive ham, at Københavns økonomi ikke har været bedre i mange år, men de tikkende bomber ligger godt placeret rundt omkring i byen. Vi har Mjølnerparken, som på et tidspunkt vil eksplodere, hvis vi ikke gør noget ved integrationsproblemerne nu. Vi har hele Nordvestkvarteret, ligeledes med et integrationsproblem, som vi ikke kan sidde overhørigt.

Vi har alt for længe været berøringsangst og skullet være så frygtelig politisk korrekte, at vi nu har opnået et samfundsmæssigt problem, der næsten er uoverskueligt. Alene i den københavnske folkeskole er der gennemsnitlig 28 pct. indvandrerbørn, og på nogle skoler er der op til 85 pct. indvandrerbørn i hver klasse.

Jeg har i øvrigt med interesse genlæst forvaltningens mål, hvor jeg skal nævne to, som alle kan være enige om.

Det er nævnt, at skoler og institutioner skal sikres det bedst mulige grundlag for at løse deres opgaver, og at indsatsen om de fysiske rammer styrkes, således at brugerne og de ansatte oplever et tilfredsstillende fysisk miljø. Vi mener, at for at sikre skoler og institutioner det bedste grundlag må vi bruge nogle af pengene helt anderledes. Og det er unødvendigt at sige, at det er eleverne og kursisterne, vi vil være med til at sikre bedre forhold. Vi mener, at det først og fremmest gælder om at få udskiftet gamle og forældede undervisningsmidler. Vi har alle læst om, hvorledes man har skullet deles om bøgerne i to klasser, og at man får lasede og overstregede bøger.

Det er samtidig nødvendigt, at der gives penge, og endda rigtig mange penge, til IT. Det er en af mulighederne for at sikre, at dagens elever og kursister kan forberede sig bedre til videreuddannelse og forbedre deres muligheder for at få mere interessante job.

Derfor vil Dansk Folkeparti arbejde for i de kommende forhandlinger om budgettet, at der gives flere penge til undervisningsmidler. Jeg skal nok komme tilbage til, hvor vi kan finde pengene.

Vi mener også, at det er nødvendigt at forbedre forholdene for de handicappede elever. Vi ser en kraftig stigning i antallet af elever, der skal have specialundervisning, og vi hører hele tiden, at bevillingerne halter bagefter. Det er især hos de kontakthæmmede elever, hvor der hele tiden må laves midlertidige løsninger.

Men det mest presserende problem er at finde lokaler til disse elever. Vi har i udvalget fået præsenteret mange overvejelser, men ikke mange konkrete forslag. Her synes jeg, at forvaltningen har svært ved at leve op til sin egen fine målsætning om at give alle skoler det bedst mulige grundlag for at løse deres opgaver.

Det bringer mig ind på et andet af de store problemer, der er på uddannelses- og ungdomsområdet, bygningernes vedligeholdelse – nu kommer den, Per Bregengaard. Uden at svinge mig alt for højt op må jeg sige, at vedligeholdelsen af skolerne er skandaløst dårlig, og så gentager gerne skandaløst dårlig. Desværre går det hvert eneste år, ja hver eneste gang forkert.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Mange års forkert anvendelse af pengene fortsætter. Der er ikke foreslået flere penge til vedligeholdelse, de tidligere års forsømmelser fortsætter. Jeg ved godt, at der på ønskelisten er foreslået penge til vedligeholdelse, men ét er ønsker, noget andet er at se resultaterne. Derfor vil Dansk Folkeparti i de kommende forhandlinger arbejde for flere penge til vedligeholdelse.

Jeg sagde, at vi nok også skal være med til at vise, hvor pengene skal findes, og nu kommer det spændende. Lad mig bare nævne 2 steder.

Det ene er Ungdomsskolen. Jeg har i alle mine år i ungdomsskolebestyrelsen kæmpet for, at vi skal bruge så lidt som overhovedet muligt på de såkaldte festfag, en undervisning, som er fuldkommen overflødig i den sammenhæng, og som i de langt de fleste tilfælde er ren fritidsterapi for deltagerne.

Og det andet område er undervisning for tosprogede. I mange år har vi givet masser af penge til dette område. Nu skal de have undervisning, træning, kald det hvad I vil, i dansk i børnehaven, og der skal være særlige tilbud til dem, der ikke går i børnehaven. Der må da for pokker være et resultat af alle de anstrengelser, så der kan spares i skolen på den samme undervisning, såkaldte træning.

Og så vores helt specielle, særlige torn i øjet i Dansk Folkeparti: Den skatteyderbetalte undervisning i indvandrerens modersmål. De har valgt at bo i Danmark af forskellige grunde. Så må dansk være det sprog, de lærer og kan tale og forstå. Ønsker de, at deres børn skal forstå bedsteforældrenes modersmål, så for min skyld ingen bemærkninger, men det skal ikke ske for skatteyderens penge.

Jeg ved, at det indtil videre ved lov er bestemt, men lad mig gentage: Vi vil alle steder, i Folketinget og i kommunalbestyrelser, bruge kræfter på at få ophævet denne mildest talt urmelige lov. 6 millioner ville besparelsen være her i Københavns Kommune.

I mellemtiden kan vi forøge holdstørrelserne og dér spare så meget som muligt. Det kan også være, at mange vil få et klarsyn, efter at en ny amerikansk rapport fastslår, at modersmålsundervisning er en hæmsko for indlæring af det primære sprog. Hvis der er nogle, der er interesseret, har jeg faktisk undersøgelsen nede på bordet, og jeg kan udlevere en kopi af den. Som sagt synes jeg, at pengene igennem en række år er brugt forkert. Det vil vi som nævnt gerne være med til at rette op på.

Men der er da også en række punkter i dette års budgetforslag, vi kan støtte. Et meget glædeligt punkt er forøgelsen af undervisningstiden i indskoling og den opbakning, der er til denne forøgelse, der skal bruges til mere bevægelsestid og idræt.

I mange år har psykologer og læger peget på, at der er en direkte forbindelse mellem børnenes motorik og deres lyst og evne til at lære. Først nu er der gudskelov kommet den nødvendige vilje til at gøre noget ved det. Jeg skal ikke, og udvalget skal heller ikke og heller ikke Borgerrepræsentation være overdommer om, hvordan det skal gøres. Jeg er sikker på at skoler, fritidshjem og skolefritidsordninger meget gerne vil samarbejde med eksisterende idrætsklubber og vil kunne finde ud af lokalt, hvordan dette skal gennemføres.

Det vigtigste er, at det besluttet, at hver eneste dag skal børnene have en planlagt idrætstid/bevægelsestid indendørs eller udendørs, det er hip som hap, og meget gerne i et samarbejde mellem skole og fritidshjem/fritidsordning. Det ser vi frem til og vil betragte som en af de største pædagogiske forbedringer, der er sket i mange, mange år.

Vi ser også med tilfredshed, at det er lykkedes at fastholde den flerårige forbedring for eleverne med hensyn til betjening af skolepsykologerne.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Dansk Folkeparti går som sagt meget gerne ind i et konstruktivt samarbejde om at give elever og kursister det bedst mulige grundlag for deres uddannelse og for gennem en anderledes brug af pengene at gøre dette muligt.

Et andet område, som har været min kæphest i mange år, er dansk for voksne indvandrede, som har skabt mange, lad os så sige penible situationer i forvaltningen. Nu sidder jeg som bekendt i både Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og i Uddannelses- og Ungdomsudvalget. Man kunne jo overveje, om man ikke skulle gå ind og se på området og undersøge, om det egentlig er den rigtige måde, man har fordelt indsatsen på, eller sagt på en anden måde: Der er flere og flere, der er omfattet af integrationsloven, som henhører under familie- og arbejdsmarkedsforvaltningen. Derfor burde man nok gå ind og se på en anden finansierings- og styringsmodel, end man har på nuværende tidspunkt.

Dansk Folkeparti er dog glad for, at der er kommet en ny finansieringsform, for det kunne jo være, at der for en gangs skyld ikke vil være det sædvanlige økonomiske rod inden for området.

De boligsociale forhold er nu heller ikke for muntre i København. Der er ikke boliger nok til alle, og uanset hvordan overborgmesteren vender og drejer det i sit nye debatoplæg, »Boliger for alle, Boligpolitisk Strategiplan«, så er visionen ikke større, end at der stadig ikke vil blive tilført mere end 1.000 boliger pr. år til København. Sådan har det været siden 1984, og det kan ikke være rigtigt. Selv om man har sammenlagt boliger og har bygget nyt, så er det et faktum, at der ikke er kvadratmeter nok i byen. København skal og bør have flere lejligheder. Der skal bygges flere ungdomsboliger. Vi skal ikke være en provinsby, for hvis vi skal leve op til internationale standarder, skal vi følge med udviklingen og skal kunne tilbyde vores borgere en bred vifte af boligtilbud, der opfylder alles behov. Det er store ambitioner, men det kan sagtens lade sig gøre, hvis forenede kræfter arbejder på sagen.

Nu er det jo ikke gjort med gode boliger alene. Hvis vi skal have gode skatteydere, skal der også være parkeringsmuligheder, og hvis vi skal blive ved med at have gode skatteborgere i København, må og skal den psykologisk nedbrydende parkeringsordning revideres. Det er nok den værste svinestreg, der endnu er blevet lavet over for de københavnske borgere, godt anført med Socialdemokratiet i spidsen. Den parkeringsordning har også afstedkommet, at Rigshospitalet snart er ved at være affolket for personale.

Det er ganske forståeligt, at nogle mennesker bliver nødt til at tage deres bil med på arbejde, hvis de har akavede arbejdstider eller har valgt et specielt sted at arbejde, fordi det er interessant og spændende. Så kan det da ikke være rigtigt, at det skal umuliggøres på grund af, at der tilfældigvis ikke er parkeringspladser nok.

HS er ved at få et gevaldigt problem på nakken, for ikke alene valfarter læger og sygeplejersker fra Rigshospitalet over i andre stillinger, nej, de stillinger, der bliver forladt, er der ikke nogen ansøgere til. Hvor langt har man tænkt sig at gå for at forringe sygehusvæsenet? Hvor hurtigt skal personalet løbe? De kan ikke løbe hurtigere. Oven i dette er der nu indarbejdet en besparelse på 98 millioner i budgetterne, og uanset hvordan man vender og drejer denne situation, så er der tale om en decideret besparelse.

Den fiflen rundt med tal, som HS har været god til i årevis, er Dansk Folkeparti og mange andre trætte af. Jeg tror, at smertegrænsen er ved at være nået, og det er på tide at omlægge hospitalsvæsenet. Det er selvfølgelig ikke noget, der sker fra dag til dag, og det er desværre heller ikke noget, der kan ordnes i kommunalt regi, men vi er mange, der ønsker at have statsstyrede hospitaler for at få orden i tingene og for at få et højere professionelt niveau.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

En hovedstad er jo en magnet for alle kategorier i befolkningen, og København tiltrækker via byens aktiviteter også en masse grupper af mennesker, som er hårdt ramt både psykisk og socialt. Der er blevet vedtaget en omstillingsplan for hjemløse, men som situationen ser ud nu, når man kigger sig rundt i gadebilledet, viser det tydeligt, at der stadig kommer flere og flere skæve eksistenser, og at det bliver mere og mere vanskeligt at finde steder, hvor de kan være. Vi mangler bofællesskaber til psykisk syge og hjemløse. Der er blevet sparet på psykiatrien. Det er nok den største fadæse, der er sket. Den skal have tilført nye ressourcer og midler, og hvordan fremskaffes så disse?

Lad os gå ind og kigge på budgettet i Kultur- og Fritidsforvaltningen. Der er en konto, som man uden at blinke kan gå ind og skære på, nemlig folkeoplysningsområdet. Jeg er sikker på, at det ikke kommer bag på nogen i denne forsamling. I Københavns Kommune bliver der brugt 150 mill. kr. til folkeoplysende virksomhed. Heri er selvfølgelig indbefattet lokaletilskud, men man kan snildt skære 100 mill. kr. af denne konto, og flytte over til mere socialgivtige områder.

Det er også rystende at kunne notere sig, at hovedstadsområdet i offentlige udgifter ligger 31 kr. dyrere pr. indbygger end resten af landet, når det drejer sig om udgifter til museer, teatre, kultur m.v. I København bruges 110 kr. pr. indbygger, resten af landet bruger i gennemsnit 79 kr. pr. indbygger. Et lille hurtigt regnestykke giver rask væk 15 mill., hvis man ganger 491.000 indbyggere i København med de 31 kr. pr. indbygger, der bliver brugt til kulturelle formål.

Lad os så gå ind og kigge på andre kulturelle udgifter i øvrigt i 1999 pr. indbygger såsom sport og fritidsudgifter. Der ligger Københavns Kommune på 1.058 kroner i offentlige udgifter. Resten af landet ligger på en gennemsnitspris, der hedder 1.005 kroner. Hvis vi igen ganger differencen på 53 kr. med de 491.000 indbyggere, får vi et magisk tal, der hedder 26 mill. kr. Jeg har selv regnet det ud, ganske utroligt. Så alt i alt har jeg nu sparet næsten 150 mill. kr. Ergo har vi nu et overskud på 150 mill., så vi i virkeligheden kan give København det sociale løft, som København fortjener.

Det kan selvfølgelig kun lade sig gøre, hvis København forbliver en hel by. Bydelsråd kan kun frustrere og forvirre folk. Det skindemokrati, som Socialdemokraterne og andre partier her vil pådutte befolkningen med den lette løsning, som de har givet udtryk for nu, er hverken fugl eller fisk.

Derfor vil Dansk Folkeparti ikke undlade at bruge enhver lejlighed til at gøre opmærksom på, at man bør stemme nej til bydelsrådene den 28. september, for det skulle jo helst ikke gå som med det romerske rige, der til sidst fik nok, og den romerske civilisation fik set sit endeligt.

**Sif Holst Pedersen (A):** Og så er det så kommet, dette nye årtusinde. Hvilke forventninger har vi ikke stillet, hvilken frygt har vi ikke haft, og dog går livet fortsat sin vante gang, mennesker fødes, og mennesker dør. Vi fortsætter ned ad den store flod så uforanderlig og dog så stærk en kraft, at intet kan modstå den.

Dette nye årtusinde rummer nye muligheder. Vi fjerner os længere og længere fra fabriksarbejdernes fysiske hårde slid og bevæger os mod et samfund, hvor hjernen skal slide hver dag og hele livet.

Og hvilke muligheder rummer denne by ikke? F.eks. kan alle handicappede nu bidrage på lige fod med resten af samfundet – ja måske kan vi endda bidrage med mere, eftersom vi er så



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

fokuserede på hjernen som force. Og vi politikere ser da mulighederne og noget af det, vi skal gøre: Færre på førtidspension, fine nye handicapcentre og ikke mindst den uovertrufne handicapkørsel.

Men, mine ærede kollegaer, vi har lang vej endnu. Skal vi for alvor inddrage den ressource, som handicappede udgør i vores by, kræver det en gennemgribende indsats over for såvel fysiske områder som hjem, arbejdspladser, fortove, kantsten, trappetrin og muligheder for transport som over for selve vores tankegang.

For vi skal for alvor anerkende, at handicappede ikke er nogle små, svage stakler, vi endelig ikke må overbelaste med arbejdsopgaver, og som vi hellere må finde et eller andet hygge-nusse-job til, så de ikke går i socialt forfald, men at handicappede er en ressource så stor, at de penge, vi investerer i denne udvikling, kommer tifold tilbage.

Og handicapproblematikken er kun en start, for der er efterhånden flere og flere grupper i denne vores fine by, vi lader hen i uvished, indvandrere, ældre, psykisk syge, arbejdsløse uden uddannelse. Listen bliver længere og længere, for hvert år der går. Listen bliver længere for hver gang vi fortsætter, som om årtusindskiftet ikke har fundet sted, som om ingen forandringer er sket for vores by.

På den ene side forlanger vi, at alle i byen bidrager aktivt til denne vores fælles by. På den anden side giver vi dem aldrig de reelle muligheder, de reelle vilkår. Vi bidrager med lidt håndører til kurser, dagtilbud og hvad vi ellers kan finde på. Men at sikre dem reelt lige muligheder ...

Og dette er så den by, vi har i dag. Vi lapper, ja, vi gør det bedste, vi har lært hjemmefra. Vi må til at lære noget nyt, vi må til at få øje på nogle nye stier, nye veje, nye fremgangsmåder. Hvem kunne være bedre til at vise os disse, end netop de mennesker, som vi i dag ikke inddrager, og hvis ressourcer vi har så alvorligt brug for?

Ærede kollegaer. Åbn jeres øjne og jeres sind og lad os sammen forme denne by, så vores børn og deres børn kan trives. Lad os skabe en mulighedernes by ved hjælp af alle vores ressourcer.

2. næstformand (**Bente Frost**): Tak til Sif Holst, og så er det Martin Günter. Jeg gør opmærksom på, at efter Martin Günter er det Else Iversen, som taler på vegne af Hellen Hedemann, som er sygemeldt.

**Martin Günter (F)**: Det kan være, jeg blander lidt det ind også ...

2. næstformand (**Bente Frost**): Det er den besked, jeg har fået.

**Martin Günter (F)**: Det er helt i orden.

Selv om der siges adskilligt imellem år og dag fra denne talerstol, så er der dog til stadighed nogle, som mere end andre har evnen til at forbløffe og dermed for så vidt også at bluffe tilhørerne.

Jeg mener, at det mest forbløffende indlæg ved budgetmødet i torsdags var indlægget fra borgmester Søren Pind. Det er længe siden nogen har afleveret så mange sentimentale og platte udsagn heroppefra, udsagn, som på den ene side skulle røre hjerterne, men på den anden side ikke kunne undgå i første omgang at påvirke smilebåndene for dernæst at rejse en indre harme eller vrede.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Jeg skal lige nævne det groveste eksempel. Han siger: Lad os lade forældrene definere, hvilket serviceniveau de ønsker i institutionerne. Søren Pind er nu parat til, siger han, at indgå en kontrakt med forældrene, og her skal de åbenbart have mulighed for selv at definere det ønskede serviceniveau i daginstitutionerne.

Enten er Søren Pind en stor politisk kyniker, eller også har han lært af begivenhederne sidste år, hvor forældrene jo rent faktisk mødte op her i Borgerrepræsentationen og forsøgte at få en kontrakt med Søren Pind om, at der ikke blev skåret ned på daginstitutionerne. Forældrene mødte faktisk op her for at definere, hvilket serviceniveau de ønskede fra institutionerne.

Og hvad gjorde Søren Pind? Han knaldede en kæmpebesparelse i hovedet på dem og fortalte dem dermed, at han nok skulle definere det serviceniveau, som forældrene har brug for. Væk var bespisning, væk var kolonier, væk var fornuftige åbningstider og tilstrækkelig voksenbemanding i institutionerne. Tak for kaffe, Søren Pind, var der nok nogle, der sagde dengang.

SF stiller i år forslag om, at denne besparelse fjernes. Lad os så se, om Venstre vil være med.

Et andet eksempel fra Søren Pinds tale: VKR agter at stille forslag om yderligere midler til hjemmehjælpsområdet og sikring af frit valg. Men hvis det nu ikke er hjælp i eget hjem, de ældre ønsker, men derimod en egnet plads i ældrebolig eller på plejehjem, går Søren Pind så også ind for frit valg? Overhovedet ikke. Søren Pind og hans venner i VKR vil hellere indgå kontrakt med borgmester Peter Martinussen om at nedlægge mange hundrede plejehjemspladser. Kontrakter om at skrue tiden tilbage og genindføre private barnepiger, stuepiger og anden tyendehjælp, det er, hvad Venstre tilbyder. Tak, ikke bare for kaffe, men også for kage, tror jeg de gamle siger.

SF stiller som nævnt af vores sundhedsordfører forslag om en virkelig plejegaranti for de ældre, så vi får de kontraktlidelige partiers ansvarsfølelse at se ... (*Afbrydelser*). Hvad er der nu galt med at være li...?

Søren Pind vil indgå kontrakter med alle københavnere, det var nøgleordet for ham, ikke kun med forældrene og de gamle, men også med børnene og de syge. Og han taler på alle borgerlige partiers vegne, må man forstå. Disse partier står sammen, de står skulder ved skulder. Nu hvor de fuldstændig har mistet jordforbindelsen og dermed kontakten til københavnere, så vil de hellere tilbyde dem noget værdifuldt. I stedet for kontakt tilbyder Søren Pind og hans venner en kontrakt.

Kontakt eller kontrakt. Der er fanden og Søren Pind og Venstre til forskel. Der er tilliden og indfølingen, lydhørheden til forskel. Ærlig kontakt forudsætter vilje til imødekommenhed, evne til forståelse, mod til menneskelighed, hvor man forpligter sig i forhold til hinanden og ikke blot i forhold til nogle ord på et stykke papir. Søren Pinds, Venstres, De Konservatives og måske indtil i aften De Radikales tilbud om kontrakter med udsatte grupper er et middel til at smøge ansvaret af sig, hvis det går galt. Der stod ikke i kontrakten, at borgerne skulle hjælpes lige netop i den situation, vil man sige.

Søren Pind og de borgerlige ønsker ikke mere at være politikere med et personligt ansvar for det, de er valgt til. De vil hellere være købmænd, som sælger en vare i en bestemt mængde til borgerne, og hvis de kan snyde på vægten og i øvrigt stikke lidt fordærvede varer i kurven, så er det i orden, som det også fremgik af deres budgettaler i torsdags. Alt skal sælges.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Et af de vigtigste spørgsmål i forbindelse med budgettet for 2001 er spørgsmålet om, hvorvidt København skal forberedes til bydelsråd i alle bydele. Man kan sige, at dette spørgsmål på behændig vis er lagt uden for denne forsamlings rækkevidde, idet det vil blive afgjort ved en folkeafstemning den 28. september. Det er imidlertid for SF ikke blot et spørgsmål om, hvad der sker den 28. september. Det er også et spørgsmål om, hvordan partierne herinde forholder sig til bydelsråd og den aftale, som er indgået mellem et bredt flertal.

I SF må vi spørge os selv, hvad vi skal med en budgetaftale, hvis ikke der deri er indlagt et langsigtet projekt, som kan være med til at vitalisere og demokratisere København. Når der kun er få millioner kroner tilbage i budgettet til forbedringer og nye initiativer, skyldes det jo primært virkningerne af de forlig, som Socialdemokratiet og de borgerlige har indgået de senere år. Hvorfor skulle vi i SF vikle os ind i disse aftaler, hvis der ikke samtidig kommer fremadrettede ting på bordet?

Vi har lavet et omfattende forslag til forbedringer i København, som vore enkelte ordførere og budgetordføreren har været inde på.

Men nok så vigtigt for SF er det store politiske projekt, som hedder bydelsstyre i alle bydele. Her har Socialdemokratiet i første omgang svigtet ved ikke at ville gå ud og anbefale indholdet i den aftale, som bl.a. er indgået med SF. Hvis dette resulterer i, at det bliver et nej til bydelsråd den 28. september, hvordan skal vi så kunne have tillid til, at Socialdemokratiet vil leve op til forventningerne i andre mulige aftalespørgsmål?

Jeg skal dog tilføje, at jeg på vej til Rådhuspladsen her i dag så en socialdemokratisk plak, hvor der stod: »Stem JA til bydelsråd den 28.« Det lover godt, og det håber jeg er noget, der kommer fra hjertet.

Men også i spørgsmålet om bydelsråd er det lykkedes Venstre både at forbløffe og at bluffe. SF og Venstre indgik i 1994 en aftale om, at der skulle være bydelsstyre i hele København. Dengang fik vi en forsøgsordning igennem, og vi har haft 4 direkte valgte bydelsråd siden 1997. Nu fremfører Venstre de samme hule holdninger som de øvrige borgerlige partier: Vi vil ikke have rådhus og valgte politikere i alle bydele i København.

Men Venstre siger, at de går ind for at opdele København i primærkommuner. Mig bekendt ligger der et rådhus, og der eksisterer en kommunalbestyrelse i enhver primærkommune i Danmark. Det er altså bluff, når Venstre siger, at de ikke vil have flere politikere og flere rådhus. Venstre har simpelt hen af personhensyn skiftet standpunkt. Man vil ikke uddelegere magten fra Rådhuset til bydelene, fordi man frygter, at man står for svagt i de københavnske lokalområder.

For SF er bydelsråd ikke et spørgsmål om flere rådhus og flere politikere. Faktisk har forsøgsbydelene vist, at de ikke ønsker hverken rådhus eller politikere. De ønsker et mødested, hvor aktive, folkevalgte borgere diskuterer, hvordan de nære opgaver i bydelene kan løses bedst muligt til gavn for bydelens borgere.

De bydelsråd, vi har haft i snart 4 år, har vist, at det ikke er prestigen i rådhus og professionelle politikere, der har interesseret dem, men engagementet i lokalområdet. Derfor er det også med stor tilfredshed man kan se, at bydelsrådene, der hvor man har dem, er afholdt. For SF vil resultatet af folkeafstemningen den 28. september i vid udstrækning afgøre, hvilken politik der skal føres her på Rådhuset.

I den sidste del af min tale vil jeg berøre nogle spørgsmål, som ligger under Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget, dels fordi vores ordfører altså ikke til stede, dels har jeg nogle erfaringer som formand for Børn- og Unge-udvalget, som jeg synes bør være hele Familie- og

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Arbejdsmarkedsudvalget og den pågældende forvaltning og Borgerrepræsentationen bekendt. Marie Jeppesen var også inde på dette område i sin tale heroppefra, og jeg kan fuldt ud støtte de fleste af de bemærkninger, hun fremsatte.

Der blev i maj måned i år vedtaget en række ændringer til serviceloven og retssikkerhedsloven, som giver forvaltningerne i de enkelte kommuner mulighed for at handle tidligere og mere langsigtet i sager vedrørende tvangsfjernelse af børn.

Disse nye regler bygger tilsyneladende på den antagelse, at bare socialforvaltningerne får større muligheder for at gribe ind i forhold til børn i klemte familier, så bliver der også handlet til barnets bedste, som det nu hedder i loven. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Jeg har ved andre lejligheder og for nogle sagers vedkommende allerede for flere år siden gjort opmærksom på forskellige svigt i kommunens arbejde med udeanbragte børn, og nu vil jeg altså gerne gentage dem her fra talerstolen.

Der er ud fra mine erfaringer alt for mange tvangsfjernelsessager, hvor både barnet og familien glemmes, når barnet er blevet fjernet. Der er også for mange tilfælde, hvor vi i Børn- og Unge-udvalget bliver nødt til at skride til udeanbringelse, selv om helt relevante foranstaltninger ikke er blevet forsøgt.

Så sent som i sidste uge tilkendegav en forvaltning selv ved et møde i udvalget, at hvis der havde været en plads i en institution, hvor moderen kunne opholde sig med sit barn og modtage hjælp og rådgivning, så havde det været den rigtige løsning. Sådanne foranstaltninger kaldes for parallelanbringelse af barn og mor. Det er frivillige ordninger, som træder i stedet for tvangsanbringelse af barnet alene.

Vi har i Københavns Kommune mange eksempler på, at en parallelanbringelse kunne have været anvendt i stedet for tvangsanbringelse, men vi har ikke de nødvendige og rigtige pladser, dvs. pladser, hvor der er døgnvagt. Derfor ser vi også groteske eksempler på, at en af vore institutioner jævnligt smider børn og forældre ud af deres institution, til tider med dags varsel, hvorefter kommunen må akut tvangsanbringe børnene og sende forældrene på herberg eller hotel.

SF stiller derfor forslag om, at der oprettes en parallelanbringelsesinstitution med døgnbemanding, som kan hjælpe og forebygge i situationer, hvor førstehjælp til indsigt i børns behov, behandling og omsorg kan ydes. Det er min opfattelse, at der ikke blot kan spares penge på egentlige anbringelser ved at satse mere på parallelanbringelser, men at man især kan undgå en lang række familiesplittelser med al den sorg og utryghed, dette altid indebærer.

Jeg tror også, at vi i dag er kommet alt for langt ud i specialiseringen, når det drejer sig om plejefamilieanbringelser. Det ses alt for ofte, at sagsbehandlerne ikke længere kender de børn, som de forelægger sager om. Det er i dag plejefamilieforeninger og plejefamiliekonsulenter fra disse foreninger, som har kontakten til børnene og indberetter til socialforvaltningen, hvordan det går i plejefamilierne.

Man skal ikke glemme, at disse foreninger varetager plejefamiliernes interesser, ikke i første række børnenes eller bestillingskommunernes interesser. Vi bør efter min mening drage omsorg for, at den direkte kontakt mellem børnene og sagsbehandlerne styrkes, så også vi i Børn- og Unge-udvalget får det bedste grundlag at træffe beslutning på.

Til slut skal jeg fremføre en ganske alvorlig problemstilling, nemlig vores behandling af tvangsfjernede børn fra etniske familier. I dag sker der for de mindste børns vedkommende meget graverende svigt, som der bør sættes ind over for hurtigst muligt, idet vores svigt formentlig ikke vil kunne klare en børnekonventionstest.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

En lang række børn, som er født og har startet deres liv i etniske familier, lever i dag i danske plejefamilier, hvor de sprogligt, kulturelt, familiemæssigt og religiøst svigtes ved at blive nægtet de fundamentale rettigheder. Vi svigter børnene ved systematisk og konsekvent at nægte dem tilegnelse af deres forældres og søskendes sprog. Jeg håber, at Louise Frevert er her og hører det. Det er et svigt, Louise Frevert. Vi svigter børnene kulturelt ved systematisk og konsekvent og bevidst at undlade at give dem adgang til steder og personer, som repræsenterer deres oprindelige kultur. Vi svigter børnene religiøst ved systematisk og bevidst at undlade at indføre dem i og give dem mulighed for at praktisere den religion, som deres familie og søskende har.

Vi svigter børnene familiemæssigt ved systematisk og konsekvent at afskære dem mest muligt fra deres etniske familie, dvs. forældre, søskende, bedsteforældre m.v. Søskende og bedsteforældre har ikke fast kontakt til de tvangsfjernede børn. Forældre tvinges til kun at kommunikere på dansk med deres egne børn, selv om det ofte volder dem det allerstørste besvær, og man forbyder forældrene at medbringe den mad, som de selv spiser derhjemme.

Derfor foreslår vi i SF, at vi opretter et eller andet team, som jævnlige skal gennemgå sager, hvor børn fra etniske familier er tvangsfjernet. Teamet skal ud over at tale med forvaltningen om den indsats, der sker i forhold til det enkelte barn, også tale med børnene, med forældrene, med søskende og bedsteforældre for at høre, om de er tilfredse med kontakten med barnet, og om de har forslag til indsatser, som kan afværge, at børn fra etniske familier fuldstændig afskæres fra deres hjem og familie af mangel på sprog, kultur og andre nødvendige familieband.

Man kunne alternativt forestille sig, at disse børn får en særlig værgeordning, som skal tage vare på, at børnene til stadighed er i stand til at kommunikere med deres egen familie.

Ja, det var en lang tale om nogle meget konkrete ting, men jeg synes, at det på dette tidspunkt i valgperioden må siges. Jeg er sikker på, at adskillige medlemmer af Børn- og Ungeudvalget, både nuværende og tidligere, gerne vil deltage i en diskussion med borgmesteren, med Familie- og Arbejdsmarkedsudvalgets medlemmer og med forvaltningen om at løse nogle af disse problemer, som efter min mening nærmer sig en skandale.

2. næstformand (**Bente Frost**): Tak til Martin Günter. Vi er stadig væk meget underbemandet i salen. Jeg ved ikke – skal vi ringe dem ind, eller skal vi lade dem være? (*Afbrydelser*: Lad dem være.) Det gør vi da så.

**Else Iversen** (F): Som vikar for fru Hedemann vil jeg gerne sige, at overborgmesteren vil åbenbart gerne have det gamle København tilbage. Det vil SF ikke. Vi vil have et København, der passer til den befolkning, der bor i byen, og den befolkning, der benytter faciliteterne i byen.

Der er jo ganske mange børnefamilier, som betyder, at vi har behov for mange børneinstitutioner. Derfor mener vi også, at der skal afsættes en hel del penge, så vi så vidt muligt kan sænke pladsgarantien til de her 6 måneder, som vi nu har snakket om, siden en vis statsminister fandt på begrebet for nogle år siden.

Ganske vist sagde Karin Storgaard heroppefra, at det kan man jo ikke bare gøre sådan her. Men nu har jeg haft den fornøjelse, kan man sige, at være herinde til budgetforhandling i 3 år som vikar, og jeg har konstateret hver gang, at Socialdemokraterne har sagt, at det kan man jo ikke gøre sådan her. Men hvis nu man for 3 år siden havde startet med at gøre noget,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

så kunne det da være, det snart var muligt. Derfor foreslår vi, at der skal laves en 5-årig handleplan, og at der afsættes penge hvert år over de 5 år, så vi når dertil om 5 år, hvor vi kan sige til børneforældrene, at når orloven ophører, så er der en daginstitutionsplads.

På min arbejdsplads snakker vi om det her i vores frokostpause. Jeg har en kollega, som snart skal giftes. Så skal han jo sikkert nok også have børn, og så var vi et par, som indgik et væddemål og sagde, du er ikke her om 3 år. Når du har fået børn, som skal i børneinstitution, så er du flyttet nord for Tuborgvej. Det var ikke ham selv, jeg væddede med, det var en af de andre kolleger. Han er en af de der gode skatteydere, vi gerne vil beholde, men hans kommentar var: Det holder ikke en meter.

Jeg kan forstå, at man i torsdags kunne høre indtil flere budgetordførere tale om pasningsgaranti og roste den private dagpasning. Det er rigtigt, at evalueringen af den private pasningsordning som udgangspunkt var positiv, men det er yderst sjældent, at man vil høre forældre kritisere deres barns daginstitution eller i øvrigt pasningsmuligheder. Folk vil jo anse sig for at være ravneforældre, hvis de gjorde det, hvis de hver dag efterlader deres barn i varetægt i noget, som de ikke bryder sig om. Så derfor tror jeg ikke, at validiteten i den påstand er særlig høj. Den slags evalueringer kan ikke bruges til så forfærdelig meget.

Et andet eksempel på, at det ikke er helt forkert, er en anden kollega, som har fået barn tilbage i januar måned, som fik forlænget sin barselsorlov af særlige årsager og nu for en uge siden kom tilbage og havde fået en privat pasningsmulighed. I dag lå der en email fra hende, fordi jeg er hendes tillidsmand, der sagde: Desværre, min pasningsordning er faldet fra hinanden, jeg er nødt til at bede om at få halvanden måneds yderligere orlov, og når den er overstået, så tager min mand 3 måneders orlov, og så er vi derhenne, hvor Oliver er godt og vel et år, og så er der vel en chance for, at vi har fået en daginstitutionsplads. Så så meget ros til den ordning.

Så når Venstre roser den udmærkede ordning, så skulle Venstre måske gå ud og snakke med borgerne og høre, hvordan virkeligheden ser ud. Der er rigtig mange, der benytter denne her private pasningsordning, fordi de ikke kan få en daginstitution. Det sagde de i evalueringen, og jeg kan bekræfte, at det er sådan, det forholder sig for mange.

Forældrene var også sure over, at deres barn røg nederst på ventelisten til en daginstitutionsplads, hvis de havde valgt en privat pasningsordning. Det mener vi også skal ændres. Det må være forældrenes egen afgørelse, om de mener, deres barn kan klare skiftet til en daginstitution, når det bliver barnets tur på den oprindelige venteliste.

Børn tilbringer mange timer i daginstitutioner, faktisk lige så mange timer eller flere, som de fleste voksne tilbringer på deres arbejdsplads. Alligevel har et flertal herinde besluttet, at området skal spare 50 mill. kr., det gjorde vi sidste år, og besparelsen skal udlægges til selvforvaltning.

Det er helt urimeligt, at børnenes hverdag skal forringes, specielt på et tidspunkt, hvor I har rigeligt råd til at forsøge deres tilværelse. Derfor vil SF forlange de 50 mill. kr. tilbageført til daginstitutionsområdet.

Vi har også været utilfredse med nedlæggelsen af den akutte sundhedspleje. SF mener, at det var ren kassetænkning, og derfor ville vi gerne have, at den akutte sundhedspleje genetableres.

Og så er der misbrugerne og de hjemløse. Vi foreslår, at der skal oprettes 2-4 kontaktsteder på Vesterbro. For at øge de sociale og sundhedsfremmende foranstaltninger og bringe større social lighed og sundhed til stofmisbrugere, folk med psykisk funktionsnedsættelse,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

hjemløse, prostituerede foreslår vi, at der oprettes kontaktsteder til at varetage denne funktion. Disse persongrupper er ikke dækket af det almindelige sundhedstilbud, som gælder for alle os andre. Det har flere årsager. Først og fremmest er de ikke selv opsøgende, og for det andet passer den persongruppe ikke ind i de tilbud, vi har, og derfor mener vi, at det er på sin plads med et konkret initiativ over for dem.

**Borgmester Winnie Larsen-Jensen:** Overborgmesteren talte i torsdags om, at for at behandle alle københavnere ens er man nødt til at behandle dem forskelligt. Det er jeg meget enig i.

I nogle sammenhænge har vi brug for en hurtig og kvalificeret service, og i fremtiden kan vi gå eller e-maile til de nye servicecentre, der bliver specialiserede i denne form for service. God service er også behov for en dialog imellem forvaltningerne og brugerne for at finde den rigtige individuelle løsning i forhold til brugernes samlede situation. Her vil vi normalt og også fremover skulle henvende os til lokalcentre, handicapcentre eller de tilsvarende centre med specialviden på deres område.

Hvad enten der er tale om en kvikservice eller et mere specielt tilbud, skal det gøres kvalificeret, når vi skal have et højt serviceniveau for alle københavnere. Kvaliteten kan kun udvikles, hvis det foregår i en tæt dialog med brugerne, så brugerne selv er med til at definere behovet og de rigtige løsninger.

I Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har vi allerede arbejdet et stykke af vejen ud fra de samme tanker. Vi har gennemført en omlægning af de tidligere socialcentre til det, vi kalder for den brugerrettede forvaltning, der er opdelt i målgruppeteam, så brugeren kan få en så kvalificeret og helhedsorienteret service som muligt.

I tilknytning til vores 4 handicapcentre har vi også etableret brugerråd. For at komme i dialog med forældrene om kravene og forventningerne til daginstitutionerne i fremtiden er vi ved at oprette en brugergruppe for forældre til børn i daginstitution. Det er en spændende udvikling, som jeg synes tegner lovende.

På daginstitutionsområdet er vi gået over til selvforvaltning, som efter min mening er ved at blive en stor succes. Mange er blevet glade for de nye frihedsgrader og har håndteret de nye muligheder rigtig flot og ansvarligt, samtidig med at det fremmer kvaliteten. Jeg kunne anbefale Martin Günter at sætte sig ind i, hvordan besparelserne er blevet udmøntet, ikke sådan som han fortolkede det.

For mig viser det, at værdiledelse virker, selv om vi indimellem lige skal vænne os til nye rammer både i udvalget og i daginstitutionerne og måske også hos de medlemmer af Borgerrepræsentationen, der ikke har fornøjelsen af at sidde i Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Selvforvaltningen giver større indflydelse for forældre og personale i institutionerne, og det giver dermed mulighed for at udvikle mere varierede tilbud ud fra de lokale forhold, styrker og interesser. Københavnerne får bedre mulighed for at vælge en institution, som passer med netop deres ønsker og børnenes aktiviteter.

Det bringer mig så til et andet emne, som også ligger mig meget på sinde i denne debat om Københavns fremtid.

København skal rumme alle københavnere. Vi skal være rummelige i alt, hvad vi gør. Daginstitutionerne skal rumme den store forskellighed, der er blandt københavnere, og det skal skolerne og alle vores øvrige tilbud faktisk også. Vi skal sikre, at vores institutioner og offentlige kontorer er handicapegnede. Vi skal sikre, at vi understøtter integrationen af de for-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

skellige befolkningsgrupper i byen, ikke alene i vores institutioner og skoler, men også i vores boligpolitik og i det boligsociale arbejde. Vi skal sikre, at der er plads til de socialt udstødte i vores tilbud. Vi skal sikre boliger til alle, som vores nye boligpolitiske oplæg til debat har som overskrift, en alsidig befolkningssammensætning. Det giver den robusthed og den kraft, der skal til for at løfte de sociale opgaver i vores by.

Vi skal sikre, at der boliger til alle, også til skæve eksistenser. Vi skal sikre, at der er de rigtige botilbud til de handicappede, til de psykisk syge, og det skal placeres som en integreret del af byen i stedet for de meget store institutioner uden for byen. Vi skal sikre, at der er bgynderboliger til de nye familier. Vi skal sikre, at de nye familier kan få passet deres børn, når behovet opstår.

Og sidst, men ikke mindst, skal vi sikre et rummeligt arbejdsmarked. Det rummelige arbejdsmarked er utroligt vigtigt, fordi beskæftigelsen er helt afgørende for, at vi kan få succes med at få byen til at være levende og undgå sociale problemer og sociale ghettoer. Erfaringerne med kvartersløft og det boligsociale arbejde viser, at arbejdsmarkedstilknytningen er afgørende for at sikre de ressourcer i boligområderne, der gør det spændende at bo og leve dér. Vi bliver derfor nødt til fremover at blive bedre til at se boligpolitik og beskæftigelsespolitik i sammenhæng.

De kommende års store udfordringer på arbejdsmarkedsområdet i København bliver, hvordan vi i et samarbejde med arbejdsgivere, fagforeninger og andre kan få forbedret beskæftigelsesmulighederne for de mange københavnere, der har modtaget kontanthjælp over en længere årrække.

Selv om København i disse år har en flot vækst og en flot udvikling i beskæftigelsen, så er der stadig en stor gruppe kontanthjælpsmodtagere, som endnu ikke rigtig har fået glæde af fremgangen. Vi skal bl.a. blive bedre til at koble kommunens erhvervs politik med ledighedsbekæmpelsen. Vi er afhængige af hinanden og må derfor lægge op til forpligtende partnerskaber. Vi skal også fortsætte arbejdet med at fastholde ledighedstruede medlemmer.

I 1999 etablerede vi en central virksomhedsservice, der giver virksomheder den enkle indgang til kommunen, som har været efterlyst i mange år.

Der er stadig mange store og økonomisk tunge udfordringer at løfte, og brugerne har meget berettiget på alle områder store forventninger til kvaliteten i vores tilbud. Forventningerne er berettigede, fordi vi lever i et velfærdssamfund og i en by med rig udvikling. Men som vi alle ved, er det stadig nødvendigt at prioritere for at få økonomien til at hænge sammen, og det er derfor os, der er nødt til at prioritere, hvad vi vil sige nej til for at kunne sige ja til andre. Dialogen med brugerne er afgørende for kvaliteten i tilbuddet, men det er den her forsamling, der er nødt til at tage ansvaret for de nødvendige prioriteringer. Jeg håber, at den fælles ansvarlighed vil komme til udtryk i budgetdrøftelserne.

Erling Olsen har beskæftiget sig en del med velfærdssamfundets udfordringer, og jeg hørte ham for nylig omformulere det kendte Kennedycitat: Spørg ikke, hvad samfundet kan gøre for dig. Spørg, hvad samfundet kan gøre for at sætte dig i stand til at gøre det selv. Det kunne måske blive en nyttig rettesnor for, hvordan vi tilrettelægger vores tilbud og prioriteringer i de kommende år. En sådan gensidig forpligtelse er en nødvendig del af det værdigrundlag, vi skal bygge dialogen med københavnere på.

I budgetforslaget har Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget efter min bedste overbevisning prioriteret og prioriteret meget flot og bredt for at opfylde den nødvendige rummelighed.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Det er prioriteret at fastholde den nuværende pladsgaranti, og jeg vil på længere sigt meget gerne, som jeg hører i aften alle andre også gerne vil, have reduceret pladsgarantien til 6 måneder. Men vi må erkende, at det med den udvikling, der er i børnetallet, ikke umiddelbart er realistisk at etablere det nødvendige antal pladser i det første par år.

Jeg vil gerne sige til Else Iversen, som anbefalede eller forventede, at hendes kollega ville flytte nord for Tuborgvej, at hun burde slå sig selv for munden, når hun med den ene hånd kan sige og Martin Günter i den samme argumentation, at de 4 pct. skal rulles tilbage fra sidste år, samtidig med at man vil have pladsgaranti, samtidig med, at man bilder sig ind, at servicen på daginstitutionerne nord for Tuborgvej bare kan nå de københavnske daginstitutioner til sokkeholderne. Der har ikke været koloni i hundrede år, der har ikke været bespisning, åbningstiden er væsentligt mindre, der er hverken aften-, weekend- eller døgnåbent eller noget som helst.

Så jeg tror, Else Iversen gør udmærket i at jage sine kolleger ud til omegnen for at afprøve serviceniveauet. Det kan ikke stå mål med det, der bliver tilbudt i Københavns Kommune, det kan jeg godt love for.

Vi har også prioriteret at flytte de nødvendige penge til indsatsen for udsatte børn, fordi der er et kolossalt pres på området og store prisstigninger. Derfor kan jeg ikke helt forstå Martin Günters meget voldsomme sprogbrug.

Nu ligger det jo til mig at være mild og venlig, så derfor vil jeg ikke indgå i en dyb dialog, men jeg er ikke sikker på, at jeg hverken socialpolitisk eller for den sags skyld økonomisk er indstillet på at prioritere lige præcis sådan, som Martin Günter lægger op til. Men at området er under pres, er der ingen tvivl om. Det er der mange områder på det sociale, der er. Det synes jeg også ordførerne for de forskellige partier har vist.

Familie- og arbejdsmarkedsområdet har også prioriteret at styrke handicapområdet, men sandsynligvis ikke nok i forhold til det pres, der er på området i forhold til hjemmehjælp, et område, hvor der bliver stadig flere, det var Martin Geertsen også inde på. Det er hjælpemidler, det er fysioterapi, det er aflastning og boliger.

Jeg må så også sige til Marie Jeppesen, at Marie Jeppesens vision om, hvordan vi får de svageste københavnere med, er meget sympatisk, når vi taler om servicejob, men at fjerne den gode og meget kvalificerede aktivering, der foregår i Center for Aktivering og Beskæftigelse, må jeg sige, at jeg betragter ikke den aktivering, vi laver, som tvangsaktivering. Jeg betragter den som værende både kvalificerende og meget kvalificeret, og det kan vi godt stå inde for, og Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har jo i al beskedenhed valgt at prioritere om og flytte uforbrugte midler fra CAB til nogle af de områder, jeg har nævnt.

Afslutningsvis vil jeg som så mange andre også glæde mig over, at det er en hovedstad i rivende udvikling, som er ved at få et helt nyt image. Jeg håber, vi får en god prioriteringsdiskussion, hvor vi husker rummeligheden og de svage grupper. Jeg fandt et lille rim her i eftermiddag, som hedder »Om gode ønsker«, og man kunne vel sige, at denne her aften om nogen er de gode ønsker aften, hvor vi alle sammen bobler med vores begejstring for vores by og prøver at kigge ind i fremtiden om, hvordan den skal se ud. Men som en lille hævet pegefinger kan man sige:

Hvo som bare ønsker godt for sin syge moster,  
kan den kunst at være flot, uden at det koster.

Der vil jeg sige, at det koster at prioritere en rummelig by med plads til alle, og det koster at finde og være med i fællesskabet. Det er prioriteringens kunst, og den ser jeg frem til.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

**Johannes Nymark (A):** Hvis noget er galt i København, rettes blikket mod Københavns Kommune. Det er på mange måder flatterende. Jeg vil vælge at se det bl.a. som udtryk for, at Københavns Kommune opfattes som og ofte er dynamoen i hele hovedstadsregionen. Det er her tingene sker, der sker meget inden for kultur, økonomi, erhvervsliv og såmænd også her i vores lokale politik i København. Bl.a. derfor er det ofte interessant, hvad der sker i byen.

Mange gange er den automatiske fokus på Københavns Kommune imidlertid også udtryk for fantasiløshed eller mangel på analyse og indsigt. Københavns Kommune skal bære ansvaret for mange problemer og fortrædeligheder, som ret beset er et ansvar for alle kommuner og/eller amter i hovedstadsregionen. Men det er åbenbart hurtigt at rette skytset mod os her i Københavns Kommune. Og er fokus én gang drejet mod København, så kan man, som var det en naturlov, regne med, at kritikken vil rette sig mod Socialdemokratiet.

Nu skal der ikke herske tvivl om, at Socialdemokratiet har spillet og spiller en helt afgørende rolle for udviklingen i København. Af samme grund kunne overborgmesteren i torsdags med god grund glæde sig over de senere års gode udvikling. Det har da også i høj grad været Socialdemokratiet, som har taget det hårde slid med at vende udviklingen i byen. Men her som i andre forhold er arbejdet udført i samarbejde med andre partier, og de laurbær deles gerne.

Der bliver lidt mere ensomt på den politiske arena, når de kritiske røster melder sig. Se blot debatten om manglen på boliger til unge under uddannelse, og jeg vil næsten sige, at vi fra SF's side her i aften har fået et bidrag i koret, nemlig at nogle skal gøre noget ved det.

I den offentlige debat bliver hele dette store problem gjort til en sag, som Københavns Kommune skal løse. Lad mig skynde mig at slå fast, at vi naturligvis må tage del i problemet, men der er grund til at sætte et par ting på plads først. Jeg medgiver, det bliver lidt af en gentagelse af, hvad Kaja Jacobsen allerede har sagt, men jeg siger det nok med en lidt anden drejning.

Alene i perioden 1994 til 1998 steg antallet af studerende med bopæl i Københavns Kommune fra 53.000 til godt 62.000. I samme periode steg antallet af studiepladser nogenlunde det halve, men København nåede en balance mellem antallet af studiepladser og antallet af studerende, som bor i kommunen. Måske ikke i sig selv så opsigtsvækkende.

Men til sammenligning er de øvrige universitetsbyer, som bl.a. by- og boligministeren også fremhæver, et pænt stykke fra denne balance. Og langt værre står det til på Frederiksberg, i Lyngby-Taarbæk og Roskilde, som bl.a. rummer henholdsvis Handelshøjskolen, DTU og RUC. Specielt for RUC gælder, som det allerede er sagt, at omkring 2/3 af de studerende fra RUC faktisk bor i Københavns Kommune.

Der er altså al mulig grund til at opfordre de øvrige kommuner i hovedstadsområdet til at tage del i løsningen af de studerendes boligproblemer. Det er mildt sagt ikke rimeligt ensidigt at rette det kritiske skyts mod Københavns Kommune i denne sag.

Det skal imidlertid ikke få os til at melde hus forbi. Der kan fortsat gøres en indsats for at skaffe plads til endnu flere studerende i København. De studerende er en særdeles velkommen del af den københavnske befolkning, og vi ser meget gerne flere unge flytte ind i nogle af byens mange små boliger. De unge leverer måske ikke de mange skatte kroner til kommunen, men de er på afgørende måde med til at skabe byens liv og vitalitet.

Som tidligere nævnt vokser antallet af studerende i kommunen fortsat, men der vil stadig kunne skaffes plads til flere. Generelt set er 20 pct. af de københavnske boliger beboet af unge

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

mellem 18 og 29 år. Men ser vi specielt på de almene boliger, udgør de unge her kun 11 pct. Så hvis man forestiller sig, at andelen af unge i netop de almene boliger blev som i den øvrige boligmasse, og det er vel ikke så urealistisk, så ville der være skabt plads til yderligere 6.000 boliger til unge.

Når jeg siger, det ikke er så urealistisk, hænger det bl.a. sammen med, at der er en meget stor andel af ældre, ikke mindst i den ældre del af den almene boligmasse. Jeg tror, det er noget i størrelsesordenen 25 pct. af samtlige beboere i den ældre boligmasse er over 67 år. Allerede nu har en stor del af de mange forsøg med udlejningskriterier skabt bedre muligheder for såvel unge københavnere, som heller ikke må glemmes i denne sammenhæng som studerende, der kommer til byen.

Ud over generelt de almene boliger så må vi vel også pege på, at kvartersløftområderne også kan skabe plads til flere studerende og andre unge. Det vil gavne kvartersløftområderne, og det vil være med til at afhjælpe de unges boligproblemer. Kort sagt vil Københavns skæve boligsammensætning med de mange små lejligheder kunne udnyttes mere bevidst til gavn for netop de unge.

Det var måske også en overvejelse værd at reservere særligt mange små almene boliger til de unge her i månederne august, september og oktober, hvor de nye studerende myldrer til hovedstaden.

Hele dette arbejde i København såvel som i de øvrige kommuner kunne få et løft yderligere, hvis by- og boligministeren hurtigt tog initiativ til at oprette det, som hun her for få dage siden har betegnet som en fælles opnotering til ungdomsboliger. Vi er med på hendes tanke og ser gerne, at hun handler hurtigt.

Jeg vil også godt beskæftige mig lidt med kollegierne. Der er 14.681 ungdomsboliger i Storkøbenhavn og næsten 18.000 i hele hovedstadsregionen. Heraf findes de 7.425 i Københavns Kommune. Til sammenligning har jeg svært ved at tilbageholde, at på Frederiksberg er det samme tal mindre end 300.

Langt de fleste ungdomsboliger netop i København er kollegieboliger. På den baggrund er det mildt sagt tankevækkende, at Centralindstillingsudvalget kun har kunnet tilbyde 97 boliger ved dette års studiestart. Alene i København er der godt 6.000 kollegieboliger.

Det er ikke tilfredsstillende, at en så beskeden del af denne specielle boligmasse er parat til at tage mod netop de nye studerende. Det må give anledning til en grundig kulegravning af hele kollegieområdet. Netop kollegierne er velegnede til at tage imod de nye studerende. De løser et boligbehov, men de tilbyder også de nye studerende et socialt fællesskab, som netop i den første tid kan være af helt uvurderlig betydning.

Jeg vil derfor foreslå, at man overvejer, at kollegierne reserveres til de nye studerende, og at kollegietiden begrænses til f.eks. 2-3 år, at kollegierne kort sagt først og fremmest bruges til indslusningen af de unge, som derefter har tid til at finde ind på det almindelige boligmarked i København og i den øvrige del af hovedstadsområdet. Hele den proces vil blive lettet med den fælles opnotering af ungdomsboliger på tværs af boligselskaber og på tværs af kommuner, som by- og boligministeren har foreslået det.

De unges boligproblemer er en sag for alle kommuner i hovedstadsområdet og i øvrigt også for staten. København har allerede gjort meget, men skal naturligvis være klar til fortsat at tage sin del af slæbet, men vi har ingen mulighed for alene at løse dette store problem.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Lad dette være en opfordring til at løfte i flok i stedet for forsøge at rense samvittigheden med den årligt tilbagevendende kritik af København. Den kan de boligløse unge ikke bruge til ret meget.

**Mikkel Warming (Ø):** Jamen så for at starte med Johannes Nymark, så jeg ikke glemmer det: Forstår jeg virkelig, at Socialdemokratiet nu vil lave regler for, hvor længe man må bo på et kollegium, hvor længe man må bo i en ungdomsbolig, regler, som ikke handler om, hvorvidt man er studerende eller ej, om man er indskrevet og aktiv på en uddannelse eller ej, men handler om årstal? Det, der blev sagt her, var 2-3 år. Man risikerer, hvis det ellers står til troende, midt i et studium at blive kylet ud af det kollegium, man er på, fordi der skal jo nye til.

Sandheden, når vi snakker om kollegier i København og om, hvorfor de kan tilbyde så få pladser, er jo, at det flow, der har været, hvor folk netop er kommet ind og har brugt det som indslusningsboliger, været der et år, måske lidt over, og så er kommet ud på boligmarkedet, fundet en lille, billig lejlighed, at det flow, om jeg så må sige er gået i stå, at gennemsnitstiden, man opholder sig på et kollegium, stiger voldsomt, fordi boligmarkedet i København er blevet meget anderledes i løbet af de sidste 5, 6, 7 år, fordi priserne stiger, også fordi, det skal siges med det samme, der er kommet mange flere studiepladser og dermed et større pres på boligmarkedet.

Men vi synes, at man burde tage hånd om det problem, der er, ved f.eks. at lave 600, 800, 1.000 nye kollegiepladser i København. Det har vi sagt nu i nogle år faktisk, lige siden vi sammen med næsten alle andre partier lovede et kollegiebyggeri ude på Amager i forbindelse med sidste kommunevalgkamp. Der har vi holdt fast i at mene, det er måske det, vi kan gøre, mange nye kollegiepladser, som selvfølgelig skal bruges som indslusningsboliger til unge studerende udefra, der har behov for at komme ind og have et sted at bo, indtil de kan komme videre på boligmarkedet.

Så vil jeg egentlig gå tilbage til det, jeg havde forberedt at sige. Vi har vel alle sammen en drøm om en anden by, en drøm om København, en grøn by, hvor man færdes, hvor det er rart at være, hvor det er rart at færdes, hvor tingene fungerer, hvor den service, man har behov for, er der, hvor de svageste får hjælp, ikke som klienter eller som kunder, men får hjælp til, hvis man har behov derfor, at løfte sig selv og komme videre i sit liv. Den drøm kunne man jo mene var ved at blive opfyldt. I hvert fald er byen i fremgang, siger overborgmesteren, siger stort set alle socialdemokratiske talere i aften. Overborgmesteren siger det i øvrigt konstant og meget og længe.

Det samme hører vi også fra regeringen: Det går fremad, der er overskud. Men billedet passer ikke helt. Vi har også hørt det i aften og i torsdags og mange andre gange. Der er problemer på hospitalerne. Der er ældre, der mangler hjemmehjælp. Der er ældre, der ikke kan komme på plejehjem. Der er køer til daginstitutionerne, der er hjemløse på gaderne, skolebygninger, andre offentlige bygninger forfalder, og sådan kunne man blive ved.

Hvordan kan det være, hvis alt går så godt, at det alligevel er sådan? Vi ved, at vores by ikke står alene. Vi ved, at København som alle andre steder i Danmark præges udefra nationalt og internationalt og ikke mindst selvfølgelig af den økonomiske politik, der føres i landet, der føres af regeringen, og de prioriteringer, der lægges, de prioriteringer, som er samfundets. Vi ser én bestemt økonomisk filosofi føres igennem i vores land. Eurolands filosofi om prisstabilitet og inflationsbekæmpelse har regeringen og Folketingets flertal taget til sig, føre den, vil den.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Hvad betyder det? Nedskæringer i den offentlige sektor, omlægning fra kollektivt finansierede velfærdsgoder til privatfinansierede ydelser, privatisering og udlicitering, en udvikling, som stille og roligt også slår igennem i København.

Disse ideer om prisstabilitet, om inflationsbekæmpelse, betyder, at man prøver at holde et jerngreb om udgifterne, og så står vi i den absurde situation i vores samfund, i vores by, at økonomien går godt, der er højkonjunktur, der er lav arbejdsløshed osv. Så er der børneboom, men ikke penge til vedligeholdelse og udbygninger. Der er ældre, der har omsorg behov, og alligevel med blikket fast rettet mod bundlinjen og demografien lukker man plejehjem.

Det jerngreb, man forsøger at holde om udgifterne, skaber dårligere service, dårligere forhold ikke mindst for de svageste i vores samfund. Derfor er afstemningen den 28. september faktisk meget central, også for mulighederne for i fremtiden at bryde jerngrebet om udgifterne, bryde monetarismens monopol på økonomisk politik.

Men samtidig har vi en afstemning om, hvordan vi vil indrette vores by, København. Bydelsrådsafstemningen ser vi i Enhedslisten også som en enestående chance for at forøge nærheden, øge demokratiet for københavnernes, ikke det her borgerpanel, som overborgmesteren talte så varmt for i torsdags. For hvad er det borgerpanel andet end en eller anden smart fokusgruppe, der kan fortælle overborgmesteren, hvad han gerne vil høre?

Vi ønsker reel nærhed, hvor de ansatte, forældrene til børnene i daginstitutioner og på skolerne, eleverne på skolerne, de folk, der daglig bruger den københavnske service, har nærhed, tæt adgang til de embedsmænd, til de politikere, der forvalter området. Vi kan se det i de 4 forsøgsbydele. Noget er gået godt, andet er gået skidt, men der er generelt større nærhed, større medindflydelse på egen hverdag. Vi mener, at byen bliver bedre, når københavnernes får indflydelse på den, og det håber vi også københavnernes vil være med til at tage.

I torsdags oplevede vi en borgmester, der talte meget for en kontrakt med københavnernes. Jeg synes, det er flot, at borgmester Søren Pind har turdet tage billedet af Ronald Reagan ned fra væggen og skifte det ud med et andet republikansk idol, nemlig Newt Gingrich, som havde sin »Contract with America« i 1994.

Vel er Jens Kramer ikke Bill Clinton, men alligevel er der det lighedstegn, at efter næste valg har Søren Pind formentlig lige så meget indflydelse på Københavns Rådhus, som Newt Gingrich i dag har i Den Amerikanske Kongres.

Hvad var det så denne kontrakt handlede om? Jo, der skulle være kontrakt med de syge, med de gamle, med forældrene og med børnene. Hvad gik indholdet af disse kontrakter så ud på? Jo, det handlede som så meget andet i disse tider om at stille alting op i skemaer, i tal og tabeller, om at gøre alting målbart, fokusere på det umiddelbart målbare, det kvantitative, det, man kan se, det, man kan stille op på et stykke papir, og så handlede det om den gamle mølle, om udlicitering og privatisering.

Lad os se på skoleområdet f.eks., hvad det er for nogle kontrakter, man vil lave. Jo, der skal være målinger, der skal være evalueringer. Hvad er det, Venstre vil måle, hvad er det, Venstre vil evaluere? Hvis man skal følge de tanker, som Venstre i Folketinget giver udtryk for, ja, så bliver det f.eks., at de københavnske folkeskoler skal offentliggøre karaktergennemsnit, for det er jo det, man kan måle, det er jo det, der er målbart, det er det, der er sammenligneligt. Men siger karakterer alting om den undervisning, der foregår? Jeg tror ikke, det siger særlig meget. Jeg tror ikke, det siger særlig meget om det enkelte barns behov, om det enkelte barns udvikling, at man stiller karaktersnit op og måler dem.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Men når man laver den slags målinger og den slags gennemsnit og den slags evalueringer, eller hvad man nu kalder det, hvad er det så, der sker? Ja, man fokuserer jo også i skolerne selv på, at det er det, man skal gøre. Det er karaktererne, man skal lægge vægt på. Det er de hurtige, de nemme resultater, de tvivlsomme læseundersøgelser, der skal frem. Enhver tanke om at sætte mennesket, sætte barnet i centrum for den undervisning, den pædagogik, der skal foregå, forsvinder til fordel for et flot resultat i en tabel.

Der var én ting, som hr. Newt Pind eller hvad man nu skal kalde ham, ikke kommenterede særlig meget, nemlig bygge- og teknikområdet, som han dog ellers er borgmester for.

Enhedslisten ønsker, at man faktisk går ind og prøver at gøre byen bedre ved at øge indsatsen på bygge- og teknikområdet. Vi ønsker en by, hvor cykelstier og fortove bliver vedligeholdt, det sætter vi penge af til, en by, hvor der er grønnere, vi sætter penge af til at plante træer. Vi ønsker en by, der er renere, og derfor ønsker vi at flytte nogle af de midler, der i dag bruges til pr under graffiti-puljen, til rigtig renholdelse, til rigtig afrensning af graffiti-ramte facader.

Samtidig vil vi for at sætte skub på renholdelsen bruge de muligheder, der ligger for at lave servicejob, og sætter penge af til at skabe ekstra servicejob i Bygge- og Teknikforvaltningen med henblik på at styrke renholdelsen i København, for vi synes, området er vigtigt.

Vi ønsker investeringer i den kollektive trafik. Vores budgetordfører har tidligere, ikke i torsdags, men tidligere end det, været inde på, at HT's, HUR's trafikbudget i de sidste 5 år er blevet skåret med 200 mill. kr., at bl.a. Københavns Kommune har skåret 200 mill. kr. af det bidrag, man har givet til den kollektive trafik. Hvis vi skal have en ordentlig, effektiv, kollektiv trafik, så er det vigtigt, at vi giver HT, og DSB i øvrigt også, de midler, der er nødvendige for at gøre det.

Vi har en masse diskussioner i øjeblikket om stambusnet, som vil betyde forringelser bl.a. på Amager, fordi linjer bliver nedlagt. Men hvis ikke man ønsker at give midler til, at de linjer kan bevares, at de busser kan køre, så bliver det hykleri at kritisere, at HT forringer deres service, når man selv sætter sparemålene op. Vi ser en biltrafik, der stiger eksplosivt i øjeblikket, 3 pct. om året. Over en halv million biler passerer kommunegrænsen hver eneste dag.

Budgetflertallet vedtog sidste år en stor trafikafviklingsplan. Man vil bruge 120 mill. kr. over 6 år, og den samlede effekt vil maksimalt svare til at forhindre stigningen i ét år, ét år er den effekt, det vil have. Hvis udviklingen fortsætter, og at gennemføre den store trafikafviklingsplan svarer til at lade udviklingen fortsætte og lade stå til, så varer det altså ikke mere end de 5-6 år, før vi har, om jeg så må sige amerikanske tilstande med massive bilkøer, hvor folk virkelig holder og spilder deres tid hver morgen i store køer ind og ud af København.

Den eneste reelle mulighed for at begrænse trafikstigningen er kørselsafgifter i en eller anden form, det være sig bompenger her og nu, som vi gerne så det, for senere at kunne gå over til det åbenbart så teknologisk korrekte og politisk korrekte, road pricing. Det er den eneste mulighed, vi har, hvis vi ønsker at bremse stigningen, ikke engang begrænse trafikken i forhold til midten af 1990'erne, men begrænse stigningen i den, så er kørselsafgifter den eneste mulighed.

Det vil også give de midler, som er nødvendige til den opprioritering af den kollektive trafik, vi alle sammen går ind for i forhold til større busfremkommelighed, flere S-busser, flere ringlinjer, gerne flere ringbaner end den, der bygges i øjeblikket, til at kunne bygge de nødvendige park & ride-anlæg uden for bykernen, så at folk, der har behov for deres bil, fordi de

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

bor i Ølstykke eller hvad ved jeg, kan bruge den, stille den ved en station og så køre med en hurtig og effektiv kollektiv trafik ind til byen.

Hvis der er ét sted, hvor borgmester Pind og overborgmester Kramer går hånd i hånd, så er det, når det gælder den københavnske boligpolitik, hånd i hånd om at sikre en by, hvor befolkningen er en anden, end den er i dag ... og der jubles fra konservativ side, kan jeg høre. Vi ser det gennem det oplæg, der er til ny byfornyelsesstrategi, med det oplæg, der er til boligpolitisk strategi, som begge er ude i høring i øjeblikket, en byfornyelsesstrategi, som primært handler om, at det eneste, det offentlige skal gøre, er at smide folk ud af deres hjem. Det er at råde over og lave lejlighedssammenlægninger og lave nedrivninger. Det er det allervigtigste, det offentlige skal gøre.

Enhver tanke om byfornyelse som social retfærdighed over for de mennesker, der bor ad Pommern til, skal nemlig være frivillig, det skal foregå efter ansøgning. Næh, det offentliges ansvar venter, det gælder kun i forhold til lejlighedssammenlægninger.

At regeringen så på finansloven vil skære yderligere penge af byfornyelsen, gør jo bare historien nærmest tragikomisk. Under overskriften »Mere byfornyelse for de samme penge« skærer man 200 mill. kr. Det skal man vist være boligminister for at forstå sammenhængen i.

Vi mener, at byfornyelse handler om at give de københavnere, der bor dårligt, bedre boliger. Det burde være et indlysende princip i denne forsamling, at vi ikke mener, at københavnere skal bo så dårligt, som det faktisk sker i byen i dag. Byfornyelse som samfundsmæssig opgave til at rette op på det er et af midlerne. Men den sociale retfærdighed vil man åbenbart smide ud.

Vi mener, det kan være billigere, hvis københavnere får større indflydelse på den måde, byfornyelsespengene bruges på, hvis frivillighed bliver omdrejningsprincippet i byfornyelsen i stedet for tvang og lejlighedssammenlægninger.

I det boligpolitiske debatoplæg er det den samme tankegang, der går igen. 21.000 små boliger skal fjernes i løbet af de næste 13-14 år, 21.000 små boliger, som bl.a. de unge studerende, man er glade for er i byen, bor i. Det hænger ikke sammen. Lejlighedssammenlægninger skal være den centrale omdrejning i al boligpolitik. Man vil lave medejerskab i den almene sektor uden i øvrigt at fortælle, hvad det er.

Og så har man det her herlige begreb partnerskab, partnerskab om alt muligt. Hvad det egentlig er, er der ingen der ved. Hvis partnerskab handler om andet, end man gør i dag, nemlig at ligge på knæ for bygherrer og gøre, hvad de vil, så mangler man at definere det.

En af de ting, vi så i Edinburgh og Glasgow på en studietur, der lige har været – og vi skal som bekendt lære af udlandet – var, at hvis partnerskaber skal være andet end uklare beslutningsprocesser, så er det vigtigt, at beboerne har nogle klare formelle rettigheder i de styregrupper og bestyrelser, der er, hvis man ønsker, at tingene skal være åbne, hvis man ønsker, at tingene skal foregå i dialog og harmoni. Gad vide, om man også vil tage den lære til sig i København.

Til sidst blot et par bemærkninger om havnen, som kunne blive københavnernes. Nu er der store planer om byggeri her og der og alle vegne. Men igen, prøv at lade den udenlandske inspiration komme til. Bygge- og Teknikudvalget var på en interessant tur til Lissabon her i foråret, og dér så man, hvordan de i Lissabon nu laver havneplanlægning. Dér er det nemlig ikke ønsket om byggerier alle vegne, der er det drivende. Dér er ønsket, at havnen skal være borgernes. Der laver man det åbent, tilgængeligt, man laver rekreative arealer, man laver mindre byggerier for at sikre, at borgerne har adgang til vandet.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Den idé kunne vi også tage op, ikke for at forhindre boligbyggeri ved havnen, for det skal der til, boligbyggeri ikke bare for de rigeste, men både alment og privat og andelsboliger, både stort og småt. Men også byggeri uden de diskriminerende udlejningsregler, man generelt laver i det almene byggeri som forsøgsordninger i øjeblikket. Tænk, hvis vi faktisk prøvede at gøre byen til københavnernes, hvis vi prøvede at føre politik for københavnerne i denne by, i stedet for altid at tage udgangspunkt i de mennesker, man gerne vil have til at bo i byen.

Vi tager gerne i Enhedslisten en del af slæbet i den retning, men det forudsætter, at Socialdemokratiet ikke bare vælger side, men vælger de borgerlige fra i modsætning til, som det har været de sidste par år, kun at gå til bal i den borgerlige.

**Ole Hentzen (C):** En af fordelene ved at være en af de sidste talere er selvfølgelig, at man kan få lidt inspiration og også blive tilstrækkelig ophidset til måske at kunne komme i den stemning, som jeg ellers synes, denne aften måske har savnet en smule af, for noget fladt må man vel nok sige det er. Man har klart en fornemmelse af, at der er blevet sorteret ud i tallerrækken, fordi der allerede er mere eller mindre et forlig på plads, og så skal der jo helst ikke rykkes for mange nye problemer frem ved, at enkeltmedlemmer begynder at tale.

Det er kun, når det er Amager, det drejer sig om, vi ligesom tolererer, at her kommer vi ud i et kontroversielt og farligt område, idrætten på Amager, byens kerneproblem. Jeg er sådan set lidt kritisk over for den tale, fordi den manglede et af de elementer, jeg nu har hørt i næsten et årti. Jeg er ikke sikker på, at Fremad Amagers afdeling er så glad for, at Jette Bergeholz Bautrup i år glemte lysanlægget i Sundby Idrætspark.

Så for nu at det ikke skal forsvinde helt, synes jeg da i hvert fald, at vi nu skal have ordnet hele Amagers problemer på dette område, så synes jeg, at lysanlægget i hvert fald også skal ordnes, samtidig med at vi lapper hullerne i banen, og jeg ved jo, at borgmesteren selv har sat sig for at gå rundt med en lille spand og en lille skovl og fylde de 2-3 huller ud, der nu måtte være på fodboldbanen på Kløvermarken.

Jeg hjælper gerne til, hr. borgmester. Så tager vi en lille, rolig eftermiddagstur og kigger på alle disse brækkede ben, forstuede ankler, knyttede og crossede korsbånd og senebånd og ledbånd og hvad der ellers måtte være – og hårbånd. Fordi de registrerede tilfælde i KI er, så vidt jeg er orienteret, og jeg sidder i bestyrelsen, et enkelt, og det er kommet frem via dagspressen, idet den pågældende ikke har ønsket at kommunikere direkte med KI om det pågældende problem.

Men det lykkes måske selvfølgelig ved pressens mellemkomst, borgmesterens venlige tilsagn, KI-direktørens venlige opfordring til for pokker at skrive til KI. Så er der da en mulighed for, at vi kunne finde ud af, hvem det egentlig var, og hvor den pågældende egentlig har trådt i et eller andet hul. For det må man selvfølgelig ikke gøre, hvis det er på en fodboldbane. Herom skal der ikke være nogen tvivl.

Ellers synes jeg, at det væsentligste i denne debat efterhånden har været, at jo længere vi er kommet frem, jo mere står det mig klart, at Socialdemokratiet ikke mere snakker om effektiviseringsbesparelsen på de 2 pct. Den er der ikke en eneste, der har nævnt eller beskrevet endnu i nogen af deres taler. Det er da selvfølgelig interessant at få svar fra Socialdemokratiet på, om de er ved at ryge skrigende væk fra de, kan man sige, tilsagn, vi har givet hinanden ved de tidligere års budgetløfter, eller om de stadig væk regner med effektiviseringsbidraget på de 2 pct., således som der står i det budgetforlig, der er indgået i de sidste par år.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Hverken overborgmesteren har det med i sin tale konkret, eller ordføreren, hr. Lars Engberg, har det med i sin tale, men nu ser jeg sådan set, at gruppeformanden måske begynder at notere; så kan det være, det kommer i anden runde, så vi kan få det afklaret.

Fordi det er selvfølgelig interessant, når vi ved, at Enhedslisten jo har været svoren modstander af disse besparelser, men jo også i de skriftlige indlæg, vi har set, ikke mindst fra hr. Morten Kabell, jo meget bevidst undlader at berøre denne problematik her i det vanskelige år, år 2000, hvor Enhedslisten fortvivlet prøver at gøre sig lidt stuerene egentlig på en eller anden led ved at prøve at sige: Jamen vi vil da gerne tage et ansvar, bestemt, vi vil meget gerne tage et ansvar for alt. I skal sådan set bare acceptere det, vi plejer at sige, og vi behøver så ikke at nævne det i år, det med de 2 pct.s besparelse, som vi måske alligevel går med til, fortsat gældsnedbringelse, som vi måske også vil gå med til. Gennemførelse af de væmmelige tiltag, som Socialdemokratiet og de borgerlige tidligere har foretaget, kan vi lukke øjnene for, fordi det er jo noget fremadrettet, vi gør, det er jo ikke det, der ligesom gælder i det år.

Det bliver da en spændende situation. Der bliver mange lækre referater at hive frem, hvis den kamel skal ned gennem Morten Kabells hals. Det bliver lækkert. Men den tid, den glæde. Vi skal jo ikke tage glæderne på forskud i denne relation.

Men når man så hører en Mikkel Warming stille sig op og snakke om boligbyggeri og byfornyelse for de socialt svage, de udstødte københavnere, som ender med at blive sociale tabere i omegnskommunerne, fordi den politik, der føres af de borgerlige og Socialdemokratiet, er jo at smide dem ud af deres lejligheder, at lægge 22.000 små boliger sammen i et tempo, som gør, at de står i kø herude.

Mens han med den anden hånd står og skoser Socialdemokratiet for, at de ikke vil bygge små boliger, og at man slet ikke kender problemet med kollegier, og i øvrigt må man bygge flere kollegiebyggerier. Og så skal vi for øvrigt i alt nybyggeri bygge mange små nye boliger, og de skal ligge ude ved havnen, fordi der skal være attraktivt, og der skal være plads til alle. Så vi skal altså have plads til alle dem, som vi ifølge Mikkel Warming smider ud på grund af byfornyelsen, og der skal være plads til alle, som har lyst til at bundfælde sig eller bosætte sig her i Københavns Kommune. Det er noget af en opgave, Mikkel Warming der skal have ind i budgetforliget, og jeg glæder mig til at se teksten, når den nu skrives under sammen med Socialdemokratiet.

For Socialdemokratiet vil selvfølgelig, gudskelov da, endnu, gudskelov, holde fast ved, at denne by har alt for mange små boliger til at kunne leve op til det, som er det boligpolitiske program, nemlig at sikre en stabil by, der samtidig skal kunne vokse med den rigtige befolkningssammensætning.

Nu ved jeg godt, jeg siger noget farligt, men med »den rigtige befolkningssammensætning« mener jeg i den relation, at der skal være flere familier. Der skal være familieboliger i denne by, og det er der ikke i dag i et tilstrækkeligt omfang, og derfor ser vi denne katastrofale fraflytning af de unge, der vil bosætte sig efter at have boet i disse frygtelige midlertidige boliger, som Mikkel Warming kalder det, men som jo altså har tjent et formål i mellemtiden.

De rykker ud af byen, når de vil bosætte sig, de køber noget større. Tænk, de køber. Det er lidt asocialt, Mikkel Warming, jeg vil gerne sige det helt klart: Det er asocialt, når det foregår i omegnskommunerne, at de unge, som har nydt godt af denne bys lave huslejer, fordi vi ikke har et frit huslejemarked, begynder virkelig at spare op og sætte sig i gæld ved at købe ejerbolig i omegnskommunerne. Jamen det er noget griseri, fordi vi har investeret alt i dem,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

og tænk, så smutter de, og de smutter, fordi de ikke har muligheden for at bosætte sig i København. Det er det, vi skal ændre på.

Så synes selvfølgelig også Enhedslisten og til dels også SF, og hvad Socialdemokratiet mener i denne sag er jo meget uldent, at nu må der endelig til at ske noget eksperimentelt i boligsituationen ved, at vi skal have noget blandet boligbyggeri. Blandet boligbyggeri er det, som efter min oplevelse er opfundet for mange år siden, hvor man lavede almennyttige boligbebyggelser og plantede det ned i nogle områder med nogle beboere, som gjorde, at det nu er meget blandet. Jeg kan nævne Akacieparken, jeg kan nævne Mjølnerparken, og jeg kan vel også nævne et område ude ved Brønshøj, som jeg ikke kan huske navnet på nu ... Utterslev Huse.

Man jager en nydelig, god kvalitetsbebyggelse ned i et eksisterende boligområde uden at sørge for, at de mennesker, der kommer ind, har en chance for at falde ind i det boligområde, netop fordi man ikke fra starten lavede det, som hr. Mikkel Warming fra Enhedslisten var så frygtelig forarget over, nemlig sorterede, hvem pokker der måtte komme derind.

Det værste eksempel var selvfølgelig derude i Utterslev, hvor man lavede én fælles udlejningskontrakt med et bestemt befolkningslag. Det var lige før den kunne have været lavet på ambassadeplan. Det var jo lækkert, der var kun én check på indflytningshonoraret, og så var alt det lort overstået, ingen stor administration i boligselskabet. Og hvor lå bænen? Den lå i Københavns Kommune. Her troede man, at man var flink, langmodig og alt muligt andet i kommunen ved at gennemføre noget alment boligbyggeri, og så blev det bare optaget til afløsning af noget, som var byens flygtningeforpligtelse, så rykkede de bare derud. Det har ødelagt meget af situationen for den almennyttige sektor i denne by.

Derfor er gudskelov det meste af denne trængte bevægelse også vågnet op til at sige, at den går jo ikke, venner. Jeg er såmænd ikke sikker på, at det er direktionerne, der er vågnet op. Nej, det er ude i de respektive afdelinger, hvor de har sagt: Det kan vi ikke blive ved med, vi må da have nogle kvoter, vi kan da ikke tåle, at I ødelægger vores egen beboelse ved, at I jager alle dem ind. Vi må da have styr på, at der er ressourcestærke personer, som også kan overleve og derved give den samlede afdeling i den sociale boligklump et rigtigt liv. Derfor har de gudskelov fået nogle gode kvoteordninger, som jeg håber, de lever op til.

Men når Socialdemokratiet så stiller sig op ved deres ordfører og snakker om ungdomsboliger og kollegier og så kan reflektere undrende over, at der alene blev stillet, var det nogle og tres, hr. Johannes Nymark, som ledige ... (*Afbrydelse*). 97, undskyld, det var jo næsten 50 pct. underdrivelse, 97 ledige ud af en masse på 6.000-7.000. Jamen hr. Nymark, hvis nu man spørger lidt mere til denne problematik om, hvad det er for nogle, der bor i kollegierne, så er det ikke den flok, som hr. Mikkel Warming så varmt og så inderligt talte for, der brugte det som et uddannelsessted, inden man fandt det næste. Det er et opholdssted, det er boliger for de flygtninge, vi har taget ind i landet, fordi de nemlig er berettiget til at bo i kollegierne nu, hvis de er tilmeldt danskursus.

Jeg beder hr. Nymark, inden det sådan fremsiges til lidt bredere forsamlinger – gudskelov kan det siges her, for der er ikke en eneste tilhører, så uvidenheden bliver ikke sådan sat ud i det helt store lys. Men undersøg det nu til bunds, gå f.eks. ud på Amagerkollegiet, Øresundskollegiet. Tag dem og sig til dem: Hvor mange af jeres værelsesenheder er beboet af danske studerende, som er indskrevet på højere læreanstalter?

Det bliver et meget morsomt svar, hvis nu hr. Nymark også fra denne talerstol vil fortælle, hvad det er for en problematik, Folketinget har skaffet os på halsen ved at sige, der ikke er

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

noget, der hedder kollegier mere, men nu hedder alt ungdomsboliger, og hvor adgangskriterierne til at komme i en ungdomsbolig bare er, at man er i gang med en uddannelse. Og uddannelse er altså, hvis man som udlænding er indskrevet til et dansk kursus.

Det er lidt tankevækkende, når vi siger, vi har mistet sådan set en masse til at kunne tage imod den rotation, der burde være efter ethvert universitetsårs afslutning. Den eksisterer ikke længere, fordi massen er der stadig, for de går jo i evig tid på danskundervisning, så der er ikke den der rotation mere. For der er dansk kursus 1, 2, 3, 4, 5 og 6, og de er kvalificeret til en relativt lav husleje i mellemtiden til at bo i disse kollegier.

Det har påført byen et ganske stort problem, Johannes Nymark, og som man selvfølgelig må tage i betragtning, når man diskuterer, hvad er vores samlede boligmasse i relation til de unge, hvis vi samtidig skal udvide kapaciteten på universitetssiden. Fordi nu har vi altså forlods ved regeringens hjælp snuppet en hel del af den kvote, vi havde, og sagt: Den kan I aldrig komme i betragtning til, for den har vi valgt at sætte nogle udlændinge ind i, som lærer dansk. Der bor de jo godt og billigt, og så er det problem overstået.

Det er et ganske stort boligproblem, vi skal løse, hvis vi skal bygge os ud af den masse, hr. Nymark. Jeg tror, den københavnske befolkning skal have helt ærligt at vide, hvis det er Socialdemokratiets politik, at der skal bygges nye almennyttige boliger til afløsning af alle de flygtninge, vi har boende i vores kollegier. Det skal blive ganske spændende.

Så vil jeg reflektere en smule over det med pladsgarantien, fordi vi går selvfølgelig ikke ind for nogen pladsgaranti, men vi går ind for en pasningsgaranti, og vi vil også afsætte de midler, der overhovedet kan afsættes, for, at vi hurtigst muligt får det opfyldt, idet det er et andet kriterium for, at de unge familier fravælger byen. Det er, hvis vi ikke kan sikre dem dette på en ordentlig måde.

Jeg skylder så hr. Martin Günter at reflektere som tidligere medlem af Børn- og Ungeudvalget på de betragtninger, han kom med, vedrørende en parallelanbringelsesinstitution samt problemet med de børn af anden etnisk oprindelse, som i stigende grad bliver fjernet via den danske lovgivning for børn- og unge-området. Det bliver man nødsaget til at gøre noget ved. Hr. Martin Günter brugte meget stærke ord, som jeg ikke skal gentage, fordi der er jeg nok lidt uenig. Men områdets omfang er voldsomt, og det er stigende, så derfor må man kigge på det i de relevante udvalg.

Parkering bør vel også nævnes fra denne talerstol, for når nu så mange ordførere har sagt, ikke mindst fra det, som betegner sig som den rene vare, altså Enhedslisten og SF i denne relation, og det er jo den rene by i enhver henseende, jamen dér må vi bare konstatere, at det er forskellige opfattelser af, hvad byen skal indeholde, det her afspejler.

Vi fra konservativ side mener, at en levende, spændende by har biler, skal have biler, i det omfang det er nødvendigt. Det betyder ikke, at De Konservative ønsker, at der går en motorvej tværs gennem København, bare fordi vi synes, det er skægt at se alle bilerne fise igennem. Men det betyder, at vi levende vil bekæmpe ethvert anslag, der er mod trafikken glidende afvikling. Vi vil bekæmpe ethvert anslag for, at københavnernes skal være en speciel race, som ligesom har frasagt sig at være bilejere.

Vi vil bekæmpe ethvert anslag for, at der bliver givet tilladelse til byggeri, hvor der ikke laves parkeringsdækning. Det er jo tankevækkende, at hver gang vi snakker offentligt byggeri, ikke mindst kommunalt byggeri og statsligt byggeri, så glemmer man alt om de parkeringskrav, man stiller til private husejere. Det grælleste eksempel for nylig har vel været teaterbygningen inde i Borgergade-Adelgade, hvor man jo ikke anviser nogen parkeringsdækning, sna-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

rere tværtimod, man vil oven i købet nedlægge op til et par hundrede parkeringspladser i hele Borgergade, og samtidig vil man lukke en færdselsåre, som byen bruger, nemlig Borgergade, uden at anvise, hvor pokker vi skulle gøre af resten. Det er sådan nogle ting, staten og en dårlig politisk ledelse i denne by kan gøre ved at tillade noget sådant. Prisen for at modtage nogle ting kan være så høj, at man må sige nej tak, hvis man ikke kan anvise anden vej.

Det giver mig så også lejlighed til at reflektere lidt over gaven på Holmen, altså på Dokøen. Det er vidunderligt, at der er nogle, der også mener, at denne by har brug for et operahus. Deri tror jeg, at hele Den Konservative Gruppe er enig. Det er mindre lykkeligt, når man fra kommunal side bagefter skal finde nye geniale løsninger på det, som alle klart kan se, nemlig at placeringen giver nogle store trafikale problemer.

Denne forsamling har i næsten enighed vedtaget, at trafikken igennem Christianshavn og på Holmen skulle være rimeligt begrænset og restriktiv. Det har været håndhævet rimeligt strengt til nu, men at forestille sig, at man kan lave et operahus på Dokøen, som skal have en benyttelsesgrad på 150-200 dage om året med tilkørsel fra den nordlige ende af Holmen, er rent galimatias, for det betyder, at de skal ind over Torvegade, rundt omkring Christmas Møllers Plads og hele vejen ind ad bagvejen til Holmen og skal stadig finde vej.

Venner, jeg vil gerne advisere, det er utænkeligt. Der skal altså findes en anden løsning, og en af løsningerne kunne selvfølgelig være, at vi skal have lavet noget under havnen for at få tilkørslen til Holmen til at virke. Jeg tør næsten ikke sige en havnetunnel, uden at der selvfølgelig er nogle, der flipper ud, men det er jo nærliggende at tænke på, at det bliver nødvendigt for, at det her overhovedet kan komme til at fungere.

De Konservative har ikke noget imod, at der er nogle, der tænker sig om igen. Men De Konservative har noget imod, hvis man stikker hovedet i busken og bare siger ja til, at så bygger vi det derovre, og så finder vi ud af det andet bagefter, for den går ikke.

Ved kommunalt byggeri er der også altid diskussion, om vi egentlig skal have parkeringsdækning, fordi det er der aldrig brug for til kommunale institutioner. Og det er jo skægt nok, fordi de kommunale kører jo altså aldrig i bil, De kommer med offentligt transportmiddel, eller også kører de på cykel. Altså lige undtagen når vi begynder at lave parkeringsrestriktioner i brokvartererne, fordi så kommer der skrivelser fra skoler og institutioner til børn: Hvad nu? Vi har altid haft vores parkeringsplads her. Vi kan overhovedet ikke komme hjem fra arbejde, vi kan slet ikke komme til arbejde, vi kan slet ikke åbne til de tider, vi kan ikke lukke til de tider, vi overhovedet skal, hvis vi ikke har parkeringspladser.

Når man så spørger dem, hvor de bor, så er det meget tankevækkende, at en del af dem bor faktisk i København, men alligevel føler de i deres hverdag, hvor de selv har børn i en anden institution, de skal nå at hente, at det er nødvendigt at have en bil til rådighed.

Derfor bliver vi nødsaget til at tage denne diskussion om parkeringsdækning i gadeniveau eller i konstruktion eller hvad ved jeg noget mere ærligt, end vi gør i dag. Der har været mange groteske situationer i det seneste halve år, ikke mindst efter at parkeringsrestriktioner er indført i brokvartererne. Denne forsamling kender alle de sindssyge eksempler til hudløshed, de er beskrevet i avisen, og de ligger veldokumenteret for udvalget.

Men det bliver jo ikke nemmere, når vi ved, at et samfund i velfærd nu engang køber flere biler, får flere i arbejde, hvis kommunen samtidig giver flere og flere dispensationer for ikke at lave parkeringsanlæg for det byggeri, man sådan set allerede nu sætter i gang. Det er selvfølgelig logisk, at der bliver mere og mere run på parkeringshuse og parkeringspladser. Derved er der også pludselig blevet en forretning i at kunne have parkeringsdækning.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

I denne sal og i Bygge- og Teknikudvalget ved man jo alt om de diskussioner, vi havde med Nykredit, da parkeringsdækningen ved deres nybyggerier, ved hotellet nede på Kalvebod Brygge skulle drøftes. Der var ingen ende på deres jammer om, at der slet ikke var behov for nogen parkeringspladser, de lå jo så tæt ved Hovedbanegården og alt muligt andet, så ingen ansat eller nogen gæster til det hotel overhovedet kunne drømme om at komme i bil, så de skulle i hvert fald ikke have nogen parkeringskælder.

Gudske lov stod vi fast, for i dag snakker de om at leje sig ind andre steder også, fordi nu har de sådan set allerede disponeret, for nu kriges de jo indbyrdes for at få de her parkeringsdækninger, fordi alle har selvfølgelig brug for parkeringspladser. Det vidste vi jo, at de havde, ligesom de kommunalt ansatte bekriger hinanden, de bekriger hinanden ude på Rigshospitalet, i De Gamles By, hvor nu de pårørende ikke engang kan køre til, når de skal besøge deres egne pårørende, fordi de ansatte skal have plads til deres biler i De Gamles By.

Ja, sådan er verden så forunderlig, men det er jo også udtryk for, at der er nogle, der har behov for en bil, og det er så dem, venstrefløjens og Socialdemokratiet bare fortæller: I skal træde over i den anden bevægelse, dem vi kalder pedaltramperne, og så må I klare jer på denne led.

Vi vil også have en grøn by, De Konservative, vi vil også have en ren by. Derfor er det idioti, når venstrefløjens siger, at f.eks. vil de bruge graffiti-puljen til noget andet. Der findes vel ikke større forurening ... (*Afbrydelse*). Var det de tossede SF'er? Undskyld, I skal ikke slå i hartkorn med de tossede SF'er for den sag, det skal I ikke. Jamen det er jo rendyrket idioti. Her har man altså ofret nogle penge, som pludselig viser sig at give resultat, og så kommer SF øjeblikkeligt og siger: Orv, den er skruphamrende gal, der er noget, der virker, det må vi have stoppet øjeblikkeligt. Så derfor vil SF selvfølgelig af med alt det der graffiti-historie, fordi så bliver der fri tegning igen, og det er så åbenbart noget med kunst og hvad de ellers vil. Det er vi imod.

Vi mener selvfølgelig også, vi bliver nødsaget til at gøre noget ved den almene renholdelse af denne by. Vi har gjort meget i dette udvalg, men det er jo altså en kamp op ad bakke, man kæmper mod systemer, vaner, kurvenes størrelse, der ikke er tilpasset pizzaemballage, og det tager jo lang tid at ændre pizzaemballagens størrelse, fordi man kan jo ikke ændre kurvens størrelse i denne by. Det er virkelig en sej kamp.

Og hvis endelig folk smider noget i weekenden på turiststederne, fordi når vi nu har tilrettelagt tømningssaktiviteten efter, at det sker i jævn takt alle 7 dage og helst ikke i weekenden over hele byen, så skal man jo ikke have nogle, der gør det på nogle andre tider. Altså det er selvfølgelig en mentalitet, der må gøres op med. Det er vi i gang med, og de må smides ud, de, der saboterer det, fordi målet må ikke ligesom blive trukket for langt ud. Vi skal have en ren by, ganske simpelt, og de, der ikke vil det, må ud. De må ud, jeg vil gerne gentage det endnu en gang: De, der saboterer, at man ikke kan få gjort ordentligt rent i denne by, er ikke værdige til at være ansat og aflønnet i denne by.

Havnebusserne vil vi gerne medvirke til selvfølgelig bliver kraftigt udvidet i ruten, efterhånden som vi får byggerierne i gang. Det betyder, at vi selvfølgelig på Islands Brygge-siden og i Sydhavnen allerede nu bør igangsætte arbejdet sammen med HT og HUR om at forlænge med 2-3 stoppesteder.

Så må vi ligesom se, om selve konstruktionen af disse både egentlig er særlig velegnet, fordi der har faktisk været lidt kritik af, om det egentlig er det rigtige. Men der er jo nogle of-fentlige, der har siddet og tegnet i mange år på det, og så er det selvfølgelig de gyldne korn,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

de har fundet, og så må vi andre prøve at overbevise dem om, at hvis kunderne bliver væk, så er det måske ikke de vises sten, de har fundet i denne anledning. For behovet er vi ikke i tvivl om er der, og det kan løses ad denne vej.

Cykelstier. Ja, vi vil også gerne være med til at ofre penge på cykelstier, selvfølgelig vil vi det, også på, at de er i ordentlig stand. For for os kommer det ikke som en overraskelse, at en tredjedel af byens interne trafikbehov mellem hjem og arbejdssted altså løses via en cykel. Og en tredjedel af københavnernes, der er i arbejde, er en rar ting frem for dem, der ikke er i arbejde, og derfor skal de selvfølgelig også have ordentlige vilkår, når de har valgt cyklen som deres transportmiddel mellem hjem og arbejdssted.

Og den offentlige transport er jo selvfølgelig livsvigtig her, også fordi der kun er de 3 alternativer, jeg snakker om. Det er selvfølgelig dem, der er selvbårne med cyklen, selvbårne med bilen og så den offentlige infrastruktur, som her er vores busser, S-tog og metro ... (*Afbrydelse*). Fodgængerne er også vigtige, men vi har faktisk transportmæssigt mellem arbejde ganske svært ved at måle, om vi har mange. Det har andre byer, hr. borgmester. De har faktisk i, jeg tror, det var Madrid og Lissabon, hvor man netop har anlagt fortovenes bredde efter det, store mængder af mennesker, som faktisk går fra hjem til arbejdssted hver dag. Ikke fordi der ikke findes andet alternativ, men selvfølgelig fordi de klimatiske forhold er en smule anderledes end i Danmark, men derudover er fortovene og hele deres bystruktur lagt an derpå fra starten. De ville nok også korse sig meget, hvis de skulle til at lave cykelstier, vi har set nogle ganske spændende eksempler, hvor de bliver lagt i midten af 2 firesporede baner, fordi der er bedst plads derude på midten, og der kan man så male nogle striber og sige, at det er cykelstier. Men det tror jeg nok, de københavnske cyklister ville betænke sig på.

Så er vi vist lidt omkring, og lad mig så slutte af med det, som selvfølgelig er det næstmest væsentlige i dette år, og det er det, der sker den 28. september, bydelsafstemningen og euroafstemningen.

Som så mange andre partier i denne sal har De Konservative det gode budskab til borgerne, at de får lov til at sige både ja og nej. Det er jo fint i disse demokratitider at kunne sige til sine gode vælgere: Der er ikke frit valg på hylderne, for I skal selvfølgelig stemme ja til euroen, og I skal stemme klart, rungende nej til bydelsstyre.

Derfor bliver det selvfølgelig forhåbentlig også et lige så klart ja til den fælles valuta og et nej til yderligere bureaukrati i denne by, et nej til, at vi skal ende med at have 15 rådhus, mere end 300 politikere mere, bydelskat, som ikke kan undgå at være et nettoresultat, hvis der bliver et ja. Det bliver da lækkert.

Når man så skal høre en Martin Günter skose et enkelt naboparti, som vi har, nemlig Venstre, for, at de nu har skiftet holdning, så synes jeg, Martin Günter skøjtede meget let hen over den ting, at Venstre har sagt, at det kræver, at der er selvstændig skatteudskrivning i disse primærkommuner.

Og som SF siger: Ja og hvad så? Altså lidt difference kan der jo være, altså 0,4, 1,4 eller 2, det er da ligegyldigt, om man bor på den ene side af Vesterbrogade eller den anden, herregud, det er da ligegyldigt. Vi laver da bare en ny udligningsordning her i København, københavnerudligningsordningen, inden vi kommer ud i hovedstadsudligningsordningen, inden vi kommer ud i amtsudligningen og i landsudligningen.

Det er da så nemt, det kan borgerne da finde ud af, det kan de da forstå, selvfølgelig kan de da det. Vi har da aldrig haft diskussioner med vores øvrige naboer om, at de synes, at det er noget underligt, at vi har en hovedstadsudligning. Det har vi da aldrig hørt herinde i

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

denne forsamling, at de synes, aldrig, vi kunne da ikke drømme om at synes det. Det er da selvfølgelig socialt retfærdigt, at alle pengene skulle sendes ind her til byen eller til dem, der havde et lidt dårligere skattegrundlag.

Det var da helt klart, der var da ingen kritisk røst. Så den debat kan vi da sagtens tage helt ind på livet af vores egne indbyggere, de 480.000, og sige: Hør nu her, I kan da nok forstå, at det skal da være tilladt at have 18 forskellige beskatningsniveauer her, vi er kun 480.000, det er 15 forskellige skatter, og så blander vi møget sammen her. I er jo rige der, og så sender vi jo lidt ud til Kongens Enghave og Nørrebro, fordi de sender så mange penge til udlandet til nogle krigshelte, eller hvad det er for nogle, krigsforbrydere, og så er det jo lækkert.

Den sociale ansvarlighed skal selvfølgelig være til stede, når man nu har 15 forskellige skatteniveauer, og der kan jeg kun sige, at det er ganske simpelt umuligt at gennemføre i en by med 480.000 indbyggere at lave 15 forskellige skatteniveauer. Og det bliver resultatet, hvis denne by får selvstændige bydele, for hvad skulle man ellers med selvstændighed, hvis man ikke ville bestemme og skulle stå til ansvar? Og ansvar kan man kun komme til at stå med, hvis man også skal betale regningen og ikke kan sende den ind til Rådhuspladsen, Rådhuset, til borgmesteren, Søren Pind, som selvfølgelig på det tidspunkt residerer i overstolen.

Foreløbig tak.

**Rikke Fog-Møller (Ø):** Så kan vi jo lige starte med Madrid. Det kan godt være, Madrid har planlagt for fodgængerne nogle steder, men hvis du kører ud 2 km fra centrum i Madrid efter kl. 5 om aftenen, så skal du se parkerede biler, så det vil noget. De har nemlig ingen parkeringsordning, og de har ingen begrænsninger på, hvor meget trafik der kommer ind i byen. Så det er ved siden af fortovs-kanten og på begge sider af midterstriben, midt på vejen. Så kan man ... (*Afbrydelse*). Ja, og på hjørnerne og over de grønne områder og foran affaldsspandene og hvor de ellers kan komme til at være. Så jeg synes måske lige der er visse dele af det madrilske trafiksystem, vi ikke behøver at efterligne.

Til sidst var der miljøet. Miljøet har ikke nogen fremtrædende plads i årets ordførertaler bortset fra trafikmiljøet, og det er også meget væsentligt. Men København har dog også en række andre lidt mere anonyme miljøproblemer: Presset på grundvandsreserven, kloakkernes tilstand, vandmiljøet i de rekreative vandområder, forurenede jord, luft og så det knap så anonyme, københavnernes affald.

I Miljø- og Forsyningsudvalget har årets debat altoverskyggende været konsekvenserne af elreformen, udskillelsen af produktionsdelen af Københavns Energi. Det er også gået op for De Radikale, hvis interesse for miljøet tilsyneladende indskrænker sig til prisen. I deres forsøg på at drille miljøborgmesteren, der med sit SF-udgangspunkt må stå model til en påtvungen liberalisering af energiområdet, godt nok, socialisme eller ej, med SF's støtte i Folketinget, ender De Radikale med en hyldest til liberaliseringen og spændte til bristepunktet, hvad bliver overskuddet. Overskuddet bliver de sparede arbejdspladser. Jeg håber, De Radikale er glade.

Enhedslisten er yderst bekymret over den liberalisering, der fra EU lægges op til på snart sagt alle forsyningsområder. Det er en farlig glidebane, også for miljøet, når de basale ressourcer bliver en vare. Marked og miljø falder sjældent ud til miljøets fordel.

Miljø- og Forsyningsudvalget arbejder heldigvis også med mere positive elementer. Budgetprocessen i udvalget har givet en lang række ønsker, der stort set alle har ét omdrejnings-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

punkt: Redskaber og incitamenter til at få virksomheder og borgere til at gøre mere for miljøet.

Enhedslisten kan støtte en lang række af disse tiltag. Grønt budget, så kommunen i forvaltning af institutioner kan stille mål op for mindre miljøbelastning, puljer til etablering af solvarme og solcelleanlæg, miljøstyring i virksomheder og miljøkrav i licitationer, koordinering af indsatsen mod trafikstøj og så de mere trivielle ting: Virksomhedstilsyn og jordforurening.

Men på miljøområdet arbejdes der også med lokal Agenda 21, og indtil nu har Det Grønne Sekretariat i Miljøkontrollen arbejdet med grønne regnskaber, byøkologi, grønne indkøb m.m., og det er alt sammen ganske fornuftige projekter. Men i Enhedslisten vil vi gerne styrke det lokale Agenda 21-arbejde ved at gøre det endnu mere lokalt, for i dag foregår der en masse miljøarbejde i stædige Agenda 21-netværk med stærk lokal tilknytning. Det er folk, der arbejder frivilligt, ulønnet, de gør et kæmpearbejde, det er fremragende ildsjæle, der viser vejen for et mere bæredygtigt København.

Men i områder, hvor de her folk ikke er, sker der meget, meget lidt. København er som alle andre kommuner forpligtet til at igangsætte det lokale Agenda 21-arbejde, og det er ikke godt nok, at vi har et grønt sekretariat, der mestendels lige overkommer at forholde sig til, hvad kommunen som institution kan gøre internt.

Enhedslisten foreslår derfor et forsøg, hvor Det Grønne Sekretariat udvides med et antal medarbejdere, der skal have lokalbaser. De skal arbejde med lokalinitiativer, lokale borgere om at give lokalområderne en mere bæredygtig udvikling i samarbejde med andre lokale netværk. Det er et af vores store ønsker til det kommende budget på miljøområdet. Vi håber, at der er nogle, der vil være med.

Det var det.

**Helle Sjelle (C):** År 2000 har været et spændende år for København. Der er sket noget på stort set alle områder. Selve Københavns placering på Europa- og verdenskortet er blevet tydeligere, bl.a. takket være skabelsen af Øresundsregionen.

Jeg hæfter mig i den forbindelse især ved den glædelige udvikling, at flere og flere af Københavns store projekter bliver udført med deltagelse fra private investorer. Offentlige løsninger er ikke altid kvalificerede eller hensigtsmæssige. Det må også give anledning til eftertanke hos de folkevalgte i byens styre. Vi skal tænke visionært og udstikke overordnede retningslinier. Vi politikere skal ikke detailregulere tilværelsen for hr. Jensen og fru Hansen. Vi skal i videst muligt omfang blande os udenom. Desværre har budgetåret 2000 også vist, at venstrefløjens endnu har meget at lære på det felt.

En af de ting, der har skabt nye muligheder og udfordringer for København, er byens placering i Øresundsregionen. Da Øresundsbroen blev indviet den 1. juli i år, var det jo ikke blot en bro, der blev åbnet, men også nye muligheder for mange mennesker, muligheder for, at København og Malmø i samarbejde bedre vil kunne klare fremtidens udfordringer, muligheder for en bedre udnyttelse af de potentialer, der er i Øresundsregionen, og naturligvis også mulighed for at skabe en stærk region.

Men det er ikke nok kun at tale om mulighederne. De skal også udnyttes. København har fået alle tiders chance efter murens fald, idet vi nu er placeret meget centralt i forhold til åbningen mod øst. Det vil være dumt ikke at udnytte den chance. Byen skal gerne være et



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

vækstcentrum, en metropol, der ikke er til at overse, et stærkt alternativ til resten af Europas hovedstæder.

EU var i mange år domineret af en Paris-Bonn-akse mod vest. Europas nye demokratier taler om en Vilnius-Warszawa-akse mod øst. Lad os være ambitiøse og etablere en stærk København-Malmø-akse mod nord.

Derfor er det bestemt heller ikke hensigtsmæssigt, at København splittes op i 15 bydele. I forhold til Øresundsregionen og ikke mindst resten af verden er det vigtigt, at byen står samlet. Den 28. september afgøres det, om København skal kæmpe med nye udfordringer, nye vanskeligheder, i form af bydelsråd. Den dag skal københavnernes nemlig til stemmeurnerne for ved en vejledende folkeafstemning at afgøre Københavns fremtid.

Fra konservativ side er vi ikke i tvivl, vi anbefaler et klart og tydeligt nej. Vi er af den opfattelse, at bydelsråd vil være til skade for København. 300 flere politikere? Nej tak. 15 nye rådhus? Nej tak. Og økonomisk kaos? Nej tak.

Vi er ikke i tvivl, men det er Socialdemokratiet åbenbart. Det virker mærkværdigt, at man afholder sig fra at anbefale et ja eller et nej til afstemningen, når man nu selv har været med til at lave aftalen om bydelsrådene sammen med Det Radikale Venstre og venstrefløjen. Normalt indgår man jo ikke en aftale, hvis ikke man kan stemme for den. Så tvivlrådig er man blevet i overborgmesterens parti, at man ikke formår at svare på, hvordan afstemningsresultatet skal tolkes. Måske skal de 4 forsøgsbydele slet ikke nedlægges, selv om et flertal af københavnernes stemmer nej den 28. september.

Det ville unægtelig klæde overborgmesteren at erkende, at han i realiteten har udskrevet en vildledende folkeafstemning. Jeg håber dog, at overborgmesteren, De Radikale og resten af venstrefløjen inden den 28. september kan overtales til at svare klart – jeg sagde klart – på følgende spørgsmål:

Giver folkeafstemningen borgerne en reel mulighed for at afskaffe de eksisterende bydelsråd og afvise etableringen af nye bydelsråd? Der må svares ja eller nej. Eller måske er overborgmesteren og samarbejdspartnerne tilhængere af uoplyst enevælde. Det vil vi jo finde ud af i løbet af de kommende par uger.

Men København står også over for andre udfordringer her i det nye årtusinde, bl.a. på miljøområdet. Vi skal naturligvis efterlade miljøet i ordentlig stand til de kommende generationer, men vi skal ikke være fanatiske.

Arbejdet med Agenda 21 har høj prioritet for os Konservative. Det er også vigtigt, at borgerne tager del i kampen for et bedre miljø i København, og her er implementeringen af Agenda 21 et glimrende område, et forsøg på at rette den globale udvikling mod bæredygtighed, hvor borgerne, de almindelige borgere, inddrages. Hermed forbinder man det lokale og det globale arbejde, og der er en chance for, at de mange fine ord om vort miljø udmøntes i handling, uden at borgerne skal af med flere penge.

Men ellers kan man jo ofte få det indtryk, at miljøborgmesteren ikke tænker på andet, end hvordan kommunen kan få flest penge op af borgernes lommer og indskrænke den personlige frihed.

I den spildevandsplan, der for øjeblikket er til høring, har et flertal med borgmesteren i spidsen peget på den absolut dyreste model. Det kommer til at koste hver familie flere hundrede kroner ekstra i afgift om året. Det er klart, at det er nødvendigt, at vore kloakker er i ordentlig stand, men det retfærdiggør altså ikke, at man i løbet af de næste 10 år hiver flere hundrede millioner op af borgernes lommer til miljøforbedringer. Jeg tror, der er andre områder,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

hvor de penge kunne bruges bedre. Jeg nævner i flæng de ældre, de syge, børnene, skolerne og meget mere. Men så kan man jo godt forstå, at SF sagtens kan lade være med at lægge op til en skattestigning. De tager jo ganske godt for sig af retterne i form af skjulte skatter.

Men målet helliger ikke midlet, heller ikke når det handler om miljøet. Forslaget om at rette henvendelse til miljøministeren med henblik på at få lov til at krænke den private ejendomsret for at reparere kloakkerne i København, er heller ikke et forslag, der har fået konservativ støtte.

Ejendomsretten er for os ukrænkelig. End ikke i miljøets hellige navn må den antastes. Miljøborgmesteren har måske ikke noget imod at risikere et sagsanlæg for brud på grundloven, som vil koste tid og ressourcer hos forvaltning og politikere. Men jeg mener nu nok, at vi kan finde på noget bedre at bruge tiden på.

En anden stor udfordring, som København står over for, er vores skolevæsen. For os Konservative er det et mål, at kvaliteten i folkeskolen og i hele vores uddannelsessystem er i top. Fremtidens børn og unge skal også være godt rustet til fremtidens udfordringer. Den københavnske folkeskole skal have et godt ry, så de københavnske forældre ikke bare automatisk foretrækker privatskolerne. Derfor bør der også afsættes flere ressourcer til renovering af gamle skoler og eventuel opførelse af nye. Mange skoler er meget nedslidte, og de svarer ikke til det image, som vi gerne vil give København.

Men det er jo ikke nok med bygningerne. Der skal også være tidssvarende undervisningsmaterialer. Det handler om ny teknologi, for det er vigtigt, at vore børn og unge kan klare sig i informationssamfundet. Men det handler også om noget så banalt som almindelige lærebøger. Det kan ikke være meningen, at forældrene selv må ud og købe bøger til deres børn for at sikre, at kvaliteten er i orden.

Og så et par ord om kulturpolitikken. Her handler om at skabe et godt fundament for et frit og mangfoldigt kulturliv, hvor kvaliteten er i højsædet. Vi skal støtte den danske kultur, men vi skal ikke styre den. For København, for os, er det glædeligt, at A.P. Møller har valgt at give Danmark et operahus. Den gave kan vi ikke andet end sige tak, tak og atter tak for. Det er fantastisk positivt, at erhvervslivets allerstørste succeser også bidrager til kulturen i deres fædreland. Forhåbentlig kan vi om nogle år se tilbage på en perlerække af andre, der har ydet væsentlige bidrag til den danske kulturarv.

I Kulturudvalget har vi også indgået et bredt forlig om fremtidens små storbyteatre. Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg synes, vi har fundet en god løsning, hvor vi tilgodeser alle stilarter, alt lige fra det mere eksperimenterende til det traditionelle teater.

Jeg synes f.eks., det er meget positivt, at der også er blevet plads til Grønnegårdsteatret, som bl.a. viderefører et af de store klenodier i dansk teater, nemlig Ludvig Holberg. Det er et teater, der samtidig er et godt eksempel på, at det faktisk er muligt at få private til at sponsore teater.

I udlandet er der også eksempler på store private tilskud til f.eks. bibliotekerne. Det er imidlertid ikke noget, der endnu er slået igennem i Danmark. Men hvorfor ikke overveje muligheden for f.eks. at udlicitere driften af bibliotekerne? Det samme kunne man måske overveje med hensyn til andre områder i Kultur- og Fritidsforvaltningen.

Vi står således over for mange udfordringer, som vi må tage fat på. Det gælder om at smøge ærmerne op og komme i gang.

År 2000 viser med al tydelighed, at udliciteringer og privatiseringer er på vej ind på næsten alle områder i Danmark og også her i København. Det private initiativ klarer ofte opga-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

verne bedre end det offentlige og er dermed med til at sikre en lettere, lysere og lykkeligere hverdag for mange af vore medborgere.

Det er vores opgave at opmuntre til, at den udvikling fortsætter, og endnu flere opgaver vil formentlig i de kommende år forlade den kommunale forvaltning og gå over til effektiv og konkurrenceorienteret drift på markedsøkonomiske vilkår til gavn for borgerne i vores kommune.

**Borgmester Bo Asmus Kjeldgaard:** Det er rigtigt, at budgettet handler om økonomi, kolonner, overskud, underskud, men det vigtigste i budgettet er nu engang de politiske valg, vi træffer. Hvilket København vil vi have? Skal vi vælge at fortsætte Kramer-Pind-kursen med borgerlige budgetforlig, der betyder nedskæringer på daginstitutioner, skolefritidsordninger, flere udliciteringer med dårligt arbejdsmiljø til følge, lukning af plejehjem? Eller skal vi vælge et mere grønt og mere socialt København?

Efter SF's mening skal København være en social by. Hvis det er rigtigt, hvad der går rygter om her i aften, at der blandt de gamle borgerlige forligspartier er ved at blive indgået en aftale om lukning af alle plejehjem på listen, så vil jeg sige, at så lover det ikke særlig godt for de kommende budgetforhandlinger.

Vi mener også, København skal være en grøn by, København skal ikke være bilernes by. København er lige nu i en brydningstid, hvor vi har muligheden for at rette op på fortidens synder. Økonomien er god, arbejdsløsheden falder, og der er uanede muligheder for byudvikling. Se bare på havnen. Aktiviteten er høj, der bygges som aldrig før. Vi skal måske have et operahus og et skuespilhus, og vi er på idéplanet i gang med at se på, hvordan det øvrige byggeri nær havnen skal se ud.

Det er vigtigt, at vi ikke begår fejltagelser. Det skal være grønt og økologisk, det skal være miljørigtigt byggeri. Det skylder vi de kommende generationer, der skal leve med, hvad vi planlægger nu. Det skal ikke være en planlægning, der tager udgangspunkt i bilisternes ønsker.

Vi skal nu i forbindelse med den byudvikling, vi er i gang med, have startet en professionel og afbalanceret trafikpolitik. Med det aktivitetsniveau, København har nu, går byen i stå, hvis vi blot lader bilerne holde i længere og længere køer. Det kræver politisk mod at sætte penge af til at få den kollektive trafik udbygget og begrænse privatbilismen, men det er nødvendigt.

En storby som København kan ikke fungere uden en god trafikal infrastruktur. Generelt skal vi efter SF's mening vælge miljørigtige, bæredygtige løsninger. Det gælder uanset om vi taler trafikpolitik, byggeri eller indkøb. Det har København både pligt og råd til.

Den brydningstid, som vi er i, gælder nemlig også den økonomiske situation. Jeg er overbevist om, at der er økonomisk råderum til at gøre noget mere end blot ensidigt at fokusere på gældsnedbringelsen. Overborgmesteren vil med det budgetforslag, der er fremlagt, give udseende af, at den økonomiske situation er stram. Men hvis man tager det opsving, som København er inde i, i betragtning, hvis man samtidig tænker på, at der er lavet en besparelse på over 200 mill. kr., så virker det ikke realistisk, at der kun skulle være 36 mill. kr. i den udisponerede pulje, hvis størrelse i øvrigt i de sidste måneder har skiftet, som vinden blæser.

Vi tror, at økonomien ser langt bedre ud. Især har vi også hæftet os ved, at der ikke er brugt det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, selv om alt tyder på, at selvbudgettering vil give et merprovenu.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Jeg er overbevist om, at den kommende måned vil bringe mere realisme vedrørende den pulje, som er til fordeling, så råderummet, når budgettet skal bindes sammen, vil være større end de 36 mill. kr.

Får vi ret i det, forholder det sig, som vi tror, så er vores dagsorden ikke skattestigninger. SF vil ikke være med til at lave en skattestigning udelukkende med det formål at afdrage endnu mere på gælden. Faktisk betaler vi jo allerede over 2.000 mill. kr. af på gælden til næste år. I SF ser vi ingen grund til at lave en skattestigning for at betale mere af end de 2 mia. kr. En skattestigning i København rammer de svageste grupper hårdest, både på grund af den manglende progressivitet i kommunalbeskatningen og på grund af det skrå skatteloft.

SF's budgetordfører har redegjort for, hvordan SF mener, pengene skal bruges. Hovedoverskriften er at få skabt en kommune, som er bedre at bo i, bedre at arbejde i og bedre at besøge.

På miljø- og forsyningsområdet er der fremlagt et budgetforslag, som viderefører en hel række af de initiativer, vi har sat i gang i udvalget, f.eks. fjernelse af forurennet jord på vores daginstitutioner, en storstilet renovering af søer, vandløb og kloakker, en helt ny affaldsplan med mere miljø, nye forsyningsvirksomheder, som vi forsøger at drive så effektivt og professionelt som overhovedet muligt med stadig vægt på miljø og politisk kontrol. Alt det og mere til ligger i det budgetforslag, som er fremlagt.

Men herudover er der en række nye tiltag. Vi ønsker for det første, at der skal opstilles miljømål for hele kommunen, og i den forbindelse ønsker vi en styrkelse af Det Grønne Sekretariat, så der kan arbejdes videre med miljøstyring i kommunens institutioner, miljøkrav i licitationer inden for bygge- og anlægsområdet samt grønne budgetter. Det er vigtigt, at både forvaltninger og institutioner kommer til at arbejde mere systematisk med at nedbringe miljøbelastningen.

For det andet mener vi, at der skal afsættes flere penge til den lov om forurennet jord, der trådte i kraft den 1. januar 2000. Den DUT-kompensation, vi har fået, rækker slet ikke til. Med de midler, der er til rådighed, vil implementeringen strække sig over mere end 25 år. Det er ikke tilfredsstillende.

Trafikstøjen er et stadig større miljøproblem. Der er stort behov for at forstærke og koordinere indsatsen vedrørende trafikstøj. I dag foregår arbejdet i flere forvaltninger. Jeg foreslår mig, at koordineringen skal indeholde en prioritering af indsatsen, en opsamling af viden om området, også internationalt, samt opbygning af en model til beregning af trafikstøj.

Nu må der ske noget på det område. Over 70.000 boliger i København har mere trafikstøj end acceptabelt. Jeg har også noteret mig, at Socialdemokratiets miljøordfører, Hamid El Mousti, hen over sommeren var ude og sige i pressen, bl.a. Politiken, at Socialdemokratiet nu også vil være med til at tage initiativer på det her område. Det er jo glædeligt.

For det fjerde skal vi have styrket tilsynet på virksomhederne. Miljøkontrollen er voldsomt underbemandet, hvis man sammenligner med det øvrige land. Vi ligger i det, Miljøstyrelsen kalder dumpeklassen, populært sagt. Det hører med, at vi i København har særligt mange gamle virksomheder. Vi skal også bruge flere ressourcer til at lære virksomhederne om miljøstyring. Derfor et ønske om mere personale til tilsyn på virksomhedsområdet.

Så bør vi efter SF's mening også forholde os mere aktivt til drivhuseffekten på energiområdet, som kommer tættere og tættere på. Det er ikke kun et akademisk problem, som man kan skyde til side. Isen på Nordpolen er smeltet, alle prognoser siger, at verdenshavene vil stige, vi vil få klimaforandringer.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Det er lokalt, der skal handles, hvis vi skal forhindre den globale opvarmning. Efter SF's mening gør vi meget i København, ikke nok. Derfor lægger vi op til, at der skal laves forsøgsprojekter med solvarmeanlæg, solceller, f.eks. i forbindelse med renovering af kommunens skoler og daginstitutioner. Så også det vil SF tage med, når vi går i forhandlinger om budgettet.

Så er der i budgetforslaget energipuljen til energibesparende foranstaltninger. I budgetforslag 2001 er der afsat 5 mill. kr. Det er langt fra nok. Institutionerne har i år søgt om midler for et beløb, der er 4 gange større end de 5 mill. kr., vi har at gøre godt med. Og nu kan det altså direkte dokumenteres, at energisparepuljen er en god forretning for kommunen, fordi projekterne tjener sig hjem allerede inden for 3 år. Det vil sige, at vi sparer faktisk penge på at have denne her pulje.

Sideløbende med en kraftigt forhøjet energipulje må der også igangsættes et projekt for udskiftning til lavenergipærer i kommunens institutioner. Vi kan ikke kalde os for Europas miljøhovedstad, hvis vi ikke selv går foran og fejer for egen dør.

Et helt særligt krav er afsættelse af 10 mill. kr. på forskellige forvaltningsområder til Dogmeprojektet, det såkaldte Dogme 2000, som overborgmesteren har aftalt med nogle af omegnskommunerne, at København vil deltage i. Det er et godt projekt, hvor de deltagende kommuner forpligter sig til at gå i front på miljøområdet ved at gøre en helt konkret indsats og på den måde være et godt eksempel for resten af landets kommuner.

Fokus vil være på måling af menneskets miljøpåvirkninger, en plan for forbedring af miljøet i forbindelse med Agenda 21 samt en forankring af hele miljøarbejdet. Agenda 21-planen skal indeholde mål for ressourceforbrug og miljøbelastning og bygge på princippet om økologisk råderum. Dogme 2000-projektet stiller således krav til kommunens egen miljøindsats. Vi er på nogle områder godt i gang, men ikke nok. Derfor er jeg meget glad for det projekt, som overborgmesteren også har givet tilsagn om, at vi kan deltage i, men vi bør sætte penge af til det.

Alt i alt indeholder ønskelisten og budgetforslaget en hel række initiativer, som skal gøre København til en grønnere by.

Som det også fremgår af Miljø- og Forsyningsudvalgets budgetforslag, så indgår forsyningsvirksomhederne med en meget stor vægt. Det må siges at være naturligt, da de udgør en meget stor andel af udvalgets samlede område både økonomisk og personalemæssigt. Jeg har derfor nogle mundtlige bemærkninger til forsyningsdelen i budgetforslaget.

Forslaget bærer naturligvis præg af den selskabsudskillelse, der er sket på energiområdet, og som vi har behandlet meget grundigt her i Borgerrepræsentationen. Vi har fusioneret vore kraftværker med Sjællandske Kraftværker, efter at det er lykkedes at få en aftale med Svend Auken, som tilførte produktionsselskabet 4,8 mia. kr.

Elreformen har tvunget os til at udskille aktiviteterne i Københavns Energi i selskaber, men dog sådan, at moderselskabet, KE Energiforsyning, stadig er en del af den kommunale forvaltning med den offentlighed i forvaltningen, der ligger i det, og den samfundsstyring, der ligger i det. Generelt er forsyningsvirksomhederne udsat for stort pres i disse år, og vi kan risikere, at de forbrugerbetalte institutioner bliver opkøbt af udenlandsk kapital for en slik, hvis vi ikke tænker os rigtig godt om og udviser rettidig omhu.

Den bedste måde at bevare flest mulige arbejdspladser på i samfundsstyrede offentlige forsyningsvirksomheder er ved at drive dem effektivt og professionelt og sikre, at de kan klare sig i den konkurrence, som vi er kastet ud i.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

For at være godt rustet til fremtiden er vi i fuld gang med et udviklingsprojekt, som skal føre frem til et beslutningsgrundlag om at integrere vand- og energiområdet i et multiforsyningsselskab. Tanken er, at jo flere differentierede produkter, vi kan tilbyde borgerne, jo bedre kan vi klare os i konkurrenceverdenen og samtidig sikre de københavnske værdier. Vi vil have en unik strategisk position som Danmarks største multiforsyningsselskab. Den situation skal vi udnytte.

Og så vil jeg godt sige lidt mere konkret om, hvad det er for nogle projekter, som forsyningsvirksomhederne arbejder med for at skabe en bedre by for københavnernes.

På Københavns Energis område er målsætningen, at kunden, borgeren, skal i fokus. Det medfører, at organisation, arbejdsgange, produkter m.v. skal tilrettelægges ud fra borgernes ønsker. På grund af konkurrencen skal der også være fokus på omkostningerne, men det er vigtigt, at vi på medarbejdersiden sikrer den nødvendige kompetenceudvikling. Vi håber, at medarbejderne vil blive i stand til at tage et større ansvar. Der skal fokuseres mere på miljø, mere på kvalitet, så også miljøindsatsen i energiforsyningen bliver opprioriteret i de kommende år. Det vil ske gennem en total miljøanalyse af virksomheden.

Den virkelighed, som medarbejderne har mærket i de seneste år, har været, at forandringerne er kommet i en lind strøm, kollegerne er blevet færre og færre, der er i de seneste år skåret flere hundrede årsværk i Københavns Energi i forbindelse med de rationaliseringer, der er sket. Den proces er ikke tilendebragt endnu. Jeg kan kun garantere, at hvis vi kommer ud for yderligere reduktioner i personaletallet, så vil det ske med størst mulig hensyntagen til den enkelte. Alle kræfter vil blive sat ind for at sikre eventuelle tiloversblevne nye job.

Om budgetforslaget for Københavns Energi skal jeg endvidere sige, at taksterne på elområdet endnu ikke ligger klar. Det skyldes, at de statslige indtægtsrammer for 2001 i forhold til elreformen ikke ligger klar endnu fra myndighedernes side. Det medfører, at vi først kan fastlægge taksterne, efter at budgettet er vedtaget. Og i den forbindelse er det jo vigtigt at få sagt her fra talerstolen, at vi kan risikere at skulle foretage en revision af indtægtsrammerne, vel at mærke efter at budgettet er vedtaget.

På Københavns Vands område har vi i 1999 konstateret et øget vandtab fra ledningsnettet. Det er nødvendigt, at vi forøger vores indsats for at begrænse det vandtab, så vandforsyningsplanens målsætning frem til år 2001 kan opfyldes. Vi lægger derfor op til en øget ledningsrenovering og forøgede vandtabs- og lækageundersøgelser.

På vandområdet har vi også et stort problem med forurening af vores grundvand. Vi ønsker at gøre mere for at beskytte det rene grundvand, og derfor er der i budgettet lagt en forhøjelse af bidraget til grundvandspuljen ind på 30 øre, således at bidraget stiger fra 20 til 50 øre pr. m<sup>3</sup>. Det giver så 30 mill. kr. i puljen, som skal bruges til at indgå dyrkningsaftaler med landmænd, lave aftaler for at begrænse pesticidforbruget, øge skovrejsningen og eventuelt arealopkøb for at sikre grundvandsvenlig arealanvendelse.

Vi laver ikke dette arbejde alene, selv om København kan bryste sig af at være en af de kommuner, der tager flest initiativer. Som borgmester har jeg gjort et stort arbejde for at få FKKA-kommunerne med i et samarbejde til beskyttelsen af vores grundvand. Det er nu lykkedes med dannelsen af Hovedstadens Vandsamarbejde, som har fået dannet et sekretariat, og som arbejder på, at vi i fællesskab kan sikre grundvandet. Det handler om vandsamarbejde og indsatsplaner mellem kommuner og amter. Det handler om skærpet kontrol med grundvand og drikkevand, bl.a. flere undersøgelser af vandkvaliteten og en bedre beskyttelse af særligt følsomme vandindvindingsområder.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Herudover har vi gang i projektering af et fuldskalaanlæg for kunstig infiltration ved Arresø med det formål at forbedre forsyningssikkerheden. Vi vil gerne i København være sikre på, at vi også fremover har tilstrækkelig rent drikkevand.

Alt i alt vil jeg gerne slutte min gennemgang her med at sige, at budgetforslaget og ønskelisten indeholder en hel række miljøforslag og bæredygtige visioner for Københavns Kommune.

Så har Lars Rimfalk Jensen fra Det Radikale Venstre en række kommentarer og spørgsmål til mit område. Jeg skal med det samme sige, at det af hans budgettale klart fremgår, at De Radikale ikke er medlem af Miljø- og Forsyningsudvalget. Så ville de vide, hvor meget vi planlægger for de kommende år.

Nu kan man jo tolke Lars Rimfalk Jensens udtalelser på forskellige måder, Rikke Fog har haft én udlægning. Jeg vælger at tolke Lars Rimfalk Jensens efterlysning af nye initiativer på miljøområdet som en tilkendegivelse om, at miljøet skal være et vigtigere indsatsområde i 2001. Det er jeg meget glad for, det er jeg meget enig i. Lad os i fællesskab forgrønne budgettet og udarbejde de nødvendige ændringsforslag.

Jeg har allerede nævnt en hel række forslag, som ligger i det budgetforslag, som er fremlagt, og som ligger i ønskelisten, som vil gøre København endnu grønnere, men vil da godt for De Radikales skyld nævne nogle eksempler på aktiviteter, som allerede er i gang, og som der derfor ikke er gjort så meget ud af, hverken i budgetforslaget eller i ønskelisten.

Vi har fået nedsat et Råd for Bæredygtig Udvikling, som er i fuld gang med arbejdet. Der arbejdes nu forhåbentlig i alle forvaltninger med overgang til økologiske fødevarer og med grønne indkøb.

Vi har været med til at sikre de grønne guider, som gør et stort arbejde lokalt.

Vi har besluttet, at der skal laves miljøvurdering af indstillinger til BR, et forslag, som i øvrigt De Radikale vist er kommet med først.

Der gøres et stort arbejde lokalt med grønne regnskaber.

Miljøfestivalen, som er en årligt tilbagevendende begivenhed i juni måned, er blevet en større og større succes.

Miljøskoletjenesten, som er et tilbud til samtlige skoler, er blevet kraftigt opprioriteret. Alle de store miljøanlæg er blevet åbnet, så skoleklasserne kan komme ud at se dem, og der er udarbejdet undervisningsmateriale.

Vi arbejder på at gennemføre miljøledelse af hele byen København, et meget stort og unikt projekt, også sammenlignet med, hvad der i øvrigt foregår i det øvrige Europa.

Vi har for nylig startet offentliggørelse af miljøsyndere, i første omgang autoværkstederne, efter samme princip, som vi i Miljø- og Forsyningsudvalget offentliggjorde beskidte bage- og beskidte restauranter.

Herudover er der en splinterny affaldsplan, en ny spildevandsplan, en ny grundvandsplan, en ny vandområdeplan for de indre søer, en styrket indsats over for den forurenede jord i hele byen og specielt på daginstitutioner, hvor vi i disse dage er gået i gang med at rense op for 17 mill. kr.

Der er også en række initiativer på trafikområdet.

Og så gør vi i det hele taget meget for, at vores energiproduktion skal blive mere bæredygtig, bl.a. med opstilling af 20 store nye vindmøller på Middelgrunden. Blot for at nævne nogle eksempler til Det Radikale Venstre om, hvad det er der foregår på miljøområdet.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Så har Lars Rimfalk Jensen et mere teknisk spørgsmål om størrelsen af de fremtidige indtægter fra det fusionerede kraftværkselskab. Her er situationen, at selskabet lige har startet sit virke. Det bliver en barsk konkurrence, selskabet skal klare sig i. Det er derfor helt umuligt at sige noget om, hvordan indtægtsmulighederne vil være.

Jeg er dog ret sikker på, at vi ved den fusion, der er lavet, har sikret de københavnske værdier bedst muligt. Så selv om det endnu er usikkert at sige noget om resultatet, så kan jeg godt berolige Lars Rimfalk Jensen med, at der ikke vil opstå negative nettobalancer for forsyningsvirksomhederne. Det vil stadig være muligt for dem at afdrage den gæld, de har til Københavns Kommune.

Helle Sjelle siger, at vi ikke skal være fanatiske på miljøområdet, selv om hun gerne vil lave Agenda 21-arbejde, at vi altid vælger den løsning, hvor vi får flest mulige penge op af borgernes lommer, den dyreste model. Hun siger det i forbindelse med spildevandsplanen

Det er jo en debat, som vi har haft mange gange, og et flertal i udvalget har klart konkluderet, at den løsning, vi har valgt, er den billigste på lang sigt. Det kan simpelt hen ikke betale sig ikke at renovere kloakkerne løbende, ikke at vedligeholde dem løbende. Så det er den billigste løsning på lang sigt. Det ser vi også af, at vi trods den forhøjelse, der lægges op til, stadig er billigere end de andre kommuner i landet, som vi sammenligner os med.

Så nævner Helle Sjelle også, at vi nu angriber den private ejendomsret, fordi vi i forbindelse med den hovedrenovering af kloakkerne, som vi skal lave, også gerne vil have mulighed for at tvangsrenovere de private stikledninger.

Jeg skal for at forebygge enhver misforståelse sige, at det, der lægges op til, er et samarbejdsprojekt med de private grundejere. De vil have en enorm økonomisk fordel af at få renoveret deres stikledning, samtidig med at vi er ude og renovere hovedledningsnettet. Og så skal man huske, at i de enkelte situationer, hvor man vil tvangsrenovere, så er det efter at den private grundejer efter utallige opfordringer til selv at renovere kloakken ikke har gjort noget. Det ønsker vi at gøre af hensyn til rottegenerne og af hensyn til spildevandet, der siver ned til grundvandet. Det kan ikke nytte noget, at vi renoverer vores offentlige kloaknet for 564 mill. kr., hvis rotterne blot løber ind i de private stikledninger.

Så skal jeg sige tak til Rikke Fog for støtte til de nye initiativer, vi arbejder med i Miljø- og Forsyningsudvalget. Jeg er enig i, at det vil være en god idé at styrke det lokale Agenda 21-arbejde med at få flere medarbejdere ud lokalt. Det er faktisk et forslag, som jeg tror, vi har talt om, Socialdemokratiet, Enhedslisten og SF, og det kunne måske være en god idé at få det med nu, selv om man også kunne overveje, om man skulle vente til efter afstemningen den 28. september.

Til allersidst skal jeg lige bemærke det meget store antal sager, som Miljøkontrollen skal tage sig af i det nye budgetår. Det er lige før man kan blive rundtosset af at se på deres planer. F.eks. skal der gennemføres 25 miljøgodkendelser af særligt forurenende virksomheder. Der skal gennemføres 4.200 tilsyn med virksomheder inden for temaerne risiko, spildevand og affald. Der skal gennemføres en lang række affaldstilsynskampagner og 7.300 tilsyn i forbindelse med skadedyrsbekæmpelsen.

Miljøkontrollen skal ud over de mange tilsyn være til rådighed for borgerne i forbindelse med alle mulige henvendelser på miljøområdet. Det kan være klager over støj, støv, lugt fra virksomheder og forretninger, duer, ræve og rotter. Mange borgere er på den måde med til at sikre, at København bliver en bedre by at leve i. Se på Miljøkontrollens aktivitetsplaner, det er faktisk ganske imponerende.



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

Alt i alt håber jeg, at det budgetforslag, som ligger på Miljø- og Forsyningsudvalgets område, er et skridt på vejen til, at København bliver en bedre by at bo og leve i. Men der må, som jeg har gennemgået, sættes mange flere penge af, hvis vi skal tage et stort skridt hen imod et København som en grøn by.

SF har allerede i aften afleveret de ændringsforslag både på miljøområdet og på det øvrige område, som vi ønsker skal indgå i den videre behandling af budgettet. Vi glæder os til de kommende forhandlinger.

2. næstformand (**Bente Frost**): Nu vil jeg ringe ind, og det vil jeg ikke gøre for, at folk skal komme ind og stemme, men for, at folk skal komme ind og få lejlighed til at melde sig til som taler i første runde, hvis man ikke har haft ordet endnu. Der har været 27 talere, og de har talt i gennemsnitlig 14 minutter ... (*Overborgmesteren*: Så er der ingen grund til at opfordrede flere til at sige noget). Nej, men vi er nødt til at være retfærdige og sige, at alle skal jo have chancen for at tale i første runde.

Hvis ikke man har haft ordet i første runde, og første runde gælder også ordførerne i torsdags, så har man mulighed for at trykke sig ind nu ... (*Ophold*). Det ser ikke ud til, at der er nogen, der ønsker ordet i første runde mere; så går vi i gang med anden runde. Og Morten Kabell står på listen, fordi man har ligesom ikke husket, at han har haft ordet én gang før, så han er trykket ind.

**Morten Kabell (Ø)**: Nu blev jeg faktisk beordret af overborgmesteren til at gå på talerstolen, og jeg er glad for at kunne følge overborgmesterens ordre i denne anden runde.

Det har jo været en interessant første runde, som altid levende debat og indlæg, der vidner om brændende engagementer. Vi ser jo, at det ønske om ændringer, som jeg fremførte på Enhedslistens vegne i min ordførertale, selvfølgelig var fuldstændig urimeligt, fordi der jo har været en pingpongdebat, der har været masser af levende små indslag, der har kommenteret hinanden og sådan nogle små ting. Nå, i virkeligheden burde vi måske her holde et minuts tavshed for debatten.

Som jeg sagde, så var jeg blevet beordret på talerstolen af overborgmesteren, kærligt og venligt, skal jeg nok sige. Det skyldes selvfølgelig, at jeg i første runde kritiserede overborgmesterens manglende tilstedeværelse under store dele af ordførertalerne. Det var selvfølgelig ubegrundet. Overborgmesteren var ovre og korrigerede det radikale lys af en kulturminister omkring Borgerrepræsentationens og, skal vi sige Enhedslistens stillingtagen til Det Kongelige Teater og de store nybyggerier. Det var selvfølgelig rart nok, han gjorde det, og det var selvfølgelig helt urimeligt, at jeg således kritiserede ham, så det må jeg jo beklage og undskylde.

Så har det jo været interessante udmeldinger, vi har fået fra Venstre i aften, eller måske nærmere i torsdags – jo, også i aften. Jeg har kunnet høre, at skulle Socialdemokratiet så meget som bøje en papirclips sammen med venstrefløjen, så ville verden falde sammen, København styrte i grus, og Venstre ville aldrig mere snakke med nogen som helst fra Socialdemokratiet om noget som helst andet om Københavns politik. Ikke en lokalplan ville blive vedtaget med Venstres og Socialdemokratiets fælles stemmer, var det jo, at bygge- og teknikborgmesteren sagde.

Nu ved jeg ikke, om der er nogen, der tror på det ude i København, det tror jeg ikke. Jeg tror for den sags skyld heller ikke, at Venstre selv tror på, at der er nogle andre, der regner

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

med deres ord lige i den sag. Der er nok ikke nogen københavnere, der lader sig forblænde eller måske nærmere vildlede.

Det er i virkeligheden også, som jeg også prøvede at nævne det kort i min ordførertale, dybt hyklerisk, for Venstre er præcis lige så ansvarlig for årsagerne til det, der har ført til den følelssporno, som vi oplevede fra Venstres ordfører både i torsdags og for den sags skyld også i aften. Så egentlig forstår jeg ikke Venstre. De burde måske tage og gribe i egen barm.

Så har jeg oplevet, at Socialdemokratiet i sine ordførertaler har været ganske opmærksom på nogle af de problemstillinger, som Enhedslisten har rejst, og det har vi i Enhedslisten været glade for, det er glimrende. Jeg synes, det er godt at se, at Socialdemokratiet har lagt mærke til nogle af de ting, vi har sagt, har lagt mærke til nogle af de problemstillinger, især på gælden, nemlig serviceefterslæbet, vedligeholdelsesgælden, efteruddannelsen, som Enhedslisten utrætteligt har forsøgt at sætte fokus på.

Men jeg må gentage en sætning fra min første runde, for den kan vise sig at være nok så vigtig og nok så afgørende, hvis den har det forløb, som jeg kunne frygte den har. Sætningen i min ordførertale hed: På ældreområdet siger vi et klart nej til flere plejehjemslukninger. Der er ikke i dag ledige pladser. At tale om overkapacitet er en hån mod de ældre. Vi må kunne gøre det bedre.

Vi har ikke kunnet undlade at lægge mærke til, at der jo er gledet et stykke papir rundt blandt Sundheds- og Omsorgsudvalgets medlemmer, eller skal vi sige højrefløjen af det. Vi har også lagt mærke til, vi kan formode i hvert fald, at der dermed er indgået en aftale. Hvad har vi jo ikke måttet få at vide. Sådan er der jo så meget med hensyn til åbenhed.

Men de lukninger, der er vedtaget af Borgerrepræsentationen, det må vi erkende, havde vi taget ud af vores budgetudspil. Det accepterede vi, fair nok. De skal ikke stå i vejen for, at Socialdemokratiet og venstrefløjen kan indgå en fornuftig og fremadrettet aftale om de kommende år.

Det var noget, som vi må sige krævede da en del af Enhedslisten, det krævede en del af os at være ude og markere det. For der er tale om, at vi på den måde går ud og, om ikke accepterer, så i hvert fald erkender, at der er sket nogle ting, som vi har været imod. Der er sket nogle ting, som vi har kæmpet til sidste blodsdråbe for at undgå. Men vi må sige, det skal ikke stå i vejen for, at man kan lave nogle bedre aftaler fremover.

Enhedslisten er også parat til at stå ved sine ord, vi er parat til at indgå aftaler med Socialdemokratiet om budget 2001 og de kommende år. Svinger Socialdemokratiet ved at gå ud og gennemføre flere plejehjemslukninger end det, der allerede er vedtaget her i Borgerrepræsentationen, så er der med et meget folkeligt udtryk en ren røv at trutte i for os. Så er det, Socialdemokratiet vælger at gå den forkerte vej, at gå i en retning, som fører lige lukt den samme vej, som de sidste års budgetforlig har gjort det.

Enhedslisten har givet Socialdemokratiet et tilbud. Havde Socialdemokratiet læst vores tale? Det er jeg faktisk i tvivl om. Jeg er ked af de udmeldinger, jeg er ked af de rygter, der går, jeg er ked af, at jeg kan se, at der cirkulerer et papir, som kan indicere, at der er indgået en aftale om noget meget væsentligt for Københavns fremtid og noget meget væsentligt for Københavns ældre. Det er Socialdemokratiets valg alene. Socialdemokratiet har måske valgt i aften, jeg håber det ikke.

Tak for denne gang.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Ikke flere har bedt om ordet i denne runde eller i nogen runder for den sags skyld ... Så beder jeg om, at man trykker på knapperne nu.

**Jens Johansen (F)**: Jeg hæftede mig ved, at borgmesteren for sundhed og omsorg heroppefra for efterhånden nogle timer siden sagde, at nu ville der ikke være flere plejehjemslukninger. Jeg hæftede mig ved, at borgmesteren for sundhed og omsorg heroppefra for nogle timer siden sagde, at der ikke var indgået aftaler om flere plejehjemslukninger, og at under skuddet her i år 2000 ikke skulle dækkes ind ved det. Det vil sige, det vil stadig væk være nødvendigt at forhandle om forbedringer på sundheds- og omsorgsområdet.

Så går rygterne her i huset, at nu er der altså indgået en aftale, stik imod, hvad sundhedsborgmesteren heroppefra har sagt. Så må man jo spørge, om man kan stole på ham. Hvis han var her, ville jeg spørge ham, om der var en aftale, og hvilken karakter den havde, og om byens demokratiske styre kunne få dette at vide, eller det var forbeholdt nogle få forligsparter og partier. Så vil jeg gerne spørge borgmesteren for sundheds- og omsorgsområdet, om der er indgået en aftale om lukning af plejehjem, og om han vil oplyse os andre, som ikke er en del af den aftale, om dens indhold.

Der er noget deja-vu over denne aften, den minder lidt om sidste år. Da var det skolefritidsordningerne, der blev indgået en aftale om, sådan lige før vi skulle til at udvalgsbehandle budgetforslaget for år 2000. Resultatet kender vi, det kan vi huske, det behøver vi ikke at gentage, heller ikke hvad vi sagde ved fremlæggelsen af næste års budgetforslag her i første runde, overhovedet ikke. Det er et forlig, vi ikke fra SF's side dengang kunne tilslutte os, og det kan vi sandelig heller ikke. Og noget ser ud til, at det nu ikke længere er et 3-årigt forlig, men et 6-årigt forlig. Men alt sammen er det jo noget, som sundheds- og omsorgsborgmesteren vil kunne svare på, når han om lidt kommer herop for at oplyse om, hvad det nu er han har lavet på sit kontor.

SF's Gruppe har nu afleveret ændringsforslag til udgifter og indtægter for Københavns Kommunes budget 2001 samt forslag til hensigtserklæringer, som udgør SF's grundlag i den videre udvalgsbehandling af budget 2001. Det gør det under alle omstændigheder. Vi ser frem til forhandlingerne, men vi nærer ingen illusioner om resultatet.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Sådan er det med illusioner. Dem skal man heller ikke nære nogen tillid til.

Må jeg sige, at knapsystemet er brudt sammen. Lars Hutters får ordet nu, og jeg ved, at Jette Bergenholz Baurup skulle have trykket sig ind tidligere. Hvis andre har trykket sig ind tidligere, så beder jeg lige om, at man markerer heroppe ved podiet, så man kommer på listen.

**Lars Hutters (L)**: Tidligere på aftenen, vi startede vores anden del af førstebehandlingen af budgettet kl. 16, tillod jeg mig at gå ud og spise min middag. 3 gange fik jeg besked på, at jeg skulle gå ind i salen, fordi der ikke var nok borgerrepræsentanter her i salen. Jeg har efterfølgende erfaret, at borgmester Peter Martinussen har holdt møde med flertalspartierne om lukning af plejehjem. Jeg kan ikke forstå, at det kan være tilladt, når der er mødepligt under budgetdebatten, at indkalde til et hemmeligt møde på sit kontor, og vi andre mere eller mindre skal skældes ud, fordi vi tillader os at spise noget mad, så vi kan fungere under den lange budgetdebat. Jeg har også fået oplyst, at overborgmester Jens Kramer har indkaldt til et møde på sit kontor om ansættelse af en økonomidirektør.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Jeg nævner kun det her, fordi jeg føler mig rent faktisk forulempet over, at det faktisk, fordi man forsøger at passe sit arbejde her, fordi man tilfældigvis og sidder og spiser, skal gå ud over os.

Så vil jeg sige, at jeg faktisk har haft en glædelig oplevelse her de sidste dage på gaderne i København. Jeg har med glæde konstateret, at Socialdemokratiet i København opfordrer til, at der skal stemmes ja til bydelsstyre. Det synes jeg er ganske udmærket. Jeg synes bare, at det havde været passende fra byens talerstol her i Borgerrepræsentationen, at Socialdemokratiet havde sagt det. Men jeg er da helt tilfreds med, det passer sådan set til mit temperament, at det er fra gaderne, at det er til folket, at man siger det. Men jeg vil da godt lige bemærke, at det havde da været meget interessant, at vi f.eks. i overborgmesterens budgettale eller i den socialdemokratiske ordførers budgettale i torsdags havde fået det at vide.

Der er ganske klart tendens til, hvordan resultatet bliver af de kommende budgetforhandlinger, og det bliver, sådan som jeg også forstod på Enhedslisten og på SF, at det kommende budgetflertal fortsætter.

Jeg har det selvfølgelig som alle borgere i København og som vel de fleste borgerrepræsentanter, at det havde været passende, at man ikke førte hemmelige forhandlinger, men åbent vedkendte sig sin politik, f.eks. i aften fra talerstolen, og fortalte klart og tydeligt, hvad det er for nogle plejehjem, man er blevet enige om skal lukkes. Men man skal jo heller ikke være i tvivl om, hvad det kommer til at betyde for københavnerne. Det bliver en fortsat ødelæggelse af velfærdssamfundet, især for de ældre og de syge.

Dermed er hovedspørgsmålet for næste Borgerrepræsentationsvalg naturligvis givet. Det bliver en kamp for eller imod et velfærdssamfund, som er i stand til at rumme også en anstændig behandling af de ældre og de syge. Jeg skal da sige med det samme, jeg skal gøre mit til, at nedskæringsflertallet her i Borgerrepræsentationen får en meget hård kamp, og at det politiske resultat efter mit håb bliver, at vi får sammensat en helt anderledes Borgerrepræsentation, end vi har i dag.

Dobbelttænkningen trives her under budgetdebatten. Jeg har hørt adskillige partier, Venstre, Radikale Venstre, Socialdemokratiet, Konservative, faktisk de, som er repræsenteret i budgetflertallet, sige, at de syge og ældre skal høres. Der har været tale om folkehøringer, der har været tale om et borgerpanel, der har været tale om, at der skal være en ombudsmand, som skal sikre en anstændig service her i København.

Må jeg i al beskedenhed og stilfærdigt spørge: Hvad er der egentlig galt med ældrerådene? Er det fordi de så entydigt og klart har sagt til budgetflertallet, at de ikke vil have nedlagt plejehjem, at man ikke vil lytte til, hvad de ældre siger? De er jo trods alt demokratisk valgt.

Hvis der skal være en mulighed for, at man kan svare på det, så vil jeg da være meget taknemmelig. Ellers må vi jo overlade den yderligere debat til den offentlige presse for at få et sådant svar. Jeg synes virkelig, det er dobbelttænkning i den mest hykleriske betydning, at man siger, man gerne vil lytte til, hvad de syge og de ældre siger, og så hører man ikke på deres demokratisk valgte repræsentanter i ældrerådene.

Jeg har med stor glæde også noteret, at SF og Enhedslisten har talt varmt for, at de ældre og de syge ikke skal undgælde i det kommende budget. Der er de jo på samme linje som SOL og Dansk Folkeparti.

Men jeg kunne godt tænke mig at forhøre lidt omkring finansieringen, hvordan det skal lykkes. Jeg har noteret mig, at SF vil finansiere det ved 450 mill. kr. i form af merindtægt, bl.a. er der nævnt øgede selskabsskatter og øgede ejendomsskatter. Enhedslisten taler om, at

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

det skal være på 527 mill. kr., som stort set alene skal ske ved en stigning af skatten på 0,6 pct.

Jeg må sige omkring det sidste er jeg naturligvis ret overrasket og er nok mere på linje med SF, fordi som Enhedslistens ordfører også meget klart siger det i sin ordførertale, så er det meget asocialt, den måde, at det alene sker i form af stigning i kommuneskatten. Det havde jo været mere naturligt, at vi havde presset på over for regeringen og over for hele det system, som er med til at afgøre, hvordan og hvorledes de kommunale udgifter skal finansieres. Men der holder Enhedslisten sig tilbage og overraskende nok også SF.

Så derfor er jeg også nødt til at spørge politisk: Hvor langt vil SF og Enhedslisten reelt gå for at sikre velfærdssamfundet i København? Vil man være med til, som SOL har givet udtryk for, at der virkelig skal ske et velfærdsløft for københavnernes, som der jo er stort behov for, efter at der igennem så mange år er sket forringelser?

Jeg har noteret mig også her i anden omgang, at det åbenbart ikke er Enhedslistens politik, idet Enhedslisten synes, det er helt i orden for ikke at forhindre forhandlinger mellem Socialdemokratiet og Enhedslisten, at man lader plejehjemslukningerne være, sådan som de er, det skal der ikke røres ved. Fra SOL's side er vi selvfølgelig fuldstændig uenige i Enhedslistens kapitulation over for det her. Jeg tror ikke, Enhedslisten reelt ved, hvad det kommer til at betyde, hvis man bare sådan uden videre accepterer plejehjemslukningerne.

Jeg er lidt overrasket over, at Morten Kabell fra Enhedslisten lidt tidligere heroppe fra talerstolen talte om, at Enhedslisten havde kæmpet til sidste blodsdråbe – til sidste blodsdråbe, sagde Morten Kabell fra Enhedslisten. Nej, det er nu ikke mit indtryk. Som bekendt var SOL det eneste parti i Økonomiudvalget, som ikke ville acceptere den forringelse af aftalen med finansminister Mogens Lykketoft. Det kalder jeg ikke, at Enhedslisten kæmper til sidste blodsdråbe. Vi kan selvfølgelig føre debatten i »Socialisten«, men jeg ser da meget gerne, at Enhedslisten og Morten Kabell fortæller forsamlingen her, hvordan og hvorledes der har været kæmpet. Jeg har i hvert fald ikke bemærket det. Det er muligt, jeg har overset et eller andet.

Så derfor er mit politiske spørgsmål til både SF og Enhedslisten: Hvad er det, man vil politisk? Er det de givne forringelser, der er i budgettet, minus 10 pct., eller er det et velfærdsløft, som SOL reelt mener, der er brug for hos københavnernes? Danmark er jo et af de rigeste samfund i verden, og vores opfattelse i SOL er, at hvis den politiske vilje reelt er til stede, som flere af budgetordførerne og andre af ordførerne egentlig har talt om, så kan man også reelt få det her gennemført. Men det kræver selvfølgelig et grundlæggende opgør med finansminister Mogens Lykketoft og økonomiminister Marianne Jelved om det, de står for, med ØMU'ens politiske hensigter med gældsreduktion, slankning af den offentlige sektor, kort sagt afvikling af velfærdssamfundet.

Jeg synes, at Borgerrepræsentationen, og for mig skuffende også SF og Enhedslisten, mangler en grundlæggende vision om, hvordan og hvorledes velfærdssamfundet skal finansieres. Det er jo helt givet, at man ikke bare uden videre kan fortsætte med at hæve de kommunale skatter. Det tror jeg også, Enhedslisten vil være enig med mig i.

Vi har brug for et helt anderledes omfattende kommunalt opgør, som fører til en anden kvalitativ måde, man finansierer de kommunale udgifter på. Det er jo ikke kun noget, der foregår her i Borgerrepræsentationen eller i Københavns Kommune. Som det har været bemærket i pressen, i medierne, så er, som jeg også nævnte i min ordførertale, Peter Brixtofte i Farum Kommune gået i gang med et oprør imod det system.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

KL's formand har været til forhandlinger med finansminister Mogens Lykketoft. Vi skal jo lidt senere her i aften tage stilling til, om Borgerrepræsentationen bare vil falde pladask ned på maven over for Mogens Lykketoft og ikke engang gøre det, som Anker Boye fra Kommunernes Landsforening har gjort: Gå til nye forhandlinger og reelt gøre opmærksom på, hvad der skal finansieres for, at de svage københavnere kan få det, som de har brug for.

Det har også ført til, at SF's Kresten Touborg har sagt, at det er ganske udmærket. Det er ikke tilstrækkeligt, at man fører de her forhandlinger om kommunernes økonomi blandt partikammeraterne og alt det andet kammerateri bag lukkede døre, det er jo socialdemokrater indbyrdes, der stort set fører de her forhandlinger, men at det reelt måske nok skal op på lige fod med finanslovsdebatten åbent i Folketinget.

Jeg mener, der er brug for en vision om, hvordan der skal finansieres med de kommunale udgifter. Vi må have en grundlæggende ændring i den måde, det fungerer på i øjeblikket. Så længe det fungerer på denne måde, og jeg tror som sagt, at finansminister Mogens Lykketoft og økonomiminister Marianne Jelved synes, det er ganske udmærket, fordi så kan de holde det hele i et jerngreb med hensyn til, at vi kan komme med i ØMU'en.

Sundhed og de ældres vilkår er i det politiske brændpunkt. Det var det sådan set også i aften blandt flere af ordførerne. Venstre, Martin Geertsen, talte om, at de vil et skridt nærmere sandheden, og jeg lyttede med stor interesse til, hvad Martin Geertsen sagde. Men jeg synes nu altså også, at der var noget dobbeltydigt i den tale, som Martin Geertsen leverede. Der var mange sympatiske og rigtige iagttagelser om, at der skulle være en bedre behandling på sygehusene. Servicen for de ældre skulle øges. Martin Geertsen havde den meget rigtige betragtning, at når man taler om, at der bliver færre ældre, så kan man vel nok forbedre kvaliteten for de færre ældre, der er tilbage.

Men reelt kom der ikke noget svar på, hvordan og hvorledes det skulle gøres. Martin Geertsen svingede sig oven i købet op til at sige, at det var en fornærmelse, den måde, nogle plejehjem i dag var over for de ældre, f.eks. i forhold til Granbo. Plasticmad fik de ældre, det var fornærmende.

Må jeg stille et politisk spørgsmål til Martin Geertsen: Var det ikke Martin Geertsen, der lukkede Granbo sammen med budgetflertallet? Er det så ikke bl.a. Martin Geertsen og Venstre, der er skyld i, at de ældre nu får plasticmad, som er ganske fornærmende? Hvad har Martin Geertsen tænkt sig at gøre ved det?

I øvrigt synes jeg altså ikke, at der var nogen som helst garantier, som man ellers kunne forvente, når man meget rigtigt bemærkede, at der ikke var ordentlig omsorg, og der ikke var ordentlig behandling, at så var der altså ikke nogen reelle garantier fra Venstres side for, at det kunne blive bedre, hvis Venstre fik lov til at bestemme.

Så må jeg sige, så fik jeg faktisk et af mine store chok her i aften. Det var Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre. Jeg må sige, jeg har altid lyttet, og det tror jeg, mange i Borgerrepræsentationen har bemærket, meget til Det Radikale Venstre. Jeg har altid sat pris på trods alt deres sociale ansvarlighed. Men hardnik'eren i aften med hensyn til, at kassen skulle stemme, og gælden skulle nedbringes, og der skulle ikke være nogen som helst kære far eller mor over for, at der eventuelt var behov for noget andet, det var der i hvert fald ikke hos Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre.

Bl.a. sagde Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre, at det er da ganske naturligt, at der skal være kødannelse for at komme på plejehjem, det er da ganske naturligt. Skal der også være kødannelse, når man skal i skole? Skal der også være kødannelse, når man skal på dag-

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

institution? Eller er det kun fordi de ældre er så svage, at det er ganske naturligt, at man er så formynderisk over for de ældre, at der skal være kødannelse? Hvor lang skal den kødannelse være? 3-4 måneder, et halvt år? Det synes jeg, Det Radikale Venstre skulle svare på. Jeg er i hvert fald blevet meget overrasket over Det Radikale Venstres position i det her.

Så talte Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre om, at der skulle være politisk mod til at lukke plejehjem. Det kunne ikke nytte noget, at det skulle være så kortsigtet. Lad os med det samme få de langsigtede planer på bordet og vise det rigtige politiske mod til at få lukket plejehjem. Jeg ved ikke rigtig, om jeg vil kalde det for politisk mod. Jeg vil snarere give udtryk for, at det er den værste, stupide kynisme, som faktisk får en til at tænke på den måde, man tænkte på og arbejdede på i de totalitære stater, for der var ikke grundlag for at tage hensyn til de svage. Det er den samme form for politisk mod – i gåseøjne – som Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre har vist os i aften.

Gældsafviklingen skal fortsætte, gældsafviklingen skal fortsætte, blev Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre ved med at sige, fuldstændig som et mantra, fuldstændig som et ekko af økonomiminister Marianne Jelved. Jeg må sige, at jeg synes, det er den mest primitive form for planøkonomi, som ikke på nogen som helst måde tager hensyn til de svage, til de syge og til de ældre.

Der har også været en kritik, det var bl.a. fra Venstre, men også fra Henrik Morgen fra Det Radikale Venstre, omkring hjemmeplejen. Der er åbenbart overhovedet ikke nogen som helst indsigt i, at hjemmeplejen har fået betydelig flere opgaver i de senere år. I kraft af at man har gjort det betydeligt vanskeligere for de ældre at komme på plejehjem, skal der passes mange flere af de svage ældre derhjemme. Det sker, uden at der er tilført yderligere ressourcer til hjemmeplejen. Det er da klart, at så er det da svært at få tingene til at hænge sammen.

Og man løser ikke hjemmeplejens problemer ved at daske rundt omkring med smarte nye papirer og brochurer og omstruktureringer osv. Der er kun én eneste vej, hvis man skal løse det, og det er, at man tilfører hjemmeplejen endnu flere ressourcer. Men det støder selvfølgelig imod ØMU-tænkningen om, at der skal være gældsafvikling, at der skal slankes i den offentlige sektor, og det kan kun føre til, at velfærdssamfundet bliver ringere.

Må jeg i øvrigt gøre dem, der taler så meget om, at hjemmeplejen er dyr, opmærksom på, at hvis en ældre har stort set behov for hjælp i 24 timer og ikke har mulighed for at komme på plejehjem, vil det ifølge den tidligere formand for Ældrekommissionen, Bent Rold Andersen, være endnu dyrere at passe en sådan ældre i hjemmeplejen, end det vil være at passe den ældre på et plejehjem, i kroner simpelt hen, fordi det vil koste betydelig flere ansatte til at pleje den ældre, end hvis den ældre var på et plejehjem.

Det giver selvfølgelig sig selv, fordi hvis man skal passe en ældre i 24 timer hjemme, så går der jo en masse tid til, at man tager frem og tilbage til den pågældende ældre i hjemmet, hvor man f.eks. var på plejehjemmet og kunne gå direkte ind, når der var brug for det på plejehjemmet, så det siger jo sig selv.

Men for dem, der eventuelt vil være interesseret i sagligt at sætte sig ind i det, vil jeg anbefale, at man læser Ældrekommissionens betænkning, som havde Bent Rold Andersen, den tidligere socialdemokratiske socialminister, som formand. I parentes kan jeg ikke lade være med at sige, at det er da heller ikke spor overraskende, at Bent Rold Andersen nu har forladt Socialdemokratiet, når man ikke mere vil gøre det, som Bent Rold Andersen har anbefalet skal ske over for de ældre.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Man har også skamredet demografimodellen. Jeg tror, det var borgmester Peter Martinussen, der sagde, at prognosen i de næste 10 år vil vise en faldende ældrebefolkning. Man kan så stille sig det politiske spørgsmål, hvad jeg også forstod, Martin Geertsen stillede: Jamen hvorfor har de ældre så ikke fået det bedre? Når der bliver færre af dem, så skulle man da tro, at der var mulighed for, at de ældre kunne få det bedre, og ikke sådan, som det er i dag, at de faktisk har fået det betragteligt værre.

Til det er der jo at sige, at demografi og demografimodellen ikke bare er et eller andet instrument, som kan give en sandhed, fordi det vil være det samme som at vi satte en regnemaskine til at være ansvarlig for, hvad det var for nogle beslutninger, der skulle træffes i Borgerrepræsentationen, og at de politiske beslutningstagere skulle tage tidligt hjem og lade være med at være her i Borgerrepræsentationen. Det er jo egentlig det, man giver udtryk for, når man taler om det på den måde ... (*Afbrydelse*: Der er perspektiver i det). Ja, der er perspektiver i det. Det er også derfor jeg nævner det. Vi behøvede slet ikke at holde møder, vi kunne bare overlade det hele til alle de der instrumenter og regnemaskiner og det hele, så er det fuldstændig ligegyldigt, at vi mødes her.

Men man kan jo se på, hvordan det går med disse prognoser, man kan jo bare se, hvor sikkert det er, når meteorologerne lover et eller andet vejr. Skal vi nu sige, at meteorologerne lovede sol, men så dagen efter blev det regnvejr. Det har vi da oplevet utrolig mange gange i denne her sommer.

Jeg synes, det er et udtryk for en fuldstændig bundløs politisk uansvarlighed, at man bare hælder hovedet op ad en demografimodel, som overhovedet ikke passer. Det viser sig jo i den måde, de ældre har det. Det skyldes bl.a., at man jo ikke bare kan tælle de ældre, 1, 2, 3, 4, fordi der skal en kvalificering til. F.eks. er der jo blevet betragteligt flere 90-årige, der er ikke blevet færre 90-årige. Til dem, der er interesseret i den slags ting, kan jeg sige, at den del af befolkningen, der vil vokse mest i de næste 10 år, er dem over 100 år, altså procentvis er de, der vil vokse mest, dem over 100 år.

Når man så i øvrigt tager i betragtning, at hvis man ser på en, der f.eks. er 90 år, i forhold til ældrebefolkningen, det er alle dem, der er over 65 år, og en af dem, der er 65 år, så er 50 pct. af dem, der over 90 år, faktisk på plejehjem eller har brug for at komme på plejehjem. Så kan man jo nok forstå, at så kan man ikke bare uden videre sige ud fra en demografimodel, at selv om antallet af en hel del af dem, der er 70 eller 75 eller 80 år, falder, så kan man ikke derudaf slutte, at der ikke er brug for plejehjem.

Den anden del, som borgmester Peter Martinussen var inde på, er den faldende ældrebefolkning inden for de næste 10 år. Hvad sker der egentlig med krigsgenerationen? Krigsgenerationen er på vej ind i ældrebefolkningen. Alle, som kender noget til krigsgenerationen, ved, at det er en meget stor årgang ... (*Afbrydelse*). Med et godt helbred, ja, det er sådan nogle som os, ja, det er rigtigt, Ole, ja.

Så det er ikke rigtigt, og jeg tror, at borgmester Peter Martinussen lige lavede den der drejning i løbet af 10 år, for det er ikke rigtigt. Kigger man på prognoserne, så viser det sig, at fra 2006 begynder hele den samlede ældrebefolkning at stige igen her i København. Så er det ikke kun dem, der er over 90 år, men den samlede ældrebefolkning i 2006.

Så jeg kan sandelig godt forstå, at der er visse mennesker herinde i Borgerrepræsentationen, der har lynende travlt med at få lukket plejehjem. Det skal helst ske her inden for få år, fordi så går det, ligesom det er gået med skolerne: 2-3 år efter, at man har lukket de her plejehjem, så kommer der en eksplosion af ældrebefolkningen, og så står man her: Nå ja, ja, jo,



## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

jamen det var da måske også lidt fejlagtigt, at man fik lukket de plejehjem, og det er vel nok synd, at der er den her lange venteliste.

Det er dybt uansvarligt, dybt uansvarligt. Jeg synes, at det budgetflertal, som vil have lukket de plejehjem, så gå dog frem og sig, at vi sætter mere pris på gældsafvikling, vi sætter mere pris på, at den offentlige sektor bliver slanket, og vi vil ikke være med til, at der skal betales så meget til de ældre. Gå dog ud og sig det, I tusedrenge. Det er jo det, det drejer sig om. I er simpelt hen så bange for at sige den direkte sandhed til befolkningen, så I absolut skal have den der demografimodel, som er så løgnagtig.

Jeg synes, I er simpelt hen noget af det ringeste og mest uansvarlige – nu er borgmesteren kommet til stede. Er han færdig med sine hemmelige møder på sit kontor, hvor mange plejehjem har borgmesteren fået lukket?

I øvrigt, hvis det var et ansvarligt flertal, i øvrigt hvis der skulle være nogle enkelte plejehjem, der i en kort periode ikke skulle være belagt, så ved alle de, der overhovedet, ellers kan man snakke med sine venner i HUR, så er der kommuner lige på den anden side af Valby Bakke, hvor det eksploderer, og som har brug for plejehjem. Så kan man sige: Vi laver en aftale, indtil I får bygget plejehjem, så kan I få plads hos os. Men det er selvfølgelig for dyrt sådan set, når man ikke vil betale, hvad det koster, når man har ældre.

Jeg vil sige, at jeg er meget enig med Marlene Krogh fra SF, som holdt en virkelig god tale her i aften om de ældre. Jeg håber meget, at SF, selv om jeg tror, det bliver svært, fordi der er et andet flertal, der tegner sig, at plejegarantien kom igennem, ligesom man har en pasnings- eller en pladsgaranti for børn, at der også er en plejegaranti for ældre. Jeg synes, det er en helt rigtig vision fra Marlene Krogh fra SF.

Så er der spørgsmålet om HS. Det var vist Martin Geertsen fra Venstre, der talte om en sygehuskrise med svigtende omsorg, og at der ikke var den nødvendige kvalitative behandling. Som han også omtalte, er HS bygget på principper som i det gamle stalinistiske Sovjet, den mest bureaukratiske planøkonomi uden dialog med borgerne. Sådan forstod jeg Martin Geertsen fra Venstre.

Jeg er selvfølgelig fuldstændig enig, det ved Martin Geertsen godt. Men jeg synes selvfølgelig, det er lidt ærgerligt, at Martin Geertsen så ikke samtidig giver tilsagn om, at Venstre vil være med til at tage opgøret med en sådan stalinistisk, bureaukratisk planøkonomi i HS, så vi fik et reelt demokratisk, folkevalgt styre for HS, som var i dialog med borgerne. Fordi HS bliver jo en meget vigtig del af økonomien og af budgetaftalen.

Hvis man skal gøre det rigtige for HS, så mener jeg for det første, at man skal have en finansieringsreform for, hvordan og hvorledes HS skal finansieres. Sådan som det er i dag, så betaler amterne jo slet, slet ikke den pris for behandlingen på Rigshospitalet, som de skal. Efter min opfattelse bør København betale de 70 pct. af udgifterne til HS.

Jeg synes også med hensyn til det meget dyre Rigshospital, som jeg nævnte i min ordførertale, hvor sengedagsprisen er mere end 8.000 kr. pr., at der må og skal staten forpligte sig til fortsat at sørge for, at der er mening i det, de fra starten har lagt grunden til, da de byggede Rigshospitalet, at det er hele rigets hospital. Man skal ikke bare uden videre løbe fra et sådant ansvar og kaste det over på københavnerne, som jo naturligvis slet ikke har de finansielle muligheder for at finansiere hele rigets hospital for de 70-75 pct. s vedkommende.

For det andet, det, som jeg var inde på for lidt siden, at der kommer en reel demokratisering med et folkestyre på Rigshospitalet.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

Til sidst, den etablerede budgetaftale, som jo i aften har stadfæstet fortsættelsen med den hemmelige aftale på borgmester Peter Martinussens kontor med lukning af yderligere plejehjem, er på vej ind i en rigtig god politisk klemme, som kommer til at koste budgetflertallet rigtig dyrt. Det er dog trods alt noget, man kan glæde sig over. Fordi der er ingen som helst tvivl om, at den politiske klemme, de bevæger sig ind i, kommer til at koste med manglende opslutning i befolkningen. Den politiske klemme er på den ene side hensynet til ØMU-politikken med gældsafvikling og slankning af den offentlige sektor og på den anden side finansiering af det dobbelte underskud over for de ældre og over for HS.

En af budgetflertallets mulige politiske omkostninger kunne f.eks. komme til at hedde: Hvad hedder borgmesteren for sundhed og omsorg efter næste Borgerrepræsentationsvalg? Jeg tror, det kommer til at koste borgmesteren dyrt at være i en sådan politisk klemme det næste år. Det slider. Vi har jo allerede set, hvor meget det har slidt med en direktør, der er gået fra det pågældende område. Det næste år bliver endnu værre, det bliver endnu værre, det ved budgetflertallet ganske udmærket. Jeg tror, at der kommer en betragtelig reaktion fra befolkningen i de kommende måneder.

Jeg har forstået, at der er kommet en opinionsundersøgelse om ØMU-afstemningen, som siger 45 pct. nej og 40 pct. ja. Jeg tror, det bliver rigtig interessant, fordi det, der sker herinde med budgetflertallet, er jo, som jeg flere gange har forsøgt at dokumentere, i overensstemmelse med, hvad man ønsker med ØMU'en. Og et nejflertal er et opgør med ØMU'en, et opgør med den ødelæggelse af velfærdssamfundet.

Det ejendommelige eller det interessante er jo også, at budgetflertallet rent faktisk er de samme partier, som også ønsker, at befolkningen den 28. september skal stemme ja til ØMU'en. Man kan måske sige, at egentlig har budgetflertallet separat i København deres politik til afstemning den 28. september. Det glæder jeg mig rigtigt til. Man gør jo alt muligt for, at befolkningen ikke skal høres, men her den 28. september har vi en unik lejlighed til, at Socialdemokratiets politik i København, Venstres politik i København, De Konservatives politik i København, Det Radikale Venstres politik i København, CD's politik i København, kommer til folkeafstemning, og de pågældende partier ved ganske udmærket godt, at det gør det.

Det interessante er så, hvordan man vil tage det, når der bliver sagt nej den 28. september til deres forringelsespolitik, til deres ødelæggelse af velfærdssamfundet. Jeg tror, det bliver ikke mindre end et politisk jordskælv for de pågældende partier. Man kan ikke lulle sig ind bag hemmelige aftaler på borgmesterkontorer, at det er fuldstændig ligegyldigt, hvad der sker den 28. september. De kommer under pres, befolkningen vil ikke finde sig i, at det forringelsesbudget, som yderligere ødelægger velfærdssamfundet især for de ældre og de syge her i København, kommer igennem. Så kan man låse dørene, og man kan forhindre, at tilhørerne overhovedet kan komme ind og høre, hvad det er der foregår. Det bliver på helt andre niveauer, at det lurende oprør, der er i gang ude i befolkningen, kommer til at manifestere sig. Budgetflertallets partier ved jo udmærket godt, når hele det etablerede politiske system har forsøgt at få presset et ja igennem til ØMU'en, at når det så bliver et nej, så frigøres der politisk energi.

Så skal jeg slutte. SOL vil gøre alt, hvad SOL er i stand til at gøre for, at den politiske energi manifesterer sig i et oprør. Lytter man ikke til det og alligevel presser et forringelsesbudget igennem, så glæder SOL sig til den valgkamp, som selvfølgelig er i gang, og som skal afgøre, hvordan flertallet i Borgerrepræsentationen kommer til at se ud næste år. Og SOL er af den klare opfattelse, at der kommer til at ske en betragtelig udskiftning.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

SOL ser selvfølgelig meget gerne, at det, som SF og Enhedslisten har givet udtryk for, vil kunne lade sig gøre, ikke at man stiller sig tilfreds med forringelser minus 10 pct., men et reelt velfærdsløft. Så SOL håber på, at der kommer et flertal i den retning, hvis ikke man vil lytte efter befolkningen nu, at der kommer et sådant flertal næste år.

Derfor håber vi selvfølgelig også, at der kommer en opslutning til SOL's forslag om, at vi på lige fod med Kommunernes Landsforening indleder på ny forhandlinger med finansminister Mogens Lykketoft om Københavns Kommunes økonomi for 2001. Ikke kun fordi Kommunernes Landsforening har gjort det, Kommunernes Landsforening har såmænd kun gjort det, fordi det er nødvendigt. Jeg vil sige, det er endnu mere nødvendigt at gøre det for København, for de ældre, for de syge og de svage. Derfor skal vi have de nye forhandlinger med Mogens Lykketoft.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg kan bekræfte, at jeg ikke har deltaget i hele mødet her i aften, bl.a. fordi jeg havde et møde med Morten Kabell, et møde, hvis kendskab naturligvis jeg har, så det er der ikke noget hemmeligt i. Det er kun resultatet af det, der er hemmeligt. Og derudover har jeg søgt at pleje min stemme.

**Jette Bergenholz Bautrup (A)**: Det var ellers ikke min hensigt at tage ordet her i anden omgang, og jeg skal love, jeg skal nok gøre det på under en halv time. Men efter min idrætsinteresserede kollega Ole Hentzens budgettale synes jeg næsten, der hører en kommentar til.

Så jeg har siddet og tænkt over, hvad er egentlig baggrunden for, at Ole Hentzen har ønsket at sidde i KI's bestyrelse, når han hver gang der kommer en sag, der vedrører den enkelte idrætsudøvers trivsel, ja, så er Ole Hentzen den første til at håne, latterliggøre og nedvurdere den enkelte idrætsudøvers idrætsproblemer.

Det gælder også tilfældet omkring den 32-årige Ken fra Brønshøj. Han var så uheldig på Kløvermarken ikke at blive tacklet, men løb med bolden, og her faldt han, fordi banen var ujævn. Han fik ødelagt sit korsbånd, sit ledbånd, og så kan man jo godt som Ole Hentzen kalde det for et hårbånd, eller hvad man nu vil. Men det, der rent faktisk ligger i det, er, at han venter på en operation og godt kan vente 4 måneder endnu. Det, der rent faktisk er sket, er, at han er fyret fra sit arbejde, han står med det sociale netværk, hvor han var med på landsholdet i baseball, der er hans sociale liv også røget sig en tur.

Så hvis vi skal grine, hvis vi skal synes, det er sjovt, så tror jeg ikke, at det i hvert fald er det, jeg kender Ole Hentzen for. Jeg tror nok, han har et lidt mere venligt menneskesind. Så derfor vil jeg tage det som bare en eller anden sjov bemærkning, fordi Ole Hentzen lige skal, det hører med til en budgetdebat, at jeg lige skal have noget tilbage. Det synes jeg er fint nok, hvis det er i den ånd. Denne her sag må aldrig gå hen og blive en sag, hvor man håner en mand, som rent faktisk er helt nede og ligge, bogstavelig talt, ikke kun på Kløvermarken, men også psykisk, over det, der er sket ham.

Jeg kender ham kun via telefonen, det er ikke en amerikaner, som jeg sagde før, men en 32-årig mand fra Brønshøj. Jeg bad ham om at kontakte kulturborgmesteren, idrætsborgmesteren, og jeg sagde til ham, at det kunne være direkte til borgmesteren, det kunne også være, man skrev til udvalget. Det gjorde han, jeg har en kopi af brevene, så det er ikke bare noget, jeg står her og siger. Han er fyret og har derfor også et økonomisk tab, og det er så også det,

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

han har henvendt sig til KI om. Det er fint nok, KI og borgmesteren har taget sagen utrolig seriøst, og jeg kan da kun sige, at han er glad for, jeg er glad for, at det bliver taget på den måde.

Jeg må så sige, at jeg regner med, og jeg håber også fremover, at KI er et serviceorgan. Det er et sted, hvor idrætsudøverne i hvert fald kan få den motion, få udøvet den idræt på en helt naturlig måde, uden at skulle komme til skade.

Jeg regner med og håber også på, at Ole Hentzens forbrugerfjendske signaler kun lige var en smart replik, at det ikke er sådan Ole Hentzen taler, når han sidder i KI's bestyrelse. Det vil jeg i hvert fald vælge at tro og håbe.

Men jeg mener, at organisationen KI skal være et sted, der i hvert fald har et ordentligt serviceniveau, og det er også noget, som jeg mener, at Ole Hentzen også fra talerstolen bør give udtryk for, at det er også noget af det, han står for.

Overborgmesteren (**Jens Kramer Mikkelsen**): Jeg har kun noteret Ole Hentzen. Det vil sige, at Ole Hentzen bliver den foreløbig sidste.

**Ole Hentzen (C)**: Jeg skal prøve på ikke at provokere nogen, så jeg stadig kan være den sidste ... (*Hamid El Mousti*: Jeg skal også have ordet, hr. overborgmester). Så er jeg undskyldt. Jeg har endnu ikke, mener jeg, provokeret Hamid El Mousti til at gå på talerstolen, så det vil jeg ikke have hængende på mig. Selv om Hamid El Mousti nu sidder ved siden af Jette Bergenholz Bautrup, så regner jeg ikke med, at det har nogen sammenhæng hermed.

Hvis Jette Bergenholz Bautrup har oplevet mine bemærkninger sådan, at jeg specifikt har hånet og latterliggjort en 32-årig mand, der er kommet til skade på et KI-anlæg, så vil jeg tillade mig at sige, at så har Jette Bergenholz Bautrup lyttet dårligt. Den 32-årige har jeg tidligere givet udtryk for, og jeg ved, KI's direktion har givet udtryk for det, og bestyrelsen har behandlet sagen tidligere, at betingelsen for at kunne behandle en sag om en sådan ting er, at bestyrelsen får kendskab til enkeltheder, herunder direktionen. Derfor har man så mindeligt bedt om, at denne 32-årige, som man ikke engang vidste var 32 år, det er en oplysning, jeg får nu fra Jette Bergenholz Bautrup, kunne oplyse om, hvornår han er kommet til skade, på hvilken bane han er kommet til skade, på hvilket tidspunkt, så man har en mulighed for at identificere, hvad det er for en bane, det rent faktisk er sket på, idet man samtidig udtalte, at KI som serviceorganisation naturligvis har en forsikring, som muligvis kunne dække det ulykkelige, som var overgået den pågældende idrætsudøver, og som selvfølgelig ikke skal kunne overgå nogen.

Men som Jette Bergenholz Bautrup også var inde på i sin udredning om idrætsforholdene på Amager, så er baneudnyttelsen ganske intens, ikke bare i Sundby Idrætspark, men også på Kløvermarken. Det indebærer selvfølgelig også, at der slides ganske alvorligt på disse baner, og det betyder også, at de en gang imellem skal braklægges og sættes ordentligt i stand, før de egentlig kan komme op til en rimelig fodboldstandard igen.

Så ved jeg godt, at Jette Bergenholz Bautrup kom med nogle bemærkninger om, at det kan man bare gøre om vinteren. Så må jeg sådan set sige, at det ved Jette Bergenholz Bautrup så ikke nok om, men det kan hun komme til at vide mere om, det kan vi hjælpe hende med at få oplyst andre steder. Man kan ikke lægge en fodboldbane om bare ved at gøre det om vinteren, fordi så var der mange problemer, der var løst i den danske fodbolds- og idrætsverden, hvis det kunne lade sig gøre.

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

---

KI skal efter min mening og efter De Konservatives mening være en fremragende serviceorganisation, derom ingen tvivl. Det betyder også, at det er en omvæltning, man er inde i i øjeblikket. Der er givetvis også, ligesom jeg sagde under rengøringen, visse servicefunktioner, som ikke udføres optimalt i KI i dag. Men det kræver, at der på et eller andet tidspunkt også tages en politisk stillingtagen i denne forsamling om, at der er nogle overenskomster, der skal siges op, og der er nogle mennesker, der skal fyres.

Men det er en anden sag, og den må vi tage på det tidspunkt, fordi det er klart, at den serviceudøvelse, som foregår rundt omkring i landet på alle andre idrætsanlæg undtagen KI's, skyldes, at man er holdt i et jerngreb af nogle oldnordiske, gamle overenskomster med et enkelt forbund. Det er svært at håndtere, og jeg kan forstå, det er ekstra svært selvfølgelig for et Socialdemokrati, som er så tæt knyttet til fagbevægelsen. Det er ikke nogen nem sag. Men det er betingelsen, hvis man skal tage det store skridt, men det vedrører noget andet. Det skal ikke gå ud over servicen på området, det vil jeg gerne præcisere.

Jeg havde håbet, at Jette Bergenholz Bautrup også havde benyttet lejligheden til, nu når vi var på Amager, Sundby Idrætspark, Fremad Amager, at tilbagekalde de beskyldninger, hun ved en tidligere debat her i Borgerrepræsentationen fremkom med, nemlig at Fremad Amagers ungdomshold var blevet nægtet baner i Sundby Idrætspark. Der tillod jeg mig at bruge et ordvalg om Jette Bergenholz Bautrup, som jeg naturligvis ikke vil gentage i dag, for det var meget stringent og hårdt. Det var vel sådan, at oplysninger, der fremkom i den anledning, havde en sådan karakter, at hvis man nu ikke lige var politiker og var på talerstolen, så ville man sige: Du er fuld af løgn – men det siger jeg selvfølgelig ikke.

De var vel så urigtige, som noget kunne være, og jeg gav Jette Bergenholz Bautrup det løfte her fra talerstolen, at hvis hun henvendte sig med det konkrete derom, så ville jeg sørge for, at de pågældende i KI ville blive fyret, idet der er afgivet skriftlige svar til Kultur- og Fritidsudvalget om, at samtlige ønsker, klubberne har indgivet om baner til børn og unge, er opfyldt. Det, Jette Bergenholz Bautrup påstår vedrørende Sundby Idrætspark, var det modsatte.

Jeg fornemmer med bemærkningerne om Fremad Amagers hastige vækst, ja, det er jo en stormende vækst i ungdomshold, at så bliver det et mere intensivt problem, som vil blive rejst. Derfor beder jeg om enten at få det taget af bordet, denne urigtige oplysning, der er fremkommet fra talerstolen tidligere, eller også at vi får taget hånd om det, og så får jeg fyret dem, som sidder og lyver bestyrelsen og Kultur- og Fritidsudvalget op i deres åbne øjne, for det kan vi ikke have hængende på os.

Der er givet garantier for, at alle, der ønsker baner i dagtimerne til børn, skal have det. Der må overhovedet ikke komme voksenhold ind, hvis der er børnehold, der skal have baner inden for de tidsrum. Den garanti er givet udvalget, den er givet KI's bestyrelse, den er undersøgt af KI's direktion, og det bliver fastholdt. Alle ønsker fra klubberne om børnehold, der ønsker baner, har fået dem opfyldt.

Så derfor gik mit håb ikke i opfyldelse om, at Jette Bergenholz Bautrup fra talerstolen i dag i hvert fald nu, når vi var i Sundby Idrætspark, havde tilbagekaldt de oplysninger, hun tidligere gav, og som andre ville have betegnet som meget urigtige, og som jeg vil pænt sige var helt uden indhold i sandheden.

**Jette Bergenholz Bautrup (A):** Jeg må så sige, det var lidt andre ord og en lidt pænere måde, Ole Hentzen nu kunne erkende, at der selvfølgelig er problemer med banerne i KI. Det var jeg glad for. Men jeg tilbagekalder ikke, at det er svært og at det er et kæmpe puslespil, og

## Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

det sagde jeg også i min første tale heroppe, overhovedet at kunne få baner til ungdomsholdene.

Det er sådan, at man fra Fremad Amager allerede må starte kl. 15, og hvem kan i virkeligheden få trænere fra kl. 15? Det er utrolig svært. De trænere, der er, har et arbejde ved siden af, fordi det er frivillige, som træner i hvert fald ovre i Sundby Idrætspark.

Så derfor har man måttet fikle lidt forskellige steder for ikke, som KI jo har ønsket det, at flytte førsteholdet fra Fremad Amager enten til Kløvermarken eller til andre baner. Det var det, man gjorde, da de var i superligaen. Hver gang de skulle ud og spille, så var det i Valby. Hvis det er det, man prøver på, at få splittet og ødelagt holdene, ja så finder man på en eller anden måde ud af at starte noget før. Det er derfor, de i Sundby Idrætspark starter kl. 15 og ikke som andre kl. 16 eller 17.

Så må jeg lige sige, at når man fra Enhedslisten begynder at tale om lys og andet i Sundby Idrætspark, så ville det da være dejligt, det ville jeg da være glad for. Da der var 84 mill. kr. i overskud, hvor var Enhedslisten til bare at bede om, at der skulle være et lysanlæg? Det har Enhedslisten jo ikke på noget som helst tidspunkt bedt om.

Vi har jo udvalgsstyre, så det kan jo ikke nytte noget, at Jens Kjær Christensen fra Kulturudvalget begynder at forklare heroppe, vi skal have lysanlæg, når han tidligere kun havde til 4 Nefalygter.

**Jens Kjær Christensen (Ø):** Det bliver meget kort, Jette. Det er jo en kær anledning til at repetere, hvor mange gange Jette har stemt imod lysanlæg i denne forsamling. Hvis man går op og kigger i bøgerne her ... Jette, hold dig til sandheden, hold dig til sandheden, gå op og kig, hvor mange gange der ikke er blevet stemt for lysanlæg, når vi har haft det oppe i denne sal. De medlemmer, der har været her, er velvidende. Men jeg vil gerne overveje at give det håndslag igen til Jette at tage det op i min gruppe og se, om der er basis for at gøre det en gang til for at prøve Jette Baurup.

**Overborgmesteren (Jens Kramer Mikkelsen):** Så er der heldigvis ikke flere. Alt er vendt, alt er vendt. Forhandlingerne er slut.

Det forslag, som Lars Hutters stillede i torsdags og repeterede her i dag om, at Borgerrepræsentationen anmoder finansministeren om nye forhandlinger om økonomien med henblik på at sikre velfærdssamfundet for københavnere, det forslag, som blev delt om i torsdags, indeholder i sin motivering en forudsætning om, at forsamlingen må ændre på Økonomiudvalgets indstilling med henblik på nye forhandlinger om kommunens økonomi. I det forslag ligger for mig at se klart, at Lars Hutters ikke ønsker det nuværende budgetforslag oversendt til Økonomiudvalget, og derfor må vi tage stilling til det procedureforslag, Lars Hutters har stillet, nu.

Ved forhandlingernes afslutning blev der taget stilling til følgende af Lars Hutters (L) under forhandlingerne stillede procedureforslag:

**"Borgerrepræsentationen anmoder finansminister Mogens Lykketoft om nye forhandlinger om Københavns Kommunes økonomi for år 2001 med henblik på at sikre velfærdssamfundet for københavnere."**

Procedureforslaget blev forkastet med 31 stemmer imod 17.

For stemte: Ø, F med undtagelse af 1 medlem (Bo Asmus Kjeldgaard), O og L.

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

Imod stemte: A, V, 1 medlem af F (Bo Asmus Kjeldgaard), C, B og D.

Endvidere havde Socialistisk Folkepartis gruppe fremsat følgende ændringsforslag til sag 359/2000 (Budgetforslag for Københavns Kommune for 2001):

"Vedlagt ændringsforslag til udgifter og indtægter for Københavns budget 2001, samt forslag til hensigts-erklæringer, som udgør SF's grundlag i den videre udvalgsbehandling af budget 2001.

Udv/konto	betegnelse	Beløb (t.kr.)
ØU	Skånejobs – Utterslevmose	1.000
ØU	Ligestilling – arbejdspladsudvikling	2.000
	<b>Økonomiudvalget i alt</b>	<b>3.000</b>
UU	Vikarordning, folkeskolen	5.000
UU	Børn og unge med vidtgående handicap	27.000
UU	Klubber (bl.a. indsats over for marginaliserede unge, og sommeråbent.	7.000
UU	Tosprogede børn og unge, integrationsinitiativer	7.000
UU	Undervisningsmidler	5.000
UU	Lokal-dialog projekter, folkeskolen	2.000
UU	Trafiksikre skoleveje (Handlingsplan for cykeltrafik under BT).	0.000
UU	Kostprojekt, igangsættelse af madboder	2.000
UU	Bygningsvedligeholdelse, udskudte handleplaner, faglokaler.	85.000
	<b>Uddannelse- og Ungdomsudvalget i alt</b>	<b>140.000</b>
FA	Akut sundhedsplejerådgivning	2.000
FA	Pladsgaranti efter barnet er ½ år – femårsplan	83.000
FA	Narkobehandling - ny strategi (Harm-reduction)	2.000
FA	Service – daginstitutioner	50.000
FA	Institution for parallelanbringelse	3.000
	<b>Familie- Arbejdsmarkedsudvalget i alt</b>	<b>140.000</b>
KF	Kulturudviklingspulje	2.000
KF	Kirsebærhaven - bibliotek/skole	14.000
KF	Renovering, idrætsanlæg	5.000
	<b>Kultur- Fritidsudvalget i alt</b>	<b>21.000</b>
BT	Handleplan for cykeltrafik, herunder sikre skoleveje, cykelparkeringspladser og cykelruter.	8.000
BT	Kgs. Nytorv (projektering)	1.000
BT	Nørreport/ Nørre Voldgade – terminalstart	1.000
BT	Boligprogram, herunder 20.000 til ungdomsboliger: Udmøntning af boligindsats (100.000)	
	<b>Bygge- Teknikudvalget i alt</b>	<b>10.000</b>
MF	Grønt sekretariat, Miljøkontrollen	3.000
MF	Ny lov om jordforurening	5.500
MF	Forstærket indsats vedr. trafikstøj	1.000
MF	Miljøkontrollens tilsyn med virksomheder	3.000

# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

MF	Europas miljøhovedstad	1.500
MF	Solvarme og solceller v. byfornyelse	5.000
MF	Energibesparende foranstaltninger	11.000
MF	Dogme-projekt	10.000
	<b>Miljø- og Forsyningsudvalget i alt</b>	<b>40.000</b>
SO	Forventet budgetunderskud pr. 1. august 2000 dækkes ved en tillægsbevilling på 106.000 (kassetræk)	
SO	Visitationsregler ophæves	
SO	Plejegaranti, igangsættelse.	25.000
SO	H:S	88.000
	<b>Sundheds- og Omsorgsudvalget i alt</b>	<b>112.000</b>
HS	22 geriatriske senge på Hvidovre Hospital: 21,5 mill.	
HS	Interventionsafsnit, Bispebjerg: 25 mill.	
HS	Afrusningssenge, Hvidovre 10 mill.	
	<b>Alt i alt</b>	<b>466.000</b>
	som søges finansieret ved nedenstående indtægter:	
	<b>Finansiering:</b>	
	Selskabsskatter	180.000
	Ejendomsskatter	
	Selvfinansiering	
	Udisponeret pulje	36.000
	Graffiti-pulje	5.000
	Låneafdrag – moratorium	200.000
	Parkeringsafgifter	25.000
	Reduktion - diverse udgifter	20.000
	Finansiering i alt:	466.000
<b>Udvalg</b>	<b>Politiske krav - og hensigtserklæringer:</b>	
ØU	Der oprettes en diskriminationsombudsmandsinstitution med forankring i Økonomiforvaltningen, som behandler klager over diskrimination i den kommunale forvaltning.	
ØU	Der gennemføres en ny-fordeling af kommunens budget, fordelt på forsøgsbydele/centralkommune i forhold til forskydninger i befolkningssammensætning, som er sket siden forsøget startede.	
ØU	Der gennemføres vejafgifter (Road-pricing) med virkning fra 2003.	
ØU	Bydelsstyre forberedes - finansieringen findes ved en reduktion på alle forvaltningers administrative budget	
ØU	Arrangementspulje under Økonomiudvalget flyttes til Kultur- og Fritidsudvalget og anvendes som Bydelspulje.	
UU	Der udarbejdes en handlingsplan for renovering af fagllokaler i de skoler, som ikke berøres af skoleud-	



# Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger

Mødet 11. september 2000

	bygninger, så der ikke udvikles A- og B-skoler.	
FA	Der oprettes et uafhængigt team til at påse, at tvangsfjernede børn af anden etnisk herkomst end dansk ikke krænkes m.h.t. deres familiemæssige, kulturelle, sproglige og trosræssige rettigheder	
FA	Der etableres 2-4 kontaktsteder på Vesterbro til opsøgende og skadesreducerende indsats blandt områdets stofmisbrugere, hjemløse, psykisk funktionsnedsatte og prostituerede.	
BT	Der tages initiativ til at løse indslusningsproblemer i juli/august for unge uddannelsessøgende ved etablering af introduktionsboliger - f.eks. i samarbejde med hoteller og vandrehjem.	
KF	Der udarbejdes en handlingsplan for istandsættelse af KUC's bygninger og faciliteter.	

Herefter blev de 2 sager (BR 359/2000 og BR 360/2000) samt det af Socialistisk Folkepartis gruppe fremsatte ændringsforslag oversendt til 2. behandling, og sagerne/ændringsforslaget blev mellem 1. og 2. behandling henvist til Økonomiudvalget.

Endvidere godkendtes i overensstemmelse med Forretningsordenens § 11, stk. 3, følgende frister for fremsættelse af ændringsforslag og underændringsforslag til henholdsvis kommunens budget og H:S' budget:

Fristen for fremsættelse af ændringsforslag til kommunens budget blev fastsat til onsdag den 27. september 2000, kl. 12.00. Fristen gælder dog ikke ændringsforslag fra Økonomiudvalget.

Fristen for fremsættelse af underændringsforslag til kommunens budget blev fastsat til fredag den 6. oktober 2000, kl. 12.00.

Fristen for fremsættelse af ændringsforslag til H:S' budget blev fastsat til onsdag den 20. september 2000, kl. 12.00.

**Københavns Borgerrepræsentations forhandlinger****Mødet 11. september 2000**

---

*Mødet sluttede kl. 23.20*